

ODLUKA
O DONOŠENJU PROSTORNOG PLANA
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE
- pročišćeni tekst za internu uporabu -

SADRŽAJ TEKSTA ČINE:

1. Odluka o donošenju Prostornog plana PGŽ (Službene novine, broj 14/00),
2. Usklađenje Prostornog plana PGŽ s Uredbom o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora (Službene novine, broj 12/05),
3. Ispravak usklađenja Prostornog plana PGŽ (Službene novine, broj 50/06),
4. I. izmjene i dopune Prostornog plana PGŽ (Službene novine, broj 08/09) i
5. II. Izmjene i dopune Prostornog plana PGŽ (Službene novine, broj 03/11).

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Donosi se Prostorni plan Primorsko-goranske županije, u daljnjem tekstu: Plan.

Članak 2.

Plan iz članka 1. ove odluke i sadržan je u elaboratu "Prostorni plan Primorsko-goranske županije" koji se sastoji se od:

KNJIGA 1: Osnove razvoja i zaštite

a) Sadržaj tekstualnog priloga

I. Uvod

1. Okolnosti izrade
2. Organizacija i vrijeme izrade

II. Osnovni podaci

1. Osnovni pokazatelji
2. Struktura prostora Županije
3. Kratki povijesni pregled

III. Stanje u prostoru

1. Tematske osobitosti
2. Problemi i mogućnosti razvoja u prostoru

IV. Ciljevi razvoja

1. Opći ciljevi
2. Posebni ciljevi

V. Konceptija prostornog uređenja

1. Nacionalni okvir prostornog plana Županije
2. Županija i njezino okruženje
3. Osnove gospodarskog razvitka
4. Prostorne odrednice razvitka Županije
5. Zaštita prostora
6. Organizacija prostora

A) STANJE U PROSTORU

I. Organizacija prostora

1. Granice teritorijalnog ustrojstva
2. Namjena prostora

II. Naselja i stanovništvo

1. Demografska slika (primjenom složenih demografskih indikatora)
2. Veličina naselja
3. Naselja koja izumiru

4. Gustoća naseljenosti po općinama/gradovima
5. Gustoća naseljenosti unutar izgrađenog područja

III. Sadržaji javnih funkcija

1. Mreža funkcija uprave i pravosuđa
2. Mreža funkcija prosvjete
3. Mreža funkcija zdravstva i socijalne skrbi
4. Mreža funkcija kulture

IV. Prirodne osobitosti

1. Litogenetska karta kopna
2. Karta sedimenata podmorja
3. Inženjersko geološka karta
4. Seizmičnost
5. Karta mineralnih sirovina i lokaliteta kamenoloma
6. Karta bujica i slivnih područja
7. Klimatske osobitosti
8. Karta vegetacije
9. Karta kopnene flore i faune
10. Karta pridnenih biocenoza i morske faune

V. Zaštićena područja

1. Kakvoća podzemnih i površinskih voda
2. Izvori onečišćenja podzemnih i površinskih voda
3. Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće
4. Kakvoća mora na plažama
5. Opterećenje Kvarnerskog zaljeva organskom tvari, dušikom i fosforom
6. Izvori zagađivanja mora
7. Karta boniteta zemljišta
8. Zaštićena prirodna baština
9. Područja vrijedne prirodne baštine
10. Kulturno-povijesno naslijeđe - zaštićena graditeljska baština
11. Kulturno-povijesno naslijeđe - evidentirana graditeljska baština

VI. Infrastruktura

1. Infrastruktura prometa
2. Infrastruktura telekomunikacija
3. Infrastruktura vodoopskrbe
4. Infrastruktura odvodnje
5. Infrastruktura energetike

B) KONCEPCIJA ORGANIZACIJE I ZAŠTITE PROSTORA

1. Postojeće stanje
2. Organizacija prostora - namjena prostora
3. Organizacija prostora – infrastruktura
4. Sustav infrastrukture

KNJIGA 2.: Plan prostornog uređenja

a) Sadržaj tekstualnog priloga

1. Uvod

- 1.1. Funkcionalno-nodalna metoda
- 1.2. Osnove za utvrđivanje namjene prostora

2. Prikaz prostornih struktura Županije u odnosu na stanje i razvojna opredjeljenja Županije i države

- 2.1. Ocjena stanja u prostoru
- 2.2. Razvojna opredjeljenja

3. Organizacija i osnovna namjena i korištenje prostora

- 3.1. Antropogena područja
- 3.2. Prirodna područja
- 3.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina

4. Sustav središnjih naselja i razvojnih središta

- 4.1. Demografski podaci i projekcije
- 4.2. Gravitacijski odnosi i centralitet naselja - sustav središnjih naselja

5. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti od značaja za Županiju i državu

- 5.1. Građevine i zahvati od važnosti za državu
- 5.2. Građevine i zahvati od važnosti za Županiju

6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

- 6.1. Osnove za utvrđivanje građevinskih područja
- 6.2. Kriteriji za građenje izvan građevinskog područja
- 6.3. Krajoblik
- 6.4. Iskaz površina za posebno vrijedna područja

7. Smjernice za razvoj infrastrukturnih sustava

- 7.1. Prometni sustav
- 7.2. Sustav veza
- 7.3. Sustav vodoopskrbe i odvodnje
- 7.4. Energetski sustav

8. Postupanje s otpadom

- 8.1. Smjernice zbrinjavanja otpada
- 8.2. Osnovna obilježja budućeg sustava gospodarenja otpadom

9. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

- 9.1. Zaštita prirodne baštine
- 9.2. Zaštita prostora kulturno-povijesnog naslijeđa
- 9.3. Područja posebnih uvjeta korištenja i zaštite tla
- 9.4. Područja posebnih uvjeta korištenja i zaštite zraka
- 9.5. Područja posebnih uvjeta korištenja i zaštite voda i mora
- 9.6. Smjernice za provedbu mjera zaštite
- 9.7. Smjernice za provedbu mjera zaštite

10. Smjernice za izradu drugih dokumenata prostornog uređenja

- 10.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja
- 10.2. Program mjera
- 10.3. Posebne mjere

11. Zbirni iskaz prostornih pokazatelja

b) Sadržaj grafičkog priloga – kartogrami

MJ ≈ 1:260 000

1. Teritorijalno-politički ustroj
2. Administrativna središta i razvrstaj državnih i županijskih cesta
3. Sustav središnjih naselja
4. Infrastrukturni sustavi:
 - 4a. Promet
 - 4b. Sustav veza
 - 4c. Sustav vodoopskrbe i odvodnje
 - 4d. Sustav energetike
5. Postupanje s otpadom

KNJIGA 3.: Odredbe za provođenje**a) Sadržaj tekstualnog priloga****I. OPĆE ODREDBE****II. CILJEVI RAZVOJA I NAČELA ORGANIZACIJE PROSTORA****III. ODREDBE ZA PROVOĐENJE****1. Uvjeti razgraničenja prostora prema obilježju, korištenju i namjeni**

- 1.1. Uvjeti razgraničenja prostora prema obilježju
- 1.2. Uvjeti razgraničenja prostora prema korištenju
- 1.3. Uvjeti razgraničenja prostora prema namjeni

2. Uvjeti određivanja prostora građevina od važnosti za državu i Županiju

- 2.1. Građevine od važnosti za državu
- 2.2. Građevine od važnosti za Županiju
- 2.3. Popis građevina i zahvata za koje je potrebna procjena utjecaja na okoliš

3. Uvjeti smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru

- 3.1. Šumarstvo
- 3.2. Poljoprivreda, stočarstvo i ribarstvo
- 3.3. Gospodarske zone
- 3.4. Ugostiteljstvo i turizam

4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti u prostoru

- 4.1. Školstvo
- 4.2. Zdravstvo
- 4.3. Šport i rekreacija
- 4.4. Kultura

5. Uvjeti određivanja građevinskih područja i korištenja izgrađena i neizgrađena dijela područja

- 5.1. Kriteriji za utvrđivanje građevinskih područja
- 5.2. Kriteriji za korištenje izgrađena i neizgrađena dijela područja
- 5.3. Uređenje građevinskog područja
- 5.4. Kriteriji za planiranje izgradnje izvan građevinskog područja

6. Uvjeti utvrđivanja prometnih i drugih infrastrukturnih sustava u prostoru

- 6.1. Prometna infrastruktura
- 6.2. Infrastruktura telekomunikacija i pošta
- 6.3. Infrastruktura vodoopskrbe i odvodnje

6.4. Energetska infrastruktura

7. Mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti

7.1. Priobalje

7.2. Gorski kotar

7.3. Otoci

8. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

8.1. Zaštita prirodne baštine

8.2. Zaštita prostora kulturno-povijesnog naslijeđa

9. Postupanje s otpadom

10. Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš

10.1. Zaštita tla

10.2. Zaštita zraka

10.3. Zaštita voda

10.4. Zaštita mora

10.5. Zaštita od buke

10.6. Mjere posebne zaštite

11. Mjere provedbe

11.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja

11.2. Područja primjene posebnih razvojnih i drugih mjera

11.3. Područja i lokaliteti za istraživanje i praćenje pojava i procesa u prostoru

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

b) Sadržaj grafičkog priloga 000

MJ 1:100

1. Korištenje i namjena prostora

2. Infrastrukturni sustavi:

- a) Energetski sustav, pošta i telekomunikacije
- b) Vodnogospodarski sustav
- c) Obrada, skladištenje i odlaganje otpada

3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora:

- a) Zaštita prirodne baštine
- b) Zaštita kulturno-povijesnog naslijeđa
- c) Zaštita poljoprivrednog zemljišta
- d) Geotehničke značajke tla
- e) Krajobraz
- f) Zone zaštite izvorišta vode za piće i vodoopskrbni rezervati, kategorizacija voda i mora
- g) Područja i dijelovi ugrožena okoliša: zraka, voda i mora
- h) Uvjeti za provođenje plana

II. CILJEVI RAZVOJA I NAČELA ORGANIZACIJE PROSTORA

Članak 3.

Ciljevi razvoja u prostoru Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: Županija) su:

1. Podizati opću razinu razvijenosti Županije i povećati standard stanovništva, zaposlenosti i kakvoće življenja. Društveni proizvod po stanovniku u 2015. godini podići na razinu od 15 000 USD. Udio zaposlenosti u stanovništvu povećati na 39 %.
2. Poticati progresivni demografski razvitak, naročito sprječavajući depopulaciju i izumiranje emigracijskih i niskonatalitetnih područja. Prosječna stopa rasta stanovništva do 2015. godine treba optimalno iznositi 0.5 % prosječno godišnje.
3. Uspostaviti gospodarsku i demografsku ravnotežu rasta i razvitka u Županiji.
4. Prostori prometnih koridora na primarnim pravcima Županije su od osobite važnosti za nacionalni razvitak gospodarstva Republike Hrvatske.
5. Izgrađivati i ustrojavati sustav upravljanja prostorom i prirodnim resursima.
6. Razvitak i uređenje prostora, postaviti na načelima održivog razvitka.
7. Postaviti zaštitu okoliša, na načelima prihvatnog kapaciteta okoliša, integralnog pristupa zaštite i razvitka, te sprječavanja onečišćenja okoliša.
8. Prostorna, gospodarska i infrastrukturna rješenja, te zaštitu dobara uskladiti s razvitkom i očuvanjem kakvoće susjednih područja.

Članak 4.

Općina i grad je temeljna prostorno-planska jedinica za provođenje Plana.

Plan se u pravilu provodi prostornim planovima uređenja općine ili grada, a iznimno neposredno za zahvate u prostoru od važnosti za državu i Županiju iz poglavlja III. točke 2.

Članak 5.

Temeljna načela organizacije prostora za izradu planova užeg područja su:

- 1. Policentrizam.** Razmještaj ljudi i dobara u prostoru temeljiti na policentričnom načelu, a to znači da organizacija regionalnog prostora ima više središta iz kojih se na određenoj razini utječe na razvitak gravitacijskog prostora. Međuodnos pojedinih središta u prostoru počiva na suradnji i konkurenciji. Policentrizam pretpostavlja jaku inicijativu pojedinih središta, veći dinamizam i privlačenje kvalitetne gospodarske i uslužne strukture.
- 2. Prostor kao resurs.** Prostor racionalno koristiti i zaštititi u svim elementima korištenja. Županijski prostor očituje se u velikoj raznolikosti, ljepoti, višeznačnosti namjene i s iznimnim geoprometnim položajem. Prostor se očito pojavljuje kao najvredniji resurs ove sredine, s prostranstvima, obiljem

kvalitetne podzemne vode, prirodnim ljepotama, poljima, morem, podmorjem, obalama i pripadajućim živim svijetom. Ako se toj činjenici doda kakvoća i zemljopisni položaj prostora, onda se njegovo značenje kao činitelja razvitka uvećava.

- 3. Otvorenost prostora.** Područje Županije osim omeđenosti upravnim granicama otvoreni je prostor za međunarodnu i interregionalnu suradnju. Stoga regionalni prostor Županije mora sadržavati organizacijski prostorni elementarij kojim će se uspostaviti odnos prema regionalnim prostorima i bližem i daljem okruženju. Otvorenost tog regionalnog sustava je činitelj reprodukcije tog područja i razvitka. Organizacija prostora po načelu otvorenosti očituje se u svim elementima organizacije: gospodarskih, uslužnih, intelektualnih, prometnih i drugih funkcija.
- 4. Integracija prostora.** Integriranje prostora je neposredno vezano na otvorenost prostora Županije. Povezivanje Županije s obodnim prostorima potreba je i nužnost koju nameće gospodarska orijentacija (promet, trgovina), a temeljena je na otvorenosti prostora. Otvorenost prostora doživljava svoj smisao i opravdanje u integraciji s obodnim prostorima, što se ostvaruje preko važnih regionalnih, europskih i svjetskih prometnih koridora i veza na kopnu, moru i zraku.
- 5. Održivi razvitak.** Održivi razvitak kao načelo organizacije prostora je polazište za sadašnji razvitak i jamstvo za budućnost, a to znači s gledišta korištenja prostora i prirodnih resursa, respekt prema još nerodenima. Održivi razvitak označava onaj razvitak pri kojem su opseg i dinamika čovjekovih proizvodnih i potrošnih aktivnosti dugoročno usklađeni s opsegom i dinamikom procesa koji se odvijaju u prirodi. Održivi razvitak ne isključuje ekonomski rast ali ne smije ugrožavati čovjekovo zdravlje, biljne i životinjske vrste, prirodne procese i prirodna dobra.

U organiziranju prostora treba se pridržavati i drugih načela, a posebno onih iz područja urbanističke discipline kao što su načela racionalnog korištenja prostora, kompatibilnosti namjene u prostoru, opterećivanja prostora (nosivost prostora), humanosti u namjeni prostora, a posebno ljudskih naselja, i konačno načela koja se odnose na zaštitu i unapređenje prirodnog bogatstva.

III. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

1. UVJETI RAZGRANIČENJA PROSTORA PREMA OBILJEŽJU, KORIŠTENJU I NAMJENI

1.1. Uvjeti razgraničenja prostora prema obilježju

Članak 6.

Prema obilježju određuju se područja koja po svojim osobitostima čine funkcionalne cjeline, a obuhvaćaju jednu ili više općina i gradova.

Funkcionalne cjeline su homogeni prostori istih ili sličnih funkcionalnih karakteristika.

Funkcionalne cjeline u Županiji (regija, mikroregije i prostorne cjeline) koje čine funkcionalnu diferencijaciju prostora s pripadajućim općinama i gradovima iskazuju se u tablici 1.

Tablica 1: FUNKCIONALNE CJELINE

FUNKCIONALNE CJELINE		ADMINISTRATIVNE CJELINE	
REGIJA	MIKROREGIJE	PROSTORNE CJELINE	OPĆINE I GRADOVI
Primorsko-goranska županija	Gorski kotar	G1 Delnice	dio grada – Delnice, Bakar; dio općine – Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora; općine – Fužine i Skrad;
		G2 Čabar	dio Grada Čabar;
		G3 Vrbovsko	Općina Brod Moravice i Grad Vrbovsko;
		G4 Risnjak	dio grada – Čabar, Bakar i Delnice; dio općine – Klana, Jelenje, Čavle i Lokve;
		G5 Bjelolasica	dio Grada Novi Vinodolski; dio općine – Ravna Gora, Mrkopalj i Vinodolska;
	Priobalje	P1a Rijeka - centar	dio Grada Rijeka;
		P1b Rijeka - prsten	dio grada – Rijeka i Bakar; dio općine – Matulji, Jelenje, Čavle; gradovi – Kastav i Kraljevica; općine – Viškovo, Kostrena i Omišalj;
		P2 Opatija	dio Općine Matulji; Grad Opatija; općine – Mošćenička Draga i Lovran;
		P3 Rupa	dio općine – Matulji i Klana;
		P4 Crikvenica-Novi Vinodolski	dio Grada Novi Vinodolski; dio Općine Vinodolske; Grad Crikvenica;
	Otok Krk	O1 Krk	Grad Krk; općine – Malinska-Dubašnica, Punat, Baška, Vrbnik i Dobrinj;
	Otoci Cres-Lošinj	O2 Cres	Grad Cres;
		O3 Lošinj	Grad Mali Lošinj;
	Otok Rab	O4 Rab	Grad Rab;

Na osnovi funkcionalnih cjelina obavlja se interpretacija gradacija i kapaciteta djelatnosti i sadržaja u prostoru koji su određeni u Planu prostornog uređenja (Knjiga 2).

Članak 7.

Za provedbu Plana koristi se podjela Županije na administrativne cjeline, općine, gradove i mikroregije. Područje Županije dijeli se na pet mikroregija koje se razgraničuju po granicama općina i gradova na:

1. **Priobalje**, koje obuhvaća općine: Čavle, Jelenje, Kostrena, Omišalj, Viškovo, Lovran, Matulji, Mošćenička Draga, Klana i Vinodolska, i gradove: Rijeka, Bakar, Kastav, Kraljevica, Opatija, Crikvenica i Novi Vinodolski.
2. **Gorski kotar**, koji obuhvaća općine: Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora, Skrad, Brod Moravice, i gradove: Delnice, Čabar i Vrbovsko.
3. **Otok Krk**, koji obuhvaća općine: Baška, Dobrinj, Malinska-Dubašnica, Punat, Vrbnik i Grad Krk,
4. **Otoci Cres i Lošinj**, koji obuhvaća gradove Cres i Mali Lošinj
5. **Otok Rab**, koji obuhvaća Grad Rab

Razgraničenje općina i gradova obavlja se određivanjem njihovih granica. Granice općina i gradova određuju se temeljem zakona i neposredno se primjenjuju u Planu.

1.2. Uvjeti razgraničenja prostora prema korištenju

Članak 8.

Prostor se prema načinu korištenja razgraničuje temeljem kriterija zaštite prostora. Način korištenja prostora uvjetovan je kategorijom osjetljivosti prostora.

Članak 9.

Prostor se prema načinu korištenja razgraničuje na površine:

- a) zaštićene prirodne baštine,
- b) zaštićenog kulturno-povijesnog naslijeđa,
- c) zaštićenog poljoprivrednog i šumskog zemljišta,
- d) geotehničkih značajki tla,
- e) zaštite izvorišta voda za piće,
- f) **zaštićenog obalnog područja mora i**
- g) područja i dijelova ugroženog okoliša.

Razgraničenje prostora prema načinu korištenju obavlja se prostornim planom uređenja općine i grada, odlukama o proglašenju zaštićenim dijelovima prirode, određivanjem bonitetnih klasa zemljišta, određivanjem svojstva kulturnog dobra, **određivanjem zaštićenog obalnog područja** te određivanjem zona sanitarne zaštite izvorišta vode.

Razgraničenje površina prema načinu korištenja prikazano je u grafičkim prikazima broj 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora".

1.2.1. Zaštićena prirodna baština

Članak 10.

Razgraničenje površine zaštićene prirodne baštine obavlja se određivanjem granice odlukom o proglašenju zaštićenim dijelom prirode, a detaljno razgraničenje provodi se vrednovanjem iznimno bogate flore i faune, s brojnim endemima i reliktima, te na temelju elemenata vrijednosti nežive prirode.

Posebnu pažnju usmjeriti na geomorfološke i hidrogeloške vrijedne objekte prirode, s podzemnim prostorima i vodnom mrežom, kao i prirodne i kultivirane krajolike krša. Na kršu zaštitu prirode usuglasiti s zaštitom resursa pitke vode i najvrednijih plodnih poljoprivrednih tala Županije.

Površine zaštićene prirodne baštine dijele se na nacionalni park, park prirode, strogi rezervat, posebni rezervat, park šumu, zaštićeni krajolik, spomenik prirode i spomenik parkovne arhitekture.

Površine iz stavka 3. Ovog članka određuju se shematski u grafičkom prikazu 3a. "Zaštita prirodne baštine".

1.2.2. Zaštićeno kulturno-povijesno naslijeđe

Članak 11.

Razgraničenje površine zaštićenog kulturno-povijesnog naslijeđa obavlja se određivanjem granice putem rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra. Detaljno razgraničenje provodi se na načelima očuvanja specifičnih ambijentalnih karakteristika prostora i njegovih elemenata i kulturnog krajolika nastalog ljudskim radom. Svakako, vezano uz njegovanje tradicije i konzervatorsku ocjenu mogućih prožimanja i otklona k suvremenim tendencijama.

Površine zaštićenog kulturno-povijesnog naslijeđa su urbane cjeline, ruralne cjeline, etno zone i pojedinačne građevine (kompleksi).

Osim navedenih površina, Planom se određuju i površine od posebne važnosti za Županiju koje se dijele na:

- kultivirani krajolik, i
- posebno vrijedna područja.

Površine i lokaliteti određuju se shematski u grafičkom prikazu 3b. "Zaštita kulturno-povijesnog naslijeđa".

1.2.3. Zaštićeno poljoprivredno i šumsko zemljište

Članak 12.

Razgraničenje površine zaštićenog poljoprivrednog zemljišta provodi se određivanjem granica kategorija zaštite poljoprivrednog zemljišta iz članka 118. ove Odluke, a na temelju boniteta tla. Bonitiranjem zemljišta, uz uvažavanje osobitosti sistemskih jedinica tala, zemljišta su svrstana u četiri kategorije zaštite.

Razgraničenje zaštićene šume provodi se prema kriterijima iz članka 27. ove Odluke. Kategorije zaštite poljoprivrednog zemljišta prikazane su u grafičkom prikazu 3c. "Zaštita poljoprivrednog zemljišta".

1.2.4. Geotehničke značajke tla,

Članak 13.

Razgraničenje površine prema geotehničkim značajkama, odnosno njezina kategorizacija u odnosu na geotehnički rizik, provodi se određivanjem granica, uzimajući u obzir značajke reljefa (nagib i rasčlanjenost), štetno djelovanje površinskih i podzemnih voda, mogućnost pojave erozije i nestabilnosti na padinama, deformabilnost odnosno nosivosti tla i stupanj seizmičkog rizika.

Geotehničkim značajkama tla određene su površine vrednovanja tla za građenje u 4 grupe tala. Površine prema geotehničkim značajkama prikazane su u grafičkom prikazu 3d. "Geotehničke značajke tla".

1.2.5. Zaštita izvorišta voda za piće

Članak 14.

Razgraničenje površina zaštite izvorišta vode za piće obavlja se određivanjem granica zona sanitarne zaštite, prema kriterijima iz tablice 2., na:

- a) vodoopskrbni rezervat za vodne resurse od strateškog značenja za sadašnju i buduću opskrbu vodom za piće. Čitav sliv vodoopskrbnog rezervata je jedinstvena zona stroge zaštite unutar koje je određena prva zona za zahvat vode. Vodoopskrbni rezervati na području Županije su: Rječina – Podkilavac, Ponikve, sliv izvora Kupe (pretpostavljeni, nedovoljno istraženi sliv), sliv jezera Lokvarke, crnoluški sliv i sliv jezera Vrana na otoku Cresu;
- b) četiri zone sanitarne zaštite (prva – zona strogog režima, druga – zona strogog ograničenja, treća – zona ograničenja, i četvrta – zona šire zaštite) za izvorišta prvog reda koja čine svi današnji i potencijalni izvori javne vodoopskrbe;
- c) dvije zone zaštite (zona zahvata vode i zona djelomičnog ograničenja) za izvorišta drugog reda čija se voda koristi za druge namjene, a u izvanrednim situacijama i za opskrbu vodom za piće.

Kategorizacija izvorišta (izvorišta I. reda, izvorišta II. reda) provodi se na osnovi Vodoopskrbnog plana Županije.

Istraživačke radove radi određivanja zaštitnih zona treba izvoditi na način da se obuhvati cjelokupni hidrogeološki-hidrološki sliv nekog područja.

Zone sanitarne zaštite zahvata vode iz površinskih voda jezera i akumulacija određuju se kao zone zaštite krških izvora, ali uz specifičan pristup s obzirom na način prihranjivanja jezera (podzemno i naglašeno površinsko dotjecanje) i zaštitu vodnog prostora jezera. Jezera i akumulacije koje se koriste za vodoopskrbu i ona koja su

potencijalna izvorišta vode za piće pripadaju prvim zonama zaštite. Stoga se na njihovom vodenom dijelu i u obalnom području treba zabraniti, odnosno kontrolirati, sve aktivnosti koje nisu u funkciji očuvanja kakvoće vode.

Tablica 2: KARAKTERISTIČNI PODACI ZA ODREĐIVANJE GRANICA ZAŠTITNIH ZONA NA RIJEČKOM PODRUČJU

ZONE SANITARNE ZAŠTITE	VRIJEME TOKA VODE DO OBJEKTA	UVJET POTREBNE PRIVIDNE BRZINE PODZEMNE VODE (CM/SEC)	HIDROGEOLOŠKE PODLOGE
I. A		ograđuje se manipulativni prostor oko crpilišta	1 : 1000
I. B		moguć površinski dotok u crpilište	1 : 1000
II.	24 sata	zona istjecanja >3 cm/sec	1 : 5000
III.	1-10 dana	zona istjecanja 1 - 3 cm/sec	1 : 25000
IV.	10-50 dana	zona istjecanja <1 cm/sec	1 : 25000
vodoopskrbni rezervat		planinski prostori slivova podzemnih retencija	1 : 50000

Površine zaštite izvorišta vode za piće prikazane su u grafičkom prikazu 3f. "Zone zaštite izvorišta vode za piće i vodoopskrbni rezervati, kategorizacija voda i mora".

1.2.6. Područja i dijelovi ugroženog okoliša

Članak 15.

Razgraničenje površina ugroženog okoliša obavlja se određivanjem granice područja vodotoka, mora i zraka koja su posebno ugrožena.

Područja, cjeline i dijelovi ugroženih površina prikazani su u grafičkom prikazu 3g "Područja i dijelovi ugroženog okoliša: zraka, vode i mora".

Članak 16.

Zaštićeno obalno područje mora obuhvaća sve otoke, pojas kopna u širini od 1000 m od obalne crte i pojas mora u širini od 300 m od obalne crte.

Obalna crta je crta plimnog vala na obali.

Granica zaštićenog obalnog područja mora prikazana je u grafičkom prikazu 3.h. Uvjeti za provođenje plana."

Uvjeti i mjere za korištenje, uređenje i zaštitu prostora na području iz stavka 1. ovog članka provode se u skladu s Uredbom o uređenju i zaštiti zaštićenog pobalnog područja mora.

Članak 17.

Prostor se prema osjetljivosti, a temeljem pokazatelja iz tablice 3., dijeli na 4 kategorije zaštite:

Tablica 3: KRITERIJI RAZGRANIČENJA OSJETLJIVOSTI PROSTORA

OSJETLJIVOST (kategorija zaštite)	KRITERIJI
I. kategorija	Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće - I. zona
	Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće - vodoopskrbni rezervat
	zaštićeno poljoprivredno tlo – I. kategorije
	obala mora - zabrana gradnje
II. kategorija	Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće - II. zona
	Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće – vodoopskrbni rezervat (neistraženo područje)
	zaštićena prirodna baština – nacionalni park i strogi rezervat
III. kategorija	Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće – III. i IV. zona
	zaštićena prirodna baština – park prirode i posebni rezervat
	obala mora – jaka ograničenja
IV. kategorija	Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće – zona djelomičnog ograničenja
	ostalo područje

Razgraničenje površina osjetljivosti obavlja se određivanjem granica u prostornom planu uređenja općine i grada, a temeljem kriterija za:

- sanitarnu zaštitu izvorišta vode za piće iz članka 126. ove Odluke,
- zaštićeno poljoprivredno tlo iz članka 118. ove Odluke,
- obalno područje iz točke 9. Plana prostornog uređenja (Knjiga 2),
- zaštićenu prirodnu baštinu iz članka 109. ove Odluke.

Površine prema osjetljivosti prostora prikazane su u grafičkom prikazu 3h. “Uvjeti za provođenje plana”.

1.3. Uvjeti razgraničenja prostora prema namjeni

Članak 18.

Razgraničenje prostora prema namjeni, te određivanje veličine, položaja i oblika prostora pojedine namjene provodi se prostornim planom uređenja općine i grada. Prostor se prema namjeni dijeli na:

- površine naselja,
- površine izvan naselja za izdvojene namjene,
- poljoprivredne i šumske površine, i
- vodne površine.

Prostornim planom uređenja općine i grada može se obavljati razgraničenje unutar svake od navedenih namjena.

Površine za razvoj i uređenje prostora smještaju se unutar građevinskog područja i izvan građevinskog područja. Razgraničenjem se određuju:

1. građevinska područja za:
 - površine naselja, i

- površina izvan naselja za izdvojene namjene.
2. područja i građevine izvan građevinskog područja za objekte infrastrukture (prometne, energetske, komunalne itd.), zdravstvene i rekreacijske objekte, objekte obrane, objekte za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina i stambene i gospodarske objekte. Kriteriji za razgraničenje područja i građevine izvan građevinskog područja određeni su u članku 67. ove Odluke.

Prostor za razvoj i uređenje prostora/površina naselja i izvan naselja, okvirno je prikazan u grafičkom prikazu 1. "Korištenje i namjena prostora". Planirane površine koje su manje od 25 hektara označene su simbolom.

1.3.1. Površine naselja

Članak 19.

Naseljem se razumijeva struktura grada, sela ili drugog oblika stanovanja i pratećih funkcija u planiranom ili zatečenom (izgrađenom) opsegu.

Razgraničenje površine naselja obavlja se određivanjem granica građevinskih područja, a prema kriterijima iz Plana.

Površine naselja su područja na kojima se predviđa gradnja, odnosno proširenje postojećeg naselja. U njoj se smještaju osim stanovanja, sve spojive funkcije sukladne namjeni, rangi ili značenju naselja, kao što su: javna i društvena namjena, gospodarska namjena (zanatska, poslovna, ugostiteljsko turistička, turistička – luke posebne namjene, i sl.), športsko–rekreacijska namjena, javne zelene površine, površine infrastrukturnih sustava, groblja, posebne namjene (interes obrane), i td.

Naseljem uz obalu mora i voda smatra se ono kojem je horizontalna projekcija udaljenosti građevinskog područja manja od 100 m od obale mora, jezera ili rijeka.

1.3.2. Površina izvan naselja za izdvojene namjene

Članak 20.

Izdvojene namjene su specifične funkcije koje svojom veličinom, strukturom i načinom korištenja odudaraju od naselja. One se kao izuzeci planiraju kao izdvojena građevinska područja prema pojedinim namjenama. U površinama izvan naselja za izdvojene namjene ne može se planirati novo stanovanje.

Osnovne grupe izdvojenih namjena su: gospodarska namjena, ugostiteljsko-turistička namjena, športsko-rekreacijska namjena, infrastrukturne građevine i ostale namjene.

Razgraničenje površina izvan naselja za izdvojene namjene obavlja se određivanjem granica građevinskih područja, a prema kriterijima iz Plana.

Detaljnije razgraničenje građevinskih područja obavlja se razradom kriterija za osnovno razgraničenje, te ostalih odredbi Plana. Obavezno je obaviti daljnje razgraničenje prostora za:

- a) gospodarsku namjenu, na proizvodne i poslovne,
- b) ugostiteljsko-turističku namjenu, na hotele, turistička naselja, kampove-autokampove,
- c) luke nautičkog turizma,
- d) športsko-rekreacijsku namjenu, na športske centre i rekreacijska područja, te
- e) infrastrukturu, na infrastrukturne koridore i građevine, prometa, veze, vodoopskrbe, odvodnje i energetike.

Razgraničenje se obavlja određivanjem granica u prostornom planu uređenja općine i grada.

Članak 21.

Razgraničenje površine izvan naselja za infrastrukturu obavlja se na:

1. površine za građevine prometa i građevine veza koje mogu biti kopnene (ceste, željeznice, terminali, naftovodi, optički kabele, itd.), pomorske (luke, pristaništa, sidrišta, itd.) i zračne (aerodromi, helidromi),
2. površine za građevine vodovoda i odvodnje, vodozahvat i prijenos vode, te odvodnju oborinskih i otpadnih voda, i
3. površine za energetske građevine za proizvodnju, transformaciju i prijenos energenata (električna energija, plin, ugljen, nafta, itd.).

Članak 22.

Površine za infrastrukturu razgraničuju se određivanjem granica:

- površina predviđenih za infrastrukturne koridore, i
- površina predviđenih za infrastrukturne građevine.

Površine za infrastrukturu određuju se prema kriterijima iz tablice 4. i grafičkom prikazu 1. "Korištenje i namjena prostora", 2a. "Energetski sustav, pošta i telekomunikacije" i 2b. "Vodnogospodarski sustav", uvažavajući :

- vrednovanje prostora za građenje,
- uvjete utvrđivanja prometnih i drugih infrastrukturnih sustava,
- mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti,
- mjere zaštite prirodnih vrijednosti,
- mjere zaštite kulturno-povijesnog naslijeđa, i
- mjere sprječavanja nepovoljnih utjecaja na okoliš.

Tablica 4: KRITERIJI RAZGRANIČENJA INFRASTRUKTURNIH KORIDORA
(u metrima)

SUSTAV	PODSUSTAV		GRAĐEVINA	KORIDOR GRAĐEVINE		NAPOMENA
	vrsta	kategorija		vrsta	postojeća	
PROMETNI	željeznica	državna	velikih učinkovitosti	6/13	400	jedno/dvokolosječna
			magistralna	6/11	200	jedno/dvokolosječna
			I. reda	6/11	200	jedno/dvokolosječna
	ceste	državna	autoceste	105	200	
			brze ceste	85	150	
			ostale	70	100	
		županijska	županijske	40	70	
	naftovod	državni	međunarodni magistralni	40	100	
			magistralni	20	60	
	plinovod	državni	međunarodni magistralni	40	100	
			županijski	magistralni	20	60
	TELEKOMUNIKACIJE	kablovska kanalizacija	državni	međunarodni	1	1
županijski			magistralni	1	1	
VODOOPSKRBA I ODVODNJA	vodovodi	državni	magistralni	6	10	
		županijski	ostali	6	10	
	kolektori	županijski	kolektor	6		
ENERGETIKA	naftovod	državni	međunarodni magistralni	40	100	
			magistralni	20	60	
	plinovod	državni	međunarodni magistralni	40	100	
			županijski	magistralni	20	60
	dalekovodi	državni	dalekovod 380 V	38	200	(60) projektirani
			dalekovodi 220 V	23	100	(50) projektirani
županijski			dalekovodi 110 V	19	70	(25) projektirani

Članak 23.

Infrastrukturni koridor je prostor namijenjen za smještaj građevina i instalacija infrastrukturnih sustava unutar ili izvan građevinskog područja.

Članak 24.

Razgraničenje površina izvan naselja za infrastrukturne građevine provodi se određivanjem namjena, a prema kriterijima iz članka 67. ove Odluke.

Površine za infrastrukturne građevine određuju prostor za smještaj uređaja, građevina, instalacija i sl., a razgraničuju se na sljedeće namjene:

1. prometni sustav
 - a) kopnene površine od značenja za prometni sustav
 - pozadinske lučke prometne zone,
 - kamionski terminal,
 - željeznički terminal,
 - ranžirni kolodvor, i sl.
 - b) morske luke
 - luke otvorene za javni promet,
 - luke posebne namjene
 - zone sidrišta na moru, za velike brodove i tankere.
 - c) zračne luke
 - međunarodne zračne luke, i
 - ostale zračne luke.
2. vodnogospodarski sustav
 - a) vodoopskrba
 - akumulacija,
 - vodocrpilište (podzemni i nadzemni)
 - b) korištenje voda
 - akumulacija za hidroelektranu,
 - akumulacija za industriju
 - c) odvodnja otpadnih voda
 - uređaj za pročišćavanje i ispušt.
3. elektroenergetski sustav
 - a) proizvodni uređaji
 - hidroelektrana, i
 - termoelektrana
 - b) transformacijski uređaji
 - rasklopno postrojenje,
 - elektrovučno postrojenje,
 - trafostanica TS 380/220/110 kW,
 - trafostanica TS 220/110 kW, i
 - trafostanica TS 110/X kW.

Izvan građevinskog područja mogu se smjestiti građevine vodnogospodarskog i elektroenergetskog sustava, te zone sidrišta na moru.

1.3.3. Poljoprivredne i šumske površine

Članak 25.

Razgraničenje namjene poljoprivrednih i šumskih površina obavlja se određivanjem granica u prostornom planu uređenja općine i grada.

U prostornim planovima uređenja općine i grada treba detaljnije razgraničiti područje namjene na poljoprivredno tlo, šumsko tlo te ostalo poljoprivredno i šumsko tlo.

Članak 26.

Razgraničenje namjene poljoprivrednih površina obavlja se na temelju vrednovanja zemljišta i utvrđenih bonitetnih kategorija.

Poljoprivredno tlo osnovne namjene dijeli se minimalno na vrijedno obradivo tlo i ostala obradiva tla.

Kriteriji razgraničenja temelje se na grafičkom prikazu 1. "Korištenje i namjena prostora" i vrednovanju tala Primorsko-goranske županije.

Članak 27.

Razgraničenje šumskih površina obavlja se temeljem kriterija o zaštitnoj funkciji šuma i njihovoj ulozi u očuvanju biološke raznolikosti, stvaranju socijalno-zdravstvenih i rekreacijskih zona i trajne zaštite tla.

Šumske površine razgraničuju se na gospodarske šume, zaštitne šume te šume posebne namjene.

Detaljnije treba razgraničiti šume po namjeni temeljem kartografskog prikaza 1. "Korištenje i namjena prostora", te dodatnih analiza.

Članak 28.

Razgraničenje ostalog poljoprivrednog i šumskog tla obavlja se temeljem kriterija za razgraničenje poljoprivrednog i šumskog tla.

Ostalo poljoprivredno i šumsko tlo je prostor na kojem se može koristiti prostor na način predviđen za šumsko ili poljoprivredno tlo.

1.3.4. Vodne površine

Članak 29.

Vodne površine razgraničuju se prema namjenama:

- more (promet, ribarenje i marikultura, rekreacija),
- vodotoci, i
- jezera.

Razgraničenje vodne površine provodi se sukladno razgraničenju namjene površine pripadajuće obale. Vodne površine naznačene su u grafičkom prikazu 1. "Korištenje i namjena prostora".

Namjena i način korištenja vodne površine odnosi se i na prostor ispod i iznad vodne plohe.

Članak 30.

Razgraničenje mora provodi se određivanjem namjene za:

- a) prometne djelatnosti,
- b) ribarenje,
- c) marikulturu,
- d) rekreaciju, i
- e) ostale djelatnosti.

Morske površine namijenjene za prometnu djelatnost razgraničuju se na plovne putove, lučke bazene i sidrišta.

Zone ribarenja utvrđene prema prirodnim vrstama i lovištima riba obuhvaćaju područje veće od akvatorija Županije.

Uzgoj riba i školjaka (marikultura) može se odvijati u pogodnim područjima.

Rekreacijske zone obuhvaćaju dijelove akvatorija uz obalu koje je namijenjeno kupanju i sportovima na vodi. Na tim je dijelovima obale pojas obalnog mora namijenjenom za kupanje i rekreaciju širok minimalno 300 metara.

Ostale namjene su eksploatacija podmorskih sirovina, razne podmorske aktivnosti, infrastrukturne građevine i instalacije i dr.

Članak 31.

Razgraničenje vodotoka obavlja se određivanjem namjene za vodotoke i to:

1. Kupa (vodotok I. kategorije) namijenjena je za vodu za piće, akvakulturu, za turizam i rekreaciju,
2. Čabranka (vodotok I. kategorije) namijenjena je za vodu za piće, akvakulturu, turizam i rekreaciju,
3. Kupica (vodotok I. kategorije) namijenjena je za vodu za piće, akvakulturu, turizam i rekreaciju,
4. Dobra s pritokama (vodotok I. i II. kategorije) namijenjena je za vodu za piće, akvakulturu, turizam i rekreaciju,
5. Rječina namijenjena je za energetiku (akumulacija Valići i planirana akumulacija Kukuljani), za vodu za piće i rekreaciju.

Članak 32.

Razgraničenje jezera obavlja se određivanjem namjene za:

1. Fužinsko jezero (Bajer) zajedno s jezerom Lepenica za energetiku, turizam i rekreaciju,
2. Lokvarsko jezero (Omladinsko) za energetiku, turizam i rekreaciju,
3. Jezero Križ potok (planirano) za vodoopskrbu,
4. Jezero Valići za energetiku i rekreaciju,
5. Jezero Kukuljani za vodoopskrbu i energetiku,
6. Tribaljsko jezero za rekreaciju i tehničke potrebe,
7. Jezero Njivice (otok Krk) za vodoopskrbu,
8. Jezero Ponikve (otok Krk) za vodoopskrbu,
9. Vransko jezero (otok Cres) za vodoopskrbu.

2. UVJETI ODREĐIVANJA PROSTORA GRAĐEVINA OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU

Članak 33.

Građevine od važnosti za državu određene su prema značenju zahvata u prostoru (veličina, obuhvat, zaštita prostora), a sukladno posebnom propisu.

Građevine od važnosti za Županiju određene su prema značenju u razvoju pojedinog dijela i cjeline Županije.

Prostor onih građevina koje su od interesa za državu i Županiju određuje se građevinskim područjima, trasom, lokacijom i ostalim kriterijima iz Plana, a sadržanim u:

- a) kartografskim prikazima:
 1. Korištenje i namjena prostora
 2. Infrastrukturni sustavi i mreže
 3. Uvjeti zaštite i korištenja prostora
- b) tekstualnom dijelu: poglavlju III. točkama 2, 3, 5, 6, 7, 9. i 10. ove Odluke.

2.1. Građevine od važnosti za državu

Članak 34.

Planom se određuju sljedeće građevine od važnosti za državu:

1. Proizvodne građevine:

- a) Slobodna zona Škrljevo – postojeća građevina u proizvodno-poslovnom kompleksu Škrljevo-Kukuljanovo,
- b) Petrokemija na otoku Krku – postojeća građevina u proizvodnoj zoni u Omišlju,
- c) Rafinerija nafte na Urinju – postojeća građevina u proizvodnoj zoni na području Kostrene,
- d) Tvornica papira u Rijeci – postojeća građevina u poslovnoj zoni u Gradu Rijeci,
- e) Brodogradilište u Rijeci – postojeća građevina u proizvodnoj zoni Grada Rijeke od Kantride do Mlake,
- f) Remontno brodogradilište u Martinšćici – postojeća građevina u proizvodnoj zoni Martinšćica, istočno od Rijeke,
- g) Brodogradilište u Kraljevici – postojeća građevina u proizvodno-poslovnoj zoni na području Kraljevice.

2. Športske građevine su:

- a) Hrvatski olimpijski centar Bjelolasica – postojeća građevina u Karlovačkoj županiji, koja se djelomično prostire na području općine Mrkopalj.
- b) Automotodrom na Grobničkom polju – postojeća građevina u športsko-rekreacijskoj zoni na Grobničkom polju.

3. Prometne građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

a) Pomorske građevine:

- luka otvorena za javni promet od osobitog međunarodnog značenja:
 - * Luka Rijeka (s bazenima Rijeka, Raša-Bršica, Bakar, izdvojenom zonom Škrlevo i bazenom Omišalj);
- luke za posebne namjene:
 - * prekrcajne luke – terminali za tekuće terete u Omišlju,
 - * luka Kovčanje u Malom Lošinju (vojna i za potrebe tijela unutarnjih poslova);
- granični pomorski prijelazi:
 - * Rijeka I. kategorije,
 - * Mali Lošinj II. kategorije.

b) Željezničke građevine:

- nova željeznička pruga velikih učinkovitosti:
 - * (Trst – Kopar) – Lupoglav – Rijeka – Josipdol – (Karlovac) – Zagreb / Split – Dubrovnik,
- magistralne pruge:
 - * Rijeka – Delnice – Karlovac – Zagreb / Split (I. reda),
 - * Rijeka – Šapjane – Ilirska Bistrica u Republici Sloveniji (I. reda),
 - * Škrlevo – Bakar (pomoćna I. reda).
- granični željeznički prijelaz međunarodnog značenja:
 - * Šapjane I. kategorije.

c) Cestovne građevine:

- Autoceste i brze ceste:
 - * Goričan - Zagreb – Rijeka sa prometnim čvorom Rijeka
 - * Jadranska autocesta (Trst)/ (Ljubljana) Rupa - Rijeka – Senj - Zadar – Split
 - I. etapa: Rupa – Rijeka – Senj – Otočac i
 - II. etapa u dionici sa čvorovima: Rupa – Permani – Viškovo – Dražice – Grobničko polje – Mali Svib – Križišće – Jadranovo – Crikvenica (Selce) – Novi Vinodolski (Bribir) – Novi Vinodolski – Senj – Žuta Lokva, u „koridoru u istraživanju“ od Permana do Križišća
 - * čvor Matulji-tunel Učka (s vezama na luku Raša-Bršica, Pazin i Buzet)
 - I. etapa postojeća trasa čvor Matulji - tunel Učka
 - II. etapa u dionici: tunel Učka sa čvorovima – Veprinac – Jušići i/ili Jurdani – Permani, u „koridoru u istraživanju“ od čvora Veprinac do spoja na autocestu Rijeka – Rupa
 - brza cesta čvor Križišće – novi most za otok Krk – Omišalj – Valbiska, u „koridoru istraživanja“ čvor Križišće – novi most za otok Krk – Omišalj.

- **Granični cestovni prijelazi međunarodnog značenja:**
 - * Pasjak – Starod I. kategorije,
 - * Rupa – Jelšane I. kategorije.

- d) Građevine zračnog prometa:
 - Zračna luka Rijeka u Općini Omišalj za međunarodni i unutarnji promet za prihvati i otpremu zrakoplova (sekundarna 4E kategorije).
 - Granični zračni prijelaz međunarodnog značenja: Rijeka II. kategorije

- e) Poštanske i telekomunikacijske građevine:
 - Građevine pošta:
 - * Središte pošta u Rijeci, i
 - * Poštansko središte (za robne pošiljke) u Rijeci.
 - Telekomunikacijske građevine (**elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema**):
 - * međunarodna centrala Rijeka II. kategorije,
 - * tandem-tranzitna centrala Sušak i Rijeka,
 - * radio relejne postaje Učka, Krk (Zidine) i Rab,
 - * čvor u sustavu prijenosa Krk,
 - * radijski koridori Učka - Umag, Nanos (R. Slovenija), Mirkovica, Krk (Zidine), Rab; Rab – Čelavac, Kiršine (Pag),
 - * međunarodni TK kabeli I. razine: Rijeka – Umag – (Italija); Rijeka – Delnice – Karlovac – Zagreb; Rijeka – Labin ; Rijeka – Krk – Senj / Rab – Novalja; podmorski Pula – Mali Lošinj – Zadar; alternativni Rijeka – (R. Slovenija) i Rijeka – Senj.

4. Vodne građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- a) Građevine sustava vodoopskrbe :
 - regionalni vodoopskrbni sustav.

- b) Građevine sustava odvodnje:
 - Sustav Rijeka,
 - Sustav Opatija (Ika / Ičići),
 - Sustav Crikvenica,
 - Sustav Mali Lošinj, i
 - Sustav Rab.

5. Energetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- a) Elektroenergetske građevine:
 - Proizvodne:
 - * HE Rijeka,
 - * HE Vinodol u Triblju,
 - * HE Valići (planirana),

- * TE Rijeka (i planirani 2. Blok KPE).
- Dalekovod, transformatorsko i rasklopno postrojenje - postojeće:
 - * transformacijsko postrojenje:
 - TS Meline (380/220/110),
 - TS Pehlin (220/110/35).
 - * Prijenosni dalekovodi 380 kV :
 - Meline – Divača,
 - Meline - CHE Obrovac,
 - Meline – Tumbri.
 - * Prijenosni dalekovodi 2 x 220 kV :
 - Meline – Pehlin,
 - Pehlin - TE Plomin,
 - TS Meline - HE Senj,
 - Meline - HE Senj (planirani).
 - * Prijenosni dalekovodi 220 kV:
 - Meline – Pehlin,
 - Meline - TE Rijeka,
 - Pehlin – Divača.
 - * EVP: Moravice i Šapjane – Sušak – Ivani – Plase – Vrata – Delnice (planirani).

b) Građevine za proizvodnju i transport nafte i plina:

- Naftovodi i produktovodi :
 - * magistralni naftovod za međunarodni transport: Omišalj – Sisak,
 - * magistralni naftovod: Omišalj – Urinj.
- Terminal za prekrcaj ukapljenog prirodnog plina: Petrokemija na otoku Krku
- Plinovodi (planirani) :
 - * magistralni plinovod za međunarodni transport DN 500 radnog tlaka 75 bara kopnom Pula – Viškovo – Kamenjak – Delnice – Vrbovsko – Karlovac,
 - * magistralni plinovod Kamenjak – Kukuljanovo – Urinj – Omišalj,
 - * alternativne trase magistralnih plinovoda za međunarodni transport podmorska dionica Pula – Plomin – Omišalj, i kopnena trasa Omišalj – Zlobin – Republika Slovenija.

6. Građevine i kompleksi za potrebe obrane:

1. V-1, V-2, V-3,
2. Drgomalj,
3. Skrad,
4. Trsat,
5. Sv. Katarina,
6. Draga,
7. Supilova 16 (Zapovjedništvo),
8. Grobničko polje,
9. Kovačevo,
10. Klana,

11. Rojno,
12. Lisac,
13. Šapjane,
14. Kompleks Umpiljak,
15. Kovčanje,
16. Tovar,
17. Supetarska Draga, i
18. Barbatski kanal.

2.2. Građevine od važnosti za Županiju

Članak 35.

Planom se određuju građevine i zahvati od važnosti za Županiju:

1. Građevine društvenih djelatnosti:

a) Srednje škole:

- Delnice,
- Čabar,
- Brod Moravice,
- Rijeka,
- Kraljevica,
- Bakar,
- Dražice (Jelenje),
- Kastav,
- Opatija,
- Crikvenica,
- Novi Vinodolski
- Krk,
- Lošinj,
- Rab.

b) Građevine sekundarne zdravstvene zaštite:

- Delnice,
- Kraljevica,
- Opatija,
- Rijeka,
- Crikvenica,
- Krk,
- Veli Lošinj,
- Kapor.

c) Građevine športa i rekreacije:

- Športski centri Bjelolasica, Platak, Snježnik, Tršće (Rudnik),
- Športski kompleks u Rijeci za kopnene sportove,
- Športsko-rekreacijska zona na Grobničkom polju – postojeća građevina automotodroma

- Športski centar za sportove na vodi i moru u riječkom prstenu.

2. Pomorske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

a) Luke otvorene za javni promet:

- Rijeka,
- Krk,
- Rab,
- Mali Lošinj,
- Cres,
- Lovran,
- Opatija,
- Kraljevica,
- Bakar,
- Omišalj,
- Crikvenica,
- Novi Vinodolski.

b) Trajektne luke:

- Porozina,
- Valbiska,
- Merag,
- Mišnjak,
- Stara Baška (planirana),
- Supetarska Draga (planirana).

c) Luke posebne namjene:

- prekrajna luka naftnih derivata u Bakarskom zaljevu,
- luke u funkciji brodogradilišta “3. maj”, “Viktor Lenac”, “Mali Lošinj” i “Kraljevica”,
- luka za djelatnost ribarstva u Rijeci,
- luke nautičkog turizma: Opatija, Ičići, Punat, Cres, Mali Lošinj, Rab i Supetarska Draga, te planirane u naseljima Lovran, Rijeka, Bakar, Crikvenica, Novi Vinodolski, Krk, Stara Baška, Nerezine i Mali Lošinj.

3. Cestovne građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

a) Ostale državne ceste:

- Rijeka – Zagreb “Lujziana” (Orehovica – G. Jelenje – Delnice – Skrad – Vrbovsko – Karlovac),
- (granica Republike Slovenije) - Prezid - Delnice – čvor Lučice,
- čvor Vrbovsko - Ogulin,
- (granica Republike Slovenije) - Brod na Kupi - Delnice - čvor Lučice – Mrkopalj – Begovo Razdolje – (Bjelolasica – Jasenak),
- čvor Šmrika (JTC) - Crikvenica - Novi Vinodolski - Senj,
- čvor Oštrovica - čvor Meja,

- Omišalj - zračna luka na otoku Krku,
- Omišalj - Valbiska (trajekt) Merag - spoj na cestu Porozina - V. Lošinj,
- Brestova / Plomin (trajekt) - Porozina - Cres - V. Lošinj,
- čvor Škurinje - Luka Rijeka – zapad (planirana),
- čvor Škurinje - zemaljsko-pomorski putnički terminal Rijeka (planirana),
- čvor Draga - Brajdica (planirana dionica) – putnički terminali – Krnjevo – Diračje – Kastav (postojeća dionica),
- čvor Čavle - čvor Sveti Kuzam (JTC) - luka Bakar (planirana),
- Pula - M. Draga (postojeća dionica) i Opatija - čvor Matulji (planirana dionica),
- Omišalj - Vrbnik - Stara Baška (trajekt) - Supetarska Draga - Rab - Mišnjak (trajekt) – Biškupica (planirana).

b) Osnovne županijske ceste :

- (državna cesta) – Čabar – Brod na Kupu – Brod Moravice – (“Lujziana”),
- (“Karolina”) Vrbovsko – Ravna Gora – Mrkopalj – Fužine - Hreljin – Meja,
- (“Lujziana”) Vučinići – Moravice (željeznički terminal),
- Brod Moravice – Razdrto – Blaževci – Lukovdol ,
- (“Lujziana”) – čvor Ravna Gora – (“Karolina”) – (Vrelo, Bjelolasica – Jasenak),
- Begovo Razdolje – Begova cisterna (veza na Ravnu Goru – Jasenak),
- (“Karolina”) – Lokve (Omladinsko jezero),
- čvor Oštrovica – G. Jelenje – Mrzle Vodice – Crni Lug,
- (“Lujziana”) - Platak,
- (državna granica) Pasjak – Rupa (raskrižje) – Marčelji – Viškovo – čvor Rujevica – Vukovarska ulica u Rijeci,
- veza na Klanu,
- Rijeka – Drenova – Saršoni - Marčelji,
- (od nove ceste Brajdica – Draga) - Vežica – (Orehovica),
- (od nove ceste Brajdica – Draga) – Kostrena,
- Orehovica – Pašac – Grohovo – Drenova – Viškovo - Kastav - Matulji – Veprinac – Vela Učka,
- Čavle – Dražice – Lopača – Drenova,
- Ičići – nova državna cesta – čvor Veprinac – Veprinac (raskrižje),
- Rupa (granica Slovenije) – Rupa (raskrižje) – Permani – Jušići – Matulji – čvor Matulji,
- Vodice (državna granica) – Mune – Permani – Breza,
- Mošćenička Draga – Medveja – Lovran – Opatija – Rijeka – Kostrena – Bakar – Kraljevica – čvor Šmrika,
- Čandekova ulica (u Rijeci) – (cesta Diračje – Kastav) – Belići – Jušići,
- Veprinac – Lanišće (cesta u funkciji park šume Učka),
- Žrnovnica – Alan – Krivi Put,
- Novi Vinodolski – Bater - Breza – Jasenak,
- Crikvenica - Tribalj - Drivenik - Križišće – Meja - Praputnjak - Krasica - Sveti Kuzam,
- Novi Vinodolski - Bribir,
- Novi Vinodolski - Lukovo – Fužine – “Lujziana”,

- Mali Lošinj – Veli Lošinj,
 - Mali Lošinj – zračna luka Mali Lošinj,
 - Cres – (spoj grada na državnu cestu),
 - Krk – Baška,
 - Krk – Dobrinj – Šilo,
 - Malinska – Sv. Vid Miholjice – Kras,
 - Vrbnik – Garica,
 - Supetarska Draga – Lopar,
 - Barbat – Rab – Kampor – Ružići,
 - tunelska obilaznica grada Rijeke - III. koridor (planirana).
- c) Granični cestovni prijelazi II kategorije:
- Prezid – Babno polje,
 - Brod na Kupi – Petrina,
 - Rupa – Jelšane.
- d) Granični cestovni prijelazi za pogranični promet:
- Čabar – Potplanina,
 - Zamost – Osilnica,
 - Vele Mune – Starod, Lipa- Novokračine, Prezid – Novi kot i Blaževci – Sodevci.

4. Građevine zračnog prometa s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- a) Zračne luke:
- Mali Lošinj (i tercijarna 1A kategorije),
 - Rab (2C/1A kategorije) – planirana.
- b) Zračna pristaništa:
- Grobnik,
 - Unije.
- c) Sezonski granični zračni prijelazi od međunarodnog značenja II kategorije:
- Mali Lošinj,
 - Rab.

5. Poštanske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- postojeći poštanski uredi koji pripadaju Središtu pošta Rijeka, njih 108, raspoređeni po operativnim jedinicama u Crikvenici, Delnicama, Krku, Malom Lošinj, Rabu, Opatiji, kao i dvije operativne jedinice u Rijeci od kojih jedna pokriva područje Grada, a druga prsten oko Grada Rijeke

6. Građevine za vodoopskrbu pripadajućih podsustava:

- a) "Rijeka",
- b) "Novi Vinodolski",
- c) "Lokve".

7. Građevine sustava odvodnje s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- a) Kostrena - Urinj,
- b) Kraljevica,
- c) Omišalj,
- d) Novi Vinodolski,
- e) Njivice - Malinska,
- f) Krk,
- g) Punat,
- h) Baška,
- i) Cres,
- j) Veli Lošinj,
- k) Lopar.

8. Elektroenergetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

a) Proizvodne :

- CHE Vrelo,
- RHE Lepenica,
- HE Zeleni vir,

b) Transformacijske stanice :

- Rijeka 110/35kV,
- Krasica 110/35 kV,
- Delnice 110/35 kV,
- (HE) Vinodol 110/35 kV,
- Crikvenica 110/20 kV,
- Krk 110/35 kV,
- Omišalj 110/10 kV,
- Mali Lošinj 110/35 kV,
- Rab 110/20 kV,
- Matulji 110/10(20) kV,
- Lovran 110/10(20) kV,
- Sušak u gradu Rijeci (planirana 110/20 kV),
- Turnić u gradu Rijeci (planirana 110/20 kV),
- Zamet u gradu Rijeci (planirana 110/20 kV),
- Ivani (planirana 110/20 kV),
- Kraljevica (planirana 110/20 kV),
- Dunat na Krku (planirana 110/20 kV),

- Loznati na Cresu (planirana 110/20 kV),
- Mali Lošinj (planirana 110/20 kV),
- Novi Vinodolski (planirana 110/20 kV),
- Plase (planirana 110/20 kV),
- Gerovo (planirana 110/20 kV), i
- Vrbovsko (planirana 110/20 kV).

c) Distribucijski dalekovod 110 kV:

- HE Vinodol - Delnice,
- HE Vinodol - HE Gojak,
- Pehlin - Matulji,
- Delnice - EVP Moravice,
- Moravice - Švarče,
- Matulji - Ilirska Bistrica,
- Matulji - Lovran – TE Plomin,
- Meline - Krasica,
- Vinodol - Crikvenica,
- Crikvenica - Senj,
- Crikvenica - Krk,
- Kraljevica - RS Omišalj,
- Krk - Lošinj,
- Krk - Rab,
- Rab – Novalja,
- Meline – HE Vinodol,
- Meline – HE Vinodol (planirana 2 x 110 kV),
- Rijeka – HE Valići (planirana 2 x 110 kV),
- Krasica – Ivani (planirana 2 x 110 kV).

9. Građevine plinoopskrbe s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

a) MRS (mjerno redukcijske stanice):

- Viškovo,
- Kamenjak,
- Delnice,
- Vrbovsko.

b) RS (redukcijske stanice):

- Kukuljanovo 1,
- Kukuljanovo 2 ,
- Urinj,
- Omišalj.

c) županijska plinska mreža.

10. Građevine za postupanje s otpadom:

- a) Centralna zona za gospodarenje otpadom,
- b) Reciklažna dvorišta s transfer stanicom u gradovima: Delnice, Rijeka, Novi Vinodolski (Crikvenica) i Rab, i
- c) Transfer stanice u gradovima: Čabar, Vrbovsko, Vrbnik, Cres i Mali Lošinj.

Članak 36.

Brisan.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH SADRŽAJA U PROSTORU

Članak 37.

Planom su određeni gospodarski sadržaji sljedećih djelatnosti:

- a) Šumarstvo,
- b) Poljoprivreda, stočarstvo i ribarstvo,
- c) Ugostiteljstvo i turizam,
- d) Ostale gospodarske djelatnosti.

Namjena i uvjeti smještaja pojedinih sadržaja detaljnije se određuju prostornim planom uređenja općine i grada temeljem načela, uvjeta i mjera ovog Plana.

3.1. Šumarstvo

Članak 38.

Šumske površine po namjeni dijele se na:

- a) gospodarske šume namijenjene prvenstveno za proizvodnju drva i drugih šumskih proizvoda,
- b) zaštitne šume namijenjene prvenstveno za zaštitu zemljišta, vodnih tokova, erozivnih područja, naselja, gospodarskih i drugih građevina,
- c) šume posebne namjene koje čine:
 - šume i dijelovi šuma registrirani kao građevine za proizvodnju šumskog sjemena,
 - šume koje se nalaze unutar područja zaštite prirodne baštine,
 - šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, nastavi, potrebama općenarodne obrane, i drugim potrebama utvrđenim posebnim propisima,
 - šume namijenjene za odmor i rekreaciju.

3.2. Poljoprivreda, stočarstvo i ribarstvo

Članak 39.

Poljoprivredne površine dijele se prema namjeni na:

- a) vrijedne obradive površine namijenjene primarno poljoprivrednoj proizvodnji (oranice i vrtovi, voćnjaci, vinogradi, livade i sl.), i
- b) ostale obradive površine namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji u najmanje 50 % površine:
 - pretežito krški pašnjaci, i
 - ostatak (ribnjaci, bare i tršćaci, i sl.).

Članak 40.

Osnovne poljoprivredne, stočarske i ribarske djelatnosti po mikroregijama su:

- područje Gorskoga kotara: stočarstvo, pčelarstvo, uzgoj divljači, slatkovodno ribarstvo, ratarstvo, povrćarstvo, kontinentalno voćarstvo, gljivarstvo i uzgoj planinskih vrsta ljekovitog i začinskog bilja,
- područje priobalja: ovčarstvo, kozarstvo, pčelarstvo, morsko ribarstvo, povrćarstvo, cvjećarstvo, kontinentalno i mediteransko voćarstvo i vinogradarstvo, i
- područje otoka: ovčarstvo, kozarstvo, pčelarstvo, morsko ribarstvo, marikultura, mediteransko voćarstvo - posebice maslinarstvo, vinogradarstvo, povrćarstvo i uzgoj mediteranskih vrsta ljekovitog i začinskog bilja.

Članak 41.

U korištenju poljoprivrednog zemljišta postupno treba odbaciti razvitak konvencionalne, a predvidjeti i promovirati razvitak ekološke poljoprivrede.

Ekološka poljoprivreda, (također organska ili biološka) je poljoprivredna proizvodnja bez primjene mineralnih gnojiva, pesticida, hormona i drugih agrokemikalija.

Konvencionalna poljoprivreda je ona proizvodnja koja uz pomoć mehanizacije, agrokemikalija, novostvorenih sorti i pasmina, te uz velike količine energije, uspijeva postići vrlo visoke prinose.

Članak 42.

Područja za uzgoj riba i školjaka (akvakultura) moraju imati zadovoljavajuće biofizičke karakteristike (izloženost otvorenom moru, dubina, vjetar, valovi, pridnena topografija, struktura sedimenata, mutnoća, kakvoća voda, itd.), znanstvenom provjerom utvrđen mogući kapacitet i veličinu zahvata, te potrebnu infrastrukturu (pristupni putovi, komunikacije, električna energija, proizvodnja hrane za uzgoj, itd.).

Djelatnost akvakulture može se odvijati u svim područjima, osim na:

- kojima prevladava nepovoljna hidrodinamika, nezadovoljavajući higijenski uvjeti i eutrofna područja s rizicima cvatnje toksičnih fitoplanktona,
- kojima je izraženo onečišćenje zbog blizine urbanih centara, lučkih i industrijskih djelatnosti,
- područjima od veće gospodarske važnosti i intenzivne rekreacijske aktivnosti,
- područjima posebne namjene (npr. vojna područja),
- osjetljivim dijelovima posebno zaštićenih područja.
- kojima je intenzivan pomorski promet,

3.3. Ugostiteljstvo i turizam

Članak 43.

Namjena predviđena za ugostiteljstvo i turizam je osim u građevinskim područjima naselja, iznimno predviđena i u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja.

Kriterije za raspored, vrstu, kapacitet i veličinu, i ostale pokazatelje ugostiteljsko-turističkih područja, mora se provoditi u skladu s kvalitativnim značajkama prostora osobito:

- ponudu na turističkom tržištu je nužno prilagoditi globalnoj strategiji razvitka Županije,
- izgradnju novih kapaciteta u turizmu usmjeriti u većem dijelu na izgradnju kvalitetnih dopuna postojeće turističke ponude,
- prilikom investiranja u postojeće ili nove objekte stimulirati izgradnju samo viših i visokih kategorija (npr. za hotele s četiri i pet zvjezdica),
- dati prednost poboljšanju infrastrukture i zaštiti okoliša,
- gradnju novih građevina ostvariti na prirodno manje vrijednim područjima, i uklapati ih u oblike gradnje lokalnog ambijenta,
- osigurati prostore za nove i atraktivne sadržaje, kao npr. golf igrališta, reprezentativni turističko-rekreacijski sadržaj za visoki turizam, (ronjenje, jedrenje, rafting, jahanje) i sl.

Planirana strategija razvitka turizma i ugostiteljskih djelatnosti Županije je ostvarivanje veće kvalitete usluga s znatno bogatijom ponudom raznih kulturnih rekreacijskih, izletničkih i drugih sadržaja.

Članak 44.

Ugostiteljsko-turistička područja su prostori na kojima su prevladavajuće djelatnosti ugostiteljstva i turizma s dopunjujućim djelatnostima.

Ugostiteljsko-turistička područja su:

- a) u ZOP-u obalno područje od Brseča do Preluke, i od rta Oštro do autokampa "Sibinj", a otoci su gotovo u cjelosti turistička područja i to na Krku obalno područje od Njivica i Klimna do Baške, čitavi otoci Cres, Lošinj i Rab i manji otoci Unije, Susak i Ilovik.

- b) izvan ZOP-a su: dijelovi Učke i Lisina, Platak, Gerovo – Tršće, dijelovi doline Kupe, prostor između Ravne gore – Mrkoplja – Lokava – Fužina, i područje Bribirskih šuma (Lukovo, Breza).

Članak 45.

Unutar ugostiteljsko-turističkih područja predviđaju se ugostiteljsko-turističke površine i lokaliteti u sklopu naselja, a iznimno u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja. Izdvojena ugostiteljsko-turistička područja planiraju se bez nove stambene gradnje.

Ugostiteljsko-turističke površine dijele se na:

- a) Turistička naselja, koja sadrže sve vrste namjena u funkciji turizma, kao što su apartmanska naselja, vikend naselja, kampovi, ostali smještajni kapaciteti, luke nautičkog turizma, športske i rekreativne djelatnosti, parkovi, zelenilo, itd.;
- b) Apartmanska i vikend naselja, koja čine područja pretežito sezonskog stanovanja s pratećim funkcijama (uslužnim, rekreativnim, kulturnim, zabavnim, itd.). Smještaju se uz ugostiteljsko-turističke namjene ili stambene zone;
- c) Kampove koji su istih karakteristika kao apartmanska i vikend naselja, samo što su im stambene jedinice pokretne;
- d) Smještajne kapacitete, u pravilu pojedinačne građevine (hoteli, izletišta, domovi i sl.) koji se smještaju u ugostiteljsko-turističke namjene ili stambene zone, ali koji mogu formirati i zasebne komplekse;
- e) Luke nautičkog turizma koje se razvrstavaju na:
 - Sidrište, dio vodenog prostora opremljenog plutačama za privez plovila u uvali zaštićenoj od nevremena,
 - Privezište, dio obale uređen za pristajanje svih vrsta i veličina plovila,
 - Turistička luka, posebna luka ili dio luke javnog prometa koja pruža uslugu veza i najpotrebnije usluge plovilima i nautičkim turistima,
 - Marina, luka koja pruža usluge veza, čuvanja, održavanja i servisiranja plovila, te usluge opskrbe i prehrane nautičkim turistima,
 - Nautičko-turistički centar, luka u kojoj je organizirano obavljanje i pružanje svih usluga iz djelatnosti nautičkog turizma;

Luke nautičkog turizma prvenstveno treba smještati i graditi unutar naselja s već izgrađenom lukom, a osobito u okviru ili uz demografski oslabljena otočna naselja. Pri izgradnji luka nautičkog turizma ne dopuštaju se veće promjene obalne linije nasipavanjem i otkopavanjem obale.

Prostori za čuvanje i održavanje plovila koji su odvojeni od luka nautičkog turizma (spremište, zimovnik) smatraju se poslovnom zonom.

Članak 45a.

U zaštićenom obalnom području unutar ugostiteljsko-turističkih područja predviđaju se površine i lokaliteti ugostiteljsko-turističke namjene u sklopu naselja, a iznimno u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja.

Izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene planiraju se kao:

- hoteli s pratećim sadržajima, trgovačke, uslužne, ugostiteljske, športske, rekreativne i zabavne te slične namjene (T1),
- turističko naselje (T2),
- kamp-autokamp (T3),
- pojedinačne ugostiteljsko-turističke građevine (konačište i sl.) koje mogu formirati i zasebne cjeline,

Ugostiteljsko-turističke površine određuju se sukladno Uredbi o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora.

Članak 45b.

U luci nautičkog turizma planirani su sadržaji ugostiteljske, trgovačke, uslužne i športsko-rekreacijske namjene.

Kapacitet marina određen je u tablici broj 4a., a položaj u grafičkom prilogu broj 1. Korištenje i namjena prostora.

Tablica 4a.: POLOŽAJ I KAPACITET MARINA

	Položaj	Općina/grad	Maksimalan broj vezova	Postojeće/planirano
1.	Opatija	Opatija	200	postojeća
2.	Ičići	Opatija	400	postojeća
3.	Punat	Punat	850	postojeća
4.	Cres	Cres	460	postojeća
5.	Mali Lošinj	Mali Lošinj	400	postojeća
6.	Rab	Rab	200	postojeća
7.	Supetarska Draga	Rab	300	postojeća
8.	Lovran	Lovran	200	planirana
9.	Rijeka	Rijeka	400	planirana
10.	Bakar	Bakar	300	planirana
11.	Crikvenica	Crikvenica	200	planirana
12.	Novi Vinodolski	Novi Vinodolski	400	planirana
13.	Krk	Krk	400	planirana
14.	Stara Baška	Baška	400	planirana
15.	Nerezine	Mali Lošinj	400	planirana
16.	Mali Lošinj	Mali Lošinj	400	planirana

3.4. Ostale gospodarske djelatnosti

Članak 46.

Gospodarska namjena predviđa se u građevinskim područjima naselja, a iznimno i u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja.

Ovim se Planom određuju samo gospodarske zone u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja u kojima se smještaju proizvodno-poslovne djelatnosti, bez stambene izgradnje. Razlikuju se dvije osnovne namjene:

- proizvodne: veliki industrijski kompleksi (proizvodnja, prerađivačka industrija, obrtništvo, i sl.), i
- poslovne: manji proizvodni i skladišni kompleksi, (trgovina, manji proizvodni pogoni-obrtništvo, skladištenje, servisi, komunalne usluge, i sl.).

Raspored gospodarskih djelatnosti na proizvodne i poslovne određuje se temeljem kriterija iz članka 63. ove Odluke, vrednujući specifičnosti svake pojedine gospodarske djelatnosti.

Određivanje namjene gospodarskih građevinskih područja treba obuhvaćati procjenu utjecaja na onečišćenje okoliša, ugrožavanja krajolika, učestalosti količine i vrste prometa, vrste i kapaciteta infrastrukture, broja radnih mjesta itd. Temeljem navedenih kriterija obavlja se razgraničenje gospodarske namjene na proizvodne i poslovne. U proizvodne namjene smještaju se prvenstveno proizvodne djelatnosti koje imaju nepovoljniji utjecaj na okoliš.

Prostorni razmještaj proizvodnih i poslovnih namjena treba bazirati na sadašnjem razmještaju gospodarstva, stvarnih prostornih mogućnosti, planiranog sustava centara i mreža naselja, rasporeda stanovništva i povezanosti s osnovnom prometnom i drugom infrastrukturom. Veće skladišne i industrijske zone čine s površinama za infrastrukturne građevine iz članka 24 funkcionalno jedinstvo.

Članak 47.

Raspored proizvodnih kapaciteta i poslovnih sadržaja u prostoru mora se prilagoditi ovim postavkama:

- planirati ih pretežito u novijim proizvodnim ili poslovnim zonama, gdje su do sada izgrađeni dijelovi tih zona i osnovna infrastrukturna mreža,
- u planiranim proizvodno-poslovnim zonama, gdje još nije započeta izgradnja i gdje su troškovi pripreme, opremanja i uređenja zemljišta visoki, nužno je udruživanje više korisnika zone radi smanjenja jediničnih troškova izgradnje,
- u urbanim sredinama gdje postoji niz mogućnosti za intezivnije korištenje poslovnog prostora, prenamijeniti prostor za tercijarne i kvartarne djelatnosti,
- u ruralnim sredinama postojeće nedovoljno iskorištene kapacitete predvidjeti za preradu poljoprivrednih i stočarskih proizvoda te morskog ulova,

- za pojedinačne poslovne zone s posebnim lokacijskim zahtjevima, prije određivanja lokacije izraditi propisana prethodna istraživanja,
- smanjivati razlike u gustoći naseljenosti između Grada Rijeke i riječkog prstena, te preostalog dijela Županije,
- disperziju i raspored radnih mjesta prilagoditi s postojećim i planiranim područjima stanovanja,
- obalne prostore planirati isključivo za litoralne sadržaje,
- u okviru postojećih litoralnih zona postupno provoditi prenamjenu prostora za izrazito litoralne djelatnosti,
- kvalitetne poljoprivredne površine zaštititi od prenamjene odnosno izgradnje trajnih građevina,
- vrednija šumska područja zaštititi od prenamjene odnosno izgradnje trajnih građevina,
- poboljšati prometnu povezanost Županije s područjem šireg zaleđa i istodobno poboljšati prometnu povezanost unutar same Županije (zaleđe i otoci),
- postupno rješavati probleme ostale infrastrukture, posebno izgradnje vodoopskrbne i kanalizacijske mreže, kako bi se sačuvala većina izvorišta pitkih voda,
- smještaj novih građevina i daljnji rad postojećih prilagoditi zahtjevima zaštite okoliša.

Članak 48.

Planirane, odnosno postojeće gospodarske zone su:

1. Proizvodne:

- riječka proizvodna zona od Kantride do Mlake, djelomično za postojeću industriju čija djelatnost je neposredno vezana uz obalu mora, a djelomično s mogućnošću prenamjene za potrebe luke, brodogradnje, željeznice, naselja,
- postojeća proizvodna zona na području Martinšćice (remontno brodogradilište),
- postojeće proizvodne zone na području Kostrene (rafinerija nafte, termoelektrana),
- proizvodno-poslovni kompleks Škrljevo - Kukuljanovo namijenjen slobodnoj zoni, raznovrsnoj industriji, velikim skladištima i servisima, lučkim pozadinskim skladištima i ostalim djelatnostima koje zadovoljavaju zaštitne mjere ovog Plana,
- proizvodne i poslovne zone na području Kraljevice (brodogradilište, te servisi i skladišta),
- proizvodna zona (petrokemije) u Omišlju.

2. Poslovne:

- zone na potezu Martinčovica - Miklavija, namijenjene proizvodnoj djelatnosti,

- niz zona na potezu Matulji - Jušići - Jurdani - Mučići - Permani, za proizvodnu (industrijsku i obrtničku) djelatnost i poslovne sadržaje (skladišta, servise itd.),
- niz manjih poslovnih zona u riječkom prstenu, a iznimno u Rijeci (tvornica papira),
- više manjih poslovnih (višenamjenskih) zona u gravitacijskom području Crikvenice i Novog Vinodolskog,
- u više proizvodnih i poslovnih zona na potezu Delnice – Lokve – Fužine i Delnice – Gerovo – Prezid za drvenu industriju, te prateću proizvodnu djelatnost i obrt,
- jedna proizvodna zona uz autocestu Rijeka – Zagreb u Vrbovskom,
- dvije višenamjenske gospodarskih zone na graničnim područjima prema Sloveniji u području Čabra i Vrbovskog, i
- druge zone od interesa lokalne samouprave.

Članak 49.

Određuju se sljedeća načela osnovnog rasporeda gospodarskih kapaciteta i sadržaja u prostoru:

- veće gospodarske zone (proizvodne i poslovne) funkcionalno povezati s razvojem lučkog sustava i željezničkog čvora,
- u pozadinskim gospodarskim zonama na Škrljevo-Kukuljanovu namijeniti veće površine za razvoj kompleksne proizvodno-poslovne slobodne (carinske) zone izvan riječke luke, s više tranzitnih zona za potrebe srednjoeuropskih zemalja, u kojima bi se mogli smjestiti razni proizvodni pogoni, skladišta, robni terminali, tehnološki parkovi i centri, radionice, uredi i druge poslovne građevine,
- u Luci Rijeka dio prostora namijeniti za razvoj slobodne zone,
- za pojedine pogone iz proizvodnih zona u gradovima i naseljima omogućiti preseljenje (npr. stare rafinerije nafte s Mlake iz središta Rijeke),
- ostale manje proizvodne i poslovne zone planirati disperzno i decentralizirano,
- posebno sačuvati izrazito vrijedne prostore za poljoprivredno-stočarsku djelatnost.

Gospodarska djelatnost može se locirati u obalnom području mora, rijeka i jezera, samo ako njihova tehnologija rada to uvjetuje.

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI U PROSTORU

Članak 50.

Mreža građevina društvenih djelatnosti je prostorni raspored osnovnih javnih funkcija državnog i županijskog interesa. Ovim Planom određena je mreža građevina društvenih djelatnosti za javne funkcije: školstva, zdravstva, športa i kulture.

Broj pojedinih vrsta građevina javnih funkcija određen ovim Planom minimalan je za zadano područje.

Konačan broj, prostorni razmještaj, veličina i kapacitet građevina pojedinih djelatnosti određuje se prostornim planom grada i općine, a temeljem smjernica i kriterija iz točke 3.1.2. Plana prostornog uređenja (Knjiga 2).

Prostornim planom grada i općine planirati i druge građevine društvenih djelatnosti (predškolske ustanove, učeničke domove, socijalne ustanove, multimedijalni centar, vatrogasni dom i druge objekte specifičnih djelatnosti).

4.1. Školstvo

Članak 51.

Mreža školskih ustanova po općinama i gradovima iskazana je u tablici 5.

Određuje se broj matičnih osnovnih škola, te broj i prostorni raspored srednjih škola i visokoškolskih ustanova.

Članak 52.

U skladu s projekcijom školskoobvezatne populacije 2015. godine i standardom za dimenzioniranje osnovnih škola po mikroregijama određenim Planom prostornog uređenja (Knjiga 2), utvrđen je broj potrebnih matičnih osnovnih škola.

Prostorni raspored osnovnih škola po općinama i gradovima prikazan u tablici 5 je upućujući, a detaljni raspored osnovnih škola odredit će se prostornim planovima uređenja općina i gradova.

Članak 53.

Srednje škole lociraju se u pravilu u centralnim naseljima, odnosno u centrima općina i gradova. Vrsta i veličina škola odredit će se mrežom srednjih škola sukladno potrebama.

Članak 54.

Planom su predviđeni sveučilište, studentski centar, studentski domovi, sveučilišna knjižnica, fakulteti, visoke škole ili veleučilišni odjeli, te ostali oblici i vrste visokoškolskih ustanova.

Visokoškolske i znanstvene institucije planiraju se u Gradovima Rijeka i Opatija.

Tablica 5: MREŽA ŠKOLA PO OPĆINAMA I GRADOVIMA

OPĆINE I GRADOVI	BROJ ŠKOLSKIH USTANOVA		
	OSNOVNE	SREDNJE	VISOKE
1. Delnice	2	1	-
2. Fužine	1	-	-
3. Lokve	1	-	-
4. Mrkopalj	1	-	-
5. Ravna Gora	1	-	-
6. Skrad	1	-	-
7. Čabar	1	1	-
8. Brod Moravice	1	1	-
9. Vrbovsko	1	-	-
10. Rijeka	22	16	7F VI/VII + 3F VII
11. Bakar	2	1	-
12. Čavle	1	-	-
13. Jelenje	1	1	-
14. Kastav	1	1	-
15. Kostrena	1	-	-
16. Kraljevica	1	1	-
17. Omišalj	1	-	-
18. Viškovo	1	-	-
19. Lovran	1	-	-
20. Matulji	2	-	-
21. Mošćenička Draga	-	-	-
22. Opatija	1	2	1F VI/VII
23. Klana	1	-	-
24. Crikvenica	2	1	-
25. Novi Vinodolski	1	1	-
26. Vinodolska	2	-	-
27. Krk	1	1	-
28. Baška	-	-	-
29. Dobrinj	-	-	-
30. Malinska -Dubašnica	-	-	-
31. Punat	-	-	-
32. Vrbnik	-	-	-
33. Cres	1	-	-
34. Mali Lošinj	1	1	-
35. Rab	2	1	-
UKUPNO	56	30	8F VI/VII + 3F VII

4.2. Zdravstvo

Članak 55.

Prostorni razmještaj građevina pojedinih grupa zdravstvene djelatnosti obavlja se prema sljedećim uvjetima:

1. Građevine primarne zdravstvene zaštite planirati u svim sjedištima gradova i općina. Pod primarnom zdravstvenom zaštitom podrazumijevaju se djelatnosti opće medicine, zdravstvene zaštite, stomatološke zaštite, školske medicine, hitne medicinske pomoći.
2. Građevine sekundarne zdravstvene zaštite u pravilu planirati u centrima mikroregija. Pod sekundarnom zdravstvenom zaštitom podrazumijevaju se djelatnosti opće bolnice i specijalne bolnice. Postojeće građevine sekundarne zdravstvene zaštite koje nisu smještene u skladu s hijerarhijom središnjih naselja, uključuju se u mrežu centara sekundarne zdravstvene zaštite.
3. Građevine tercijarne zdravstvene zaštite treba planirati isključivo u Gradu Rijeci. Pod građevinama tercijarne zdravstvene zaštite podrazumijeva se univerzitetska klinika.

Mreža građevina zdravstvene zaštite prema osnovnim grupama djelatnosti određena je u tablici 6.

Tablica 6: MREŽA GRAĐEVINA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

OPĆINE I GRADOVI	GRAĐEVINE PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	GRAĐEVINE SEKUNDARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	GRAD. TERCIJARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
	n a s e l j a	n a s e l j a	n a s e l j a
1. Delnice	Delnice	Delnice	
2. Fužine	Fužine		
3. Lokve	Lokve		
4. Mrkopalj	Mrkopalj		
5. Ravna Gora	Ravna Gora		
6. Skrad	Skrad		
7. Čabar	Čabar		
8. Brod Moravice	Brod Moravice		
9. Vrbovsko	Vrbovsko		
10. Rijeka	Rijeka	Rijeka	Rijeka
11. Bakar	Bakar		
12. Čavle	Čavle		
13. Jelenje	Dražice		
14. Kastav	Kastav		
15. Kostrena	Kostrena		
16. Kraljevica	Kraljevica	Kraljevica	
17. Omišalj	Omišalj		
18. Viškovo	Viškovo		
19. Lovran	Lovran		
20. Matulji	Matulji		
21. Mošćenička Draga	Mošćenička Draga		
22. Opatija	Opatija	Opatija	
23. Klana	Klana		
24. Crikvenica	Crikvenica	Crikvenica	

OPĆINE I GRADOVI	GRAĐEVINE PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	GRAĐEVINE SEKUNDARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	GRAĐ. TERCIJARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
	n a s e l j a	n a s e l j a	n a s e l j a
25. Novi Vinodolski	Novi Vinodolski		
26. Vinodolska	Bribir		
27. Krk	Krk	Krk	
28. Baška	Baška		
29. Dobrinj	Dobrinj		
30. Malinska-Dubašnica	Malinska		
31. Punat	Punat		
32. Vrbnik	Vrbnik		
33. Cres	Cres		
34. Mali Lošinj	Mali Lošinj	V. Lošinj	
35. Rab	Rab	Kampor	

4.3. Šport i rekreacija

Članak 56.

Površine za sportsko-rekreacijsku namjenu su veća područja za obavljanje športskih i rekreacijskih aktivnosti.

Prostori za razvoj športsko-rekreacijskih aktivnosti su:

- **U Gorskom kotaru:** športski centri Bjelolasica, Platak, Snježnik, Tršće (Rudnik) i drugi
- **U priobalju:**
 - športski centar Automotodrom na Grobničkom polju,
 - športski kompleks u Rijeci za kopnene športove,
 - športski centar za športove na vodi i moru u riječkom prstenu,
 - obalno područje od Brseča do Preluke, od Oštrog do autokampa "Sibinj" i Kostrena za rekreaciju na moru.
- **Na otocima:** Odvijanje svih vrsta športova na kopnu i na vodi, s time da se na obali prioriteto planira prostor za rekreaciju (kupanje).

Prostornim planom uređenja općine i grada mogu se predvidjeti i druga područja za sportsko-rekreacijske namjene prema kriterijima ovog Plana. Među ostalim, treba planirati prostore za nove i atraktivne sadržaje športsko-rekreacijske namjene, kao npr. golf igrališta, športove na snijegu i moru, reprezentativne turističko-rekreacijske sadržaji za visoki turizam (ronjenje, jedrenje, jahanje i sl.).

Članak 57.

Površine športsko-rekreacijskih namjena razgraničuju se na sljedeće namjene:

- športski centar,
- rekreacijska područja.

Površine iz stavka 1. ovog članka mogu biti unutar i izvan građevinskog područja. Izdvojena građevinska područja za sportsko-rekreacijsku namjenu treba planirati bez nove stambene gradnje.

Prostornim planom uređenja općine i grada predvidjeti potrebe športa koje obuhvaćaju:

- šport djece i mladeži u procesu odgoja i obrazovanja,
- natjecateljski šport radi ostvarivanja visokih športskih dostignuća,
- športsku rekreaciju građana do najstarije životne dobi,
- kineziterapiju i šport osoba oštećenog zdravlja i osoba s psihofizičkim smetnjama u razvoju.

Tablica 7: BROJ JEDINICA ŠPORTSKIH GRAĐEVINA NA 1 000 STANOVNIKA ZA POJEDINE DOBNE SKUPINE

OBJEKT	DOB (OD - DO GODINA)						
	6-14	14-19	19-24	24-34	34-44	44-59	59 I VIŠE
Dvorane	1.470	1.800	0.850	0.480	0.300	0.150	0.030
Zatvoreni bazeni	0.070	0.075	0.045	0.020	0.013	0.010	0.005
Otvoreni bazeni	0.170	0.195	0.045	0.027	0.017	0.012	0.008
Zračne streljane	0.450	0.950	0.750	0.750	0.650	0.450	0.080
Streljane ostale	0.083	0.450	0.450	0.350	0.165	0.120	0.008
Kuglane	0.063	0.145	1.000	1.000	1.000	0.800	0.100
Klizališta	0.025	0.040	0.015	0.005	0.003	0.001	0.001
Ostali zatvoreni	0.063	0.140	0.200	0.140	0.130	0.050	0.025
Atletika	0.018	0.095	0.035	0.006	0.003	0	0
Nogomet	0.215	0.480	0.720	0.430	0.120	0.030	0
Mali nogomet, rukomet, odbojka, košarka	6.850	8.900	2.000	1.400	0.900	0.300	0
Tenis	0.200	0.500	0.750	0.750	0.830	0.750	0.220
Boćanje	0	0	0.300	0.350	0.550	0.600	0.220
Ostali otvoreni	0.640	1.250	0.550	0.270	0.140	0.070	0.045
Skijanje alpsko	0.120	0.155	0.130	0.060	0.045	0.015	0.003

Broj jedinica športskih građevina za pojedinu općinu i grad određuje se temeljem starosne strukture stanovništva i broja jedinica pojedinih građevina na 1 000 stanovnika u tablici 7.

U mreži športskih građevina predvidjeti građevine i komplekse za športove specifične za općinu i grad.

4.4. Kultura

Članak 58.

Za potrebe odvijanja kulturnih aktivnosti planirati minimalno sljedeće sadržaje:

- otvorena ili pučka učilišta,
- muzeje, galerije, zbirke,
- knjižnice i čitaonice; teže dostupna područja mogu se opslužiti bibliobusevima i bibliobrodovima,
- kina, i
- manje scenske prostore za potrebe nacionalnog kazališta "Ivana pl. Zajca" u Rijeci, kako bi se omogućio kvalitetan rad svih kazališnih djelatnosti.

Prostorni raspored minimalnih sadržaja u kulturi iz stavka 1. ovog članka po općinama i gradovima prikazan je u tablici 8.

Tablica 8: MINIMALNI SADRŽAJI U KULTURI

OPĆINE I GRADOVI	KAZALIŠTE	KINO	OTVORENA ILI PUČKA UČILIŠTA	MUZEJI, GALERIJE, ZBIRKE	KNJIŽNICE I ČITAONICE
	n a s e l j a	n a s e l j a	n a s e l j a	n a s e l j a	n a s e l j a
1. Delnice		Delnice	Delnice	Delnice	Delnice
2. Fužine					Fužine
3. Lokve					Lokve
4. Mrkopalj					Mrkopalj
5. Ravna Gora					Ravna Gora
6. Skrad					Skrad
7. Čabar		Čabar	Čabar	Čabar	Čabar
8. Brod Moravice					Brod Moravice
9. Vrbovsko		Vrbovsko	Vrbovsko	Vrbovsko	Vrbovsko
10. Rijeka	Rijeka	Rijeka	Rijeka	Rijeka	Rijeka
11. Bakar		Bakar			Bakar
12. Čavle		Čavle			Čavle
13. Jelenje		Dražice			Dražice
14. Kastav		Kastav			Kastav
15. Kostrena					Kostrena
16. Kraljevica		Kraljevica	Kraljevica	Kraljevica	Kraljevica
17. Omišalj		Omišalj			Omišalj
18. Viškovo		Viškovo			Viškovo
19. Lovran					Lovran
20. Matulji		Matulji			Matulji
21. Mošćenička Draga					Mošćenička Draga
22. Opatija		Opatija	Opatija	Opatija	Opatija
23. Klana		Klana	Klana	Klana	Klana
24. Crikvenica		Crikvenica	Crikvenica	Crikvenica	Crikvenica
25. Novi Vinodolski		Novi Vinodolski	Novi Vinodolski	Novi Vinodolski	Novi Vinodolski
26. Vinodolska					Bribir
27. Krk		Krk	Krk	Krk	Krk
28. Baška					Baška
29. Dobrinj					Dobrinj
30. Malinska-Dubašnica					Malinska
31. Punat					Punat
32. Vrbnik					Vrbnik
33. Cres		Cres	Cres	Cres	Cres
34. Mali Lošinj		Mali Lošinj	Mali Lošinj	Mali Lošinj	Mali Lošinj
35. Rab		Rab	Rab	Rab	Rab

5. UVJETI ODREĐIVANJA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA I KORIŠTENJA IZGRAĐENA I NEIZGRAĐENA DIJELA PODRUČJA

Članak 59.

Građevinskim područjima određuju se granice: površina naselja i površina izvan naselja za izdvojene namjene.

Građevinska područja treba odrediti racionalno, s obrazloženjem opravdanosti povećanja njegova neizgrađena dijela. Između pojedinih građevinskih područja nužno je predvidjeti odgovarajući pojas šumske ili poljoprivredne površine.

Prema osjetljivosti prostora odnosno kategoriji zaštite određuje se položaj, veličina i oblik građevinskog područja.

Članak 60.

Planom se određuju uvjeti za određivanje građevinskih područja i planiranje izvan građevinskog područja prema kategorijama zaštite prostora iz članka 17. ove Odluke.

- I. kategorija zaštite je područje zabrane gradnje i zahvata u prostoru u kojem se ne mogu formirati nova građevinska područja i širiti postojeća izgrađena područja. Dopušteno je planiranje nužne infrastrukture.
- II. kategorija zaštite je područje ograničene gradnje i zahvata u prostoru u kojem je iznimno dopušteno širenje postojećeg izgrađenog područja naselja. Zabranjeno je formiranje novog građevinskog područja ili širenje izgrađenog područja za gospodarsku namjenu.
- III. kategorija zaštite je područje regulacije u kojem je nužna pojačana pažnja pri formiranju građevinskih područja, planiranju izgradnje ili drugih zahvata u prostoru. Izvan građevinskog područja planiranje infrastrukture odvija se sukladno kriterijima iz članka 68. ove Odluke.
- IV. kategorija zaštite je područje u kojem se određivanje građevinskih područja, planiranje i korištenje izvan građevinskog područja obavlja sukladno ovim Planu.

5.1. Kriteriji za utvrđivanje građevinskih područja

Članak 61.

Veličina, prostorni raspored i oblik građevinskih područja odredit će se prostornim planovima uređenja općine i grada prema kriterijima za formiranje građevinska područja naselja i građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene.

Unutar zaštićenog obalnog područja građevinska područja određuju se sukladno Uredbi.

Članak 62.

Ovim se Planom određuju kriteriji za određivanje veličine građevinskih područja naselja. Temelj za dimenzioniranje građevinskih područja naselja je projekcija stanovništva od 353.611 stanovnika Županije u 2015. godini.

Ako se Popisom utvrdi znatno veći broj stanovnika pojedine općine/grada nego je to određeno projekcijom iz tablice 9, kao polazište za novu projekciju stanovništva uzima se novoutvrđeni broj stanovnika iz Popisa. Odstupanje novoprojiciranog broja stanovnika 2015. godine ne može biti više od 30 % u odnosu na temeljnu projekciju iz tablice 9.

Mreža naselja mora se odrediti sukladno sustavu središnjih naselja iz točke 4. Plana prostornog uređenja (Knjiga 2). Smjernice i kriteriji za određivanja optimalne površine građevinskog područja naselja dani su u točki 6.1.2. Plana prostornog uređenja (Knjiga 2).

Maksimalna površina građevinskog područja naselja općine i grada iskazana u hektarima (P), dobiva se iz omjera projiciranog broja stanovnika (b) i određene minimalne gustoće stanovnika građevinskog područja naselja (c), prema odrednicama iskazanim u tablici 9.

Ukupno građevinsko područje naselja općine i grada, ne može biti manje od površine izgrađenog dijela građevinskog područja naselja uvećanog za 20 %.

U kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora, shematski su naznačeni prostori za razvitak naselja.

Tablica 9: PROJEKCIJA STANOVNIŠTVA I GUSTOĆA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA

OPĆINE I GRADOVI	PROJICIRANI BROJ STANOVNIKA	MINIMALNA GUSTOĆA st/ha
a	b	c
1. Delnice	6 685	17
2. Fužine	1 528	17
3. Lokve	1 083	17
4. Mrkopalj	1 500	17
5. Ravna Gora	3 507	17
6. Skrad	1 299	17
7. Čabar	4 861	17
8. Brod Moravice	996	17
9. Vrbovsko	7 175	17
10. Rijeka	170501	75
11. Bakar	8 159	20
12. Čavle	8 100	20
13. Jelenje	4 634	20
14. Kastav	11 600	20
15. Kostrena	7 000	20
16. Kraljevica	5 695	20
17. Omišalj	3 700	20
18. Viškovo	11 180	20
19. Lovran	4 542	20
20. Matulji	11 199	20
21. Mošćenička Draga	1 673	20
22. Opatija	14 281	20
23. Klana	1 866	17

OPĆINE I GRADOVI	PROJICIRANI BROJ STANOVNIKA	MINIMALNA GUSTOĆA st/ha
a	b	c
24. Crikvenica	11 607	20
25. Novi Vinodolski	5 729	20
26. Vinodolska	3 279	17
27. Krk	6 561	20
28. Baška	1 581	20
29. Dobrinj	2 012	20
30. Malinska-Dubašnica	3 335	20
31. Punat	2 360	20
32. Vrbnik	1 350	20
33. Cres	3 150	20
34. Mali Lošinj	9 853	20
35. Rab	10 030	20
UKUPNO	353 611	-

Članak 63.

Planom se određuju kriteriji za određivanje građevinskih područja izvan naselja za gospodarsku i ugostiteljsko-turističku namjenu. Planirane i postojeće maksimalne površine u općini i gradu iskazane su u tablici 10.

Gospodarskom namjenom nisu obuhvaćene površine izvan naselja za infrastrukturne građevine.

Tablica 10: GOSPODARSKE I UGOSTITELJSKO - TURISTIČKE POVRŠINE

OPĆINE I GRADOVI	GOSPODARSKA NAMJENA		UGOSTITELJSKO-TURISTIČKE POVRŠINE
	PROIZVODNA	POSLOVNA	
	ha	ha	
Delnice	-	125	50
Fužine	-	60	45
Lokve	-	35	65
Mrkopalj	-	15	35
Ravna Gora	-	95	40
Skrad	-	10	40
Čabar	-	40	85
Brod Moravice	-	20	10
Vrbovsko	30	30	10
Rijeka	70	115	60
Bakar	450	85	75
Čavle	65	25	45
Jelenje	-	10	40
Kastav	-	30	10
Kostrena	320	65	10
Kraljevica	15	10	70
Omišalj	215	10	190
Viškovo	-	35	10
Lovran	-	10	65
Matulji	-	310	10
Mošćenička Draga	-	10	20
Opatija	-	10	20
Klana	10	40	10
Crikvenica	-	10	175
Novi Vinodolski	-	75	200
Vinodolska	-	10	105

OPĆINE I GRADOVI	GOSPODARSKA NAMJENA		UGOSTITELJSKO-TURISTIČKE POVRŠINE ha
	PROIZVODNA	POSLOVNA	
	ha	ha	
Krk	-	30	130
Baška	-	10	100
Dobrinj	-	10	60
Malinska-Dubašnica	-	10	100
Punat	-	10	150
Vrbnik	-	10	40
Cres	-	40	220
Mali Lošinj	-	25	325
Rab	-	35	335
UKUPNO	1175	1470	2955

Članak 63a.

Ovim je Planom određen položaj izdvojenih građevinskih područja izvan naselja za ugostiteljsko-turističku namjenu unutar zaštićenog obalnog područja mora, a površina, vrsta i kapacitet u broju ležajeva, iskazani su u tablici 10.a.

Tablica 10a.: GRAĐEVINSKA PODRUČJA UGOSTITELJSKO-TURISTIČKE NAMJENE IZVAN NASELJA

POLOŽAJ	POVRŠINA (ha)	VRSTA	KAPACITET (krevet)	NAPOMENA
OPĆINA OMIŠALJ				
1. Omišalj (Omišalj)	19	T1	1100	pretežito izgrađena
2. Njivice (Njivice)	37	T2 i/ili T3	3800	pretežito izgrađena
3. Voz – Peškera (Omišalj)	50	T2	500	neizgrađena
4. Pušća (Omišalj)	8	T3	900	pretežito izgrađena
OPĆINA BAŠKA				
1. Baška (Baška)	11	T1	1300	izgrađena
2. Zablac - Baška	32	T1 i/ili T2 i/ili T3	3000	pretežito neizgrađena
3. Bunculuka (Baška)	10	T3	1200	pretežito neizgrađena
OPĆINA VRBNIK				
1. Uvala Zgribnica (Vrbnik)	1	T1	70	neizgrađena
2. Namori (Vrbnik)	2	T1	100	neizgrađena
3. Vrbnik-sjever (Vrbnik)	4	T1	250	neizgrađena
4. Supeška (Vrbnik)	9	T2	500	neizgrađena
5. Uvala Melska (Risika)	4	T2	200	neizgrađena
OPĆINA DOBRINJ				
1. Pojana (Klimno/Županje)	12	T1 i/ili T2 i/ili T3	700	neizgrađena
2. Murvenica (Šilo/Polje)	18	T1 i/ili T2	1200	neizgrađena
3. Šilo (Šilo)	2	T1	150	neizgrađena
OPĆINA PUNAT				
1. Kanajt (Punat)	12	T1	700	pretežito neizgrađena
2. Mala Krasa –Konobe (Punat)	20	T2 i/ili T3	1500	izgrađena
3. Škrila (Stara Baška)	7	T2 i/ili T3	1200	pretežito izgrađena
GRAD KRK				
1. Glavotok – kamp (Brzac)	5	T3	600	izgrađena
2. Ježevac (Krk)	11	T2 i/ili T3	1300	izgrađena
3. Politin (Krk)	35	T2 i/ili T3	2000	pretežito neizgrađena
4. Glavotok (Brzac)	15	T1	800	neizgrađena
5. Torkul (Linardići)	15	T2	800	neizgrađena

POLOŽAJ		POVRŠINA (ha)	VRSTA	KAPACITET (krevet)	NAPOMENA
OPĆINA MALINSKA-DUBAŠNICA					
1.	Haludovo (Malinska)	27	T1 i/ili T2	2200	pretežito izgrađena
2.	Haludovo II (Malinska/Sv. Vid-Miholjice)	17	T1 i/ili T2	1100	neizgrađena
GRAD CRES					
1.	Kimen, (Cres)	7	T1	450	pretežito izgrađena
2.	Zakol, (Cres)	5	T1	300	neizgrađena
3.	Kovačine (Cres)	5	T1	350	neizgrađena
4.	Centar (Martinšćica)	19	T1	1200	neizgrađena
5.	Jug (Martinšćica)	1	T1	50	neizgrađena
6.	Zdovice (Valun)	1	T1	50	neizgrađena
7.	Stara Gavza (Cres)	14	T2	900	pretežito izgrađena
8.	Zaglav (Miholašćica)	11	T2	800	izgrađena
9.	Kovačine (Cres)	32	T3	3200	pretežito izgrađena
10.	Pod Beli (Beli)	1	T3	100	izgrađena
11.	Slatina (Martinšćica)	43	T3	3500	pretežito neizgrađena
12.	Zdovice (Valun)	1	T3	100	izgrađena
13.	Travnice (Valun)	6	T3	600	neizgrađena
GRAD MALI LOŠINJ					
1.	Sunčana uvala (Mali Lošinj)	24	T1 i/ili T2	1600	izgrađena
2.	Čikat (Mali Lošinj)	60	T1 i/ili T2 i/ili T3	5000	izgrađena
3.	Lopari (Nerezine)	28	T2 i/ili T3	1800	pretežito izgrađena
4.	Bučanje (Nerezine)	16	T2	1200	izgrađena
5.	Artatore (Ćunski/Mali Lošinj)	12	T2	900	neizgrađena
6.	Punta Križa (PuntaKriža)	6	T1 i/ili T2	300	neizgrađena
7.	Rapoća (Nerezine)	4	T2 i/ili T3	400	izgrađena
8.	Poljane (Mali Lošinj)	18	T2 i/ili T3	2100	pretežito izgrađena
9.	Baldarin (PuntaKriža)	20	T3	2000	pretežito izgrađena
GRAD RAB					
1.	Rt Frkanj (Kampor)	1	T2	80	neizgrađena
2.	Uvala Čifnata (Kampor)	5	T2	250	neizgrađena
3.	Suha Punta (Kampor)	32	T2	1500	pretežito izgrađena
4.	Livačina (Lopar)	11	T1	1100	pretežito izgrađena
5.	Goli Otok I (Lopar)	19	T2	800	djelomično izgrađena
6.	Goli Otok II (Lopar)	29	T2	1200	djelomično izgrađena
7.	O. Sv. Grgur (Lopar)	15	T2	700	pretežito neizgrađena
8.	Rajska plaža (Lopar)	15	T3	1800	izgrađena
9.	Supetarska Draga (S. Draga)	15	T2	700	neizgrađena
OPĆINA MOŠČENIČKA DRAGA					
1.	Mošćenička Draga (M. Draga)	10	T1 i/ili T2 i/ili T3	1200	pretežito izgrađena
2.	Mošćenice (Mošćenice)	4	T1 i/ili T2	400	neizgrađena
3.	Brseč (Brseč)	4	T1 i/ili T2	400	neizgrađena
OPĆINA LOVRAN					
1.	Labinsko (Lovran)	14	T1 i/ili T2	700	pretežito neizgrađena
2.	Tuliševica (Tuliševica)	9	T1 i/ili T2	200	pretežito neizgrađena
GRAD RIJEKA					
1.	Preluk (Rijeka)	6	T1	400	pretežito neizgrađena
GRAD KRALJEVICA					
1.	Oštro (Kraljevica)	28	T1 i/ili T2 i/ili T3	1500	pretežito neizgrađena
2.	Javorište-Podbanj (Kraljevica)	6	T2	500	neizgrađena
3.	U. Scott (Kraljevica)				
	U. Scott 1	17	T1 i/ili T2	1100	pretežito neizgrađena
	U. Scott 2	2	T2	100	izgrađena
GRAD CRIKVENICA					
1.	Havišće 1(Jadranovo)	11	T1 i/ili T2	700	neizgrađena
2.	Havišće 2 (Jadranovo)	9	T1 i/ili T2	600	neizgrađena
3.	Kačjak (Dramalj)	8	T1 i/ili T2	800	izgrađena

POLOŽAJ		POVRŠINA (ha)	VRSTA	KAPACITET (krevet)	NAPOMENA
4.	Brćanovica (Dramalj)	2	T1 i/ili T2	200	neizgrađena
5.	Omorika (Dramalj/Crikvenica)	18	T1 i/ili T2	1900	izgrađena
6.	Miramare (Crikvenica)	13	T1 i/ili T2	1300	izgrađena
7.	Nazor-Antić (Crikvenica/Selce)	23	T1 i/ili T2	2700	izgrađena
8.	Uvala Slana (Selce)	5	T1 i/ili T2	500	izgrađena
9.	Sv. Jakov (Jadranovo)	3	T3	300	neizgrađena
10.	Kačjak (Dramalj)	2	T3	200	izgrađena
11.	Uvala Slana (Selce)	13	T3	1500	izgrađena
12.	Jasenova (Selce)	16	T3	1800	neizgrađena
GRAD NOVI VINODOLSKI					
1.	Panos-Zagori (N. Vinodolski)				
	Panos	22	T1 i/ili T2 i/ili T3	700	pretežito izgrađena
	Zagori 1	5	T1 i/ili T2 i/ili T3	300	neizgrađena
	Zagori 2	33	T1 i/ili T2 i/ili T3	2500	izgrađena
2.	N. Vinodol (N. Vinodolski)	5	T1	300	izgrađena
3.	Povile (Povile)				
	Povile 1	2	T1 i/ili T2	240	neizgrađena
	Povile 2	2	T2 I/ILI T3	240	izgrađena
4.	Porto Teplo (Klenovica)				
	Porto Teplo 1	2	T1	200	pretežito neizgrađena
	Porto Teplo 2	7	T1	400	neizgrađena
5.	Klenovica (Klenovica)	3	T1	200	neizgrađena
6.	Klenovica – kamp (Klenovica)	10	T3	1200	izgrađena
7.	SIBINJ-KOZICA (SIBINJ KRMPOTSKI)				
	Kozica	9	T3	1000	pretežito izgrađena
	SIBINJ KRMPOTSKI 1	3	T3	350	izgrađena
	Sibinj Krmpotski 2	3	T3	350	neizgrađena

Detaljno usklađenje planiranih izdvojenih građevinskih područja ugostiteljsko-turističke namjene s odredbom članka 4. i smjernicama Uredbe provest će se u prostornom planu uređenja općine odnosno grada.

Članak 63b.

Položaj, površina, vrsta i kapacitet za izdvojena građevna područja ugostiteljsko-turističke namjene uz naselja iz tablice broj 10b, odredit će se Prostornim planom uređenja općine/grada u skladu s ovim Planom i Uredbom.

Tablica 10b.: IZDVOJENA GRAĐEVNA PODRUČJA UGOSTITELJSKO-TURISTIČKE NAMJENE UZ NASELJA

POLOŽAJ		POVRŠINA (ha)	VRSTA	KAPACITET (krevet)	NAPOMENA
OPĆINA VRBNIK					
1.	Uvala Petrina (Risika)	5	T1	400	neizgrađena
2.	Mavri (Risika)				neizgrađena
	Mavri 1	2	T1 i/ili T2	150	neizgrađena
	Mavri 2	1	T1 i/ili T2	80	neizgrađena
	Mavri 3	2	T1 i/ili T2	150	neizgrađena
3.	Risika-Zapad (Risika)	4	T2	200	neizgrađena
4.	Uvala Potovošće (Vrbnik)	3	T2 i/ili T3	200	neizgrađena
5.	Uvala Sv. Juraj (Vrbnik)	4	T2 i/ili T3	250	neizgrađena

POLOŽAJ		POVRŠINA (ha)	VRSTA	KAPACITET (krevet)	NAPOMENA
OPĆINA DOBRINJ					
1.	Sulinj (Rudine)	12	T1 i/ili T2	600	neizgrađena
2.	Sv. Petar (Čižići)	6	T1	400	
3.	Klimno (Klimno)	6	T1	600	neizgrađena
4.	Slamni (Soline)	2	T1	100	neizgrađena
OPĆINA MALINSKA-DUBAŠNICA					
1.	Porat-zapad (Porat)	1	T1	90	izgrađena
2.	Malin (Malinska)	9	T1	600	izgrađena
3.	Hrusta (Malinska)	7	T1	500	neizgrađena
GRAD CRES					
1.	Grabar –sjever (Cres)	1	T1	100	neizgrađena
2.	Grabar-Barnar. (Cres)	20	T1	1400	neizgrađena
3.	Grabar (Cres)	7	T2	400	izgrađena
4.	Porozina (Porozina)	9	T2	200	pretežito izgrađena
5.	Merag (Merag)	2	T2	50	izgrađena
6.	Lubenice (Lubenice)	2	T3	200	neizgrađena
7.	Železni Menik (Orlec)	15	T3	800	neizgrađena
GRAD RAB					
1.	Barbat (Barbat)	12	T1	800	neizgrađena
2.	Soline (Palit)	2	T1	150	neizgrađena
3.	Kamenjak (Mundanije)	4	T1	250	neizgrađena
4.	Šurline (Kampor)	4	T1	200	neizgrađena
5.	U.Miral (S.Draga)	4	T1	250	pretežito neizgrađena
6.	Gonar (S.DRaga)	7	T1	400	pretežito neizgrađena
7.	U. C. Dražica-rt Zidine (Lopar)	20	T1	1200	pretežito neizgrađena
8.	Uvala Padova III (Banjol)	9	T3	1000	izgrađena
9.	Kampor (Kampor)	1	T3	70	neizgrađena
OPĆINA LOVRAN					
1.	Sv. Mikula (Lovran)	4	T1 i/ili T2	250	pretežito izgrađena
2.	Vile (Lovran)	7	T1 i/ili T2	800	izgrađena
3.	Najade (Lovran)	3	T1 i/ili T2	300	izgrađena
4.	Kamp (Medveja)	8	T1 i/ili T2 i/ili T3	900	pretežito izgrađena
5.	Susmel (Medveja)	1	T1 i/ili T2	100	pretežito neizgrađena
6.	Castelo (Medveja)	3	T1 i/ili T2	300	pretežito izgrađena
7.	Liganj (Liganj)	7	T1 i/ili T2	400	pretežito neizgrađena
GRAD RIJEKA					
1.	Kuk (Rijeka)	2	T1	200	pretežito neizgrađena
2.	Kantrida (Rijeka)	3	T1	200	pretežito neizgrađena
3.	Plumbum (Rijeka)	1	T1	100	neizgrađena
OPĆINA KOSTRENA					
1.	Sv. Lucija (Kostrena)	4	T1 i/ili T2	400	pretežito izgrađena
2.	Žurkovo (Kostrena)	6	T1 i/ili T2	400	neizgrađena
GRAD KRALJEVICA					
1.	Bakarac (Bakarac)	4	T2 i/ili T3	300	pretežito izgrađena
2.	rt Nirvana (Kraljevica)	2	T1	200	izgrađena
3.	Uvala Marenska (Šmrika)	9	T1 i/ili T2	400	neizgrađena
4.	Šmrika (Šmrika)	2	T1	150	neizgrađena
GRAD CRIKVENICA					
1.	Jadranovo sjever (Jadranovo)	2	T1	100	neizgrađena

Članak 64.

Građevinska područja za športsko-rekreacijsku namjenu, infrastrukturne građevine i ostale namjene određuju se temeljem kriterija iz Plana.

5.2. Kriteriji za korištenje izgrađena i neizgrađena dijela područja

Članak 65.

Građevinsko područje se sastoji iz izgrađenog i neizgrađenog dijela. Razgraničenje izgrađenog dijela obavlja se rubom izgrađenih i uređenih građevinskih parcela.

Izgrađeni dio građevinskog područja određuje se na način da se izuzima:

- svaka neizgrađena površina veća od 5 000 m²,
- svi neizgrađeni rubni prostori koji imaju širinu veću od 30 metara.

Izgrađenim područjem smatra se uređeno građevinsko zemljište na kojem su izgrađene građevinske parcele, izgrađene infrastrukturne građevine i površine, te privedene namjeni ostale površine (parkovi, igrališta, uređene plaže, i sl.).

U slobodni prostor izgrađenog dijela građevinskog područja naselja prioritetno treba planirati građevine ili površine društvenih djelatnosti i infrastrukturu.

Neizgrađeni dio građevinskog područja je prostor predviđen za proširenje izgrađenog dijela, odnosno formiranje novog građevinskog područja. Neizgrađeni dio građevinskog područja može biti neuređen i uređen.

U zaštićenom obalnom području izgrađenim dijelom građevinskog područja smatraju se izgrađene građevne čestice i druge površine privedene različitoj namjeni, a neizgrađeni dio građevinskog područja je jedna ili više neposredno povezanih neuređenih i neizgrađenih građevnih čestica ukupne površine veće od 5.000 m² kao i sve rubne neizgrađene čestice.

Koristiti se može samo uređeno građevinsko područje.

5.3. Uređenje građevinskog područja

Članak 66.

Uređenje građevinskog područja podrazumijeva pripremu i opremanje. Smjernice i kriteriji uređenja građevinskog područja dani su u točki 10 Plana prostornog uređenja (Knjiga 2). Kategorije uređenosti građevinskog zemljišta su:

- I. minimalno uređeno građevinsko zemljište, koje obuhvaća pripremu i pristupni put,
- II. optimalno uređeno građevinsko zemljište, obuhvaća osim pripreme i osnovnu infrastrukturu: pristupni put, vodoopskrbu, odvodnju i električnu energiju,
- III. visoko uređeno građevinsko zemljište, koje obuhvaća sve elemente pripreme i opremanja.

Sva građevinska područja u Županiji moraju imati I. kategoriju uređenosti. Obvezatna viša razina uređenosti građevinskog područja odredit će se prostornim planom uređenja općine i grada.

5.4. Kriteriji za planiranje izgradnje izvan građevinskog područja

Članak 67.

Izvan građevinskog područja može se planirati izgradnja:

- građevina infrastrukture (prometne, energetske, komunalne itd.),
- zdravstvenih i rekreacijskih građevina,
- građevina obrane,
- građevina za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina, i
- stambenih i gospodarskih građevina.

Kriteriji planiranja izgradnje izvan građevinskog područja odnose se na gradnju ili uređenje pojedinačnih građevina i zahvata. Pojedinačne građevine ne mogu biti mješovite namjene, a određene su jednom građevinskom parcelom.

Kriteriji kojima se određuje vrsta, veličina i namjena građevine i zahvata u prostoru su:

- građevina mora biti u funkciji korištenja prostora (poljoprivredna, planinarska, podvodna, itd),
- građevina mora imati vlastitu vodoopskrbu (cisternom), odvodnju (pročišćavanje otpadnih voda) i energetske sustav (plinski spremnik, električni agregat, ili drugo),
- građevine treba graditi sukladno kriterijima zaštite prostora, vrednovanja krajobraznih vrijednosti i autohtonog graditeljstva.

U obalnom području mora nije dopušteno planirati izgradnju u I. i II. kategoriji zaštite prostora iz članka 17. ove Odluke.

Temeljem kriterija iz stavka 3. ovog članka, prostornim planom uređenja općine i grada određuju se detaljniji uvjeti za svaku vrstu gradnje.

Članak 67.a.

Iznimno od odredbe članka 67. ove Odluke u zaštićenom obalnom području mora nije dopušteno:

- izvoditi radove nasipanja obale,
- istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina,
- iskorištavanje snage vjetra za električnu energiju,
- skladištenje, obradu i odlaganje otpada, osim ako to zahtijevaju prirodni uvjeti i konfiguracija terena,
- gradnja priveza za plovila,
- sidrenje plovila, ako smještaj sidrišta nije objavljen u službenim pomorskim publikacijama,
- planirati luke nautičkog turizma,
- vršiti uzgoj plave ribe.

Unutar zaštićenog obalnog područja gradnja izvan građevinskog područja određuje se sukladno Uredbi.

5.4.1. Građevine infrastrukture

Članak 68.

Pod građevinama infrastrukture podrazumijevaju se vodovi i građevine u funkciji prometnog sustava, sustava veza, sustava vodoopskrbe i odvodnje i sustava energetike, smješteni u infrastrukturne koridore, te komunalne građevine kao što su odlagalište otpada, groblja i sl.

Kriteriji za planiranje građevina infrastrukture određuju se točkom 2., 6. i 9. III. poglavlja ove Odluke i Planom.

5.4.2. Zdravstvene i rekreacijske građevine

Članak 69.

Pod zdravstvenim i rekreacijskim građevinama podrazumijevaju se građevine u kojima se odvijaju djelatnosti koje su funkcionalno vezane za specifična prirodna područja kao što su za:

- zdravstvene djelatnosti: termalna izvorišta, posebni klimatski uvjeti, kakvoća zraka, itd.
- rekreaciju: konfiguracija terena, prirodni resursi, ljepota krajobraza, itd.

5.4.3. Građevine obrane

Članak 70.

Prostor od interesa za obranu određuje se granicama vojnog kompleksa i građevinama, u suradnji s nadležnim tijelom obrane. Razgraničenjem treba odrediti vojni kompleks i građevine, i zaštitni pojas oko vojnih kompleksa. Zaštitni pojas je dio vojnog kompleksa koji se određuje ovisno o vrsti, namjeni i položaju građevina u prostoru.

Nužno je uskladiti s potrebama obrane uvjete korištenja prostora: šumskih, poljoprivrednih i vodnih površina, površina za razvoj naselja, površina izvan naselja za izdvojene namjene i zaštićenih područja.

Tablica 11: POSTOJEĆE LOKACIJE PROSTORA OD INTERESA OBRANE

OPĆINA I GRAD	KOMPLEKSI I GRAĐEVINE
Delnice	1. V-1, V-2, V-3,
	2. Drgomalj
Skrad	3. Skrad
Rijeka	4. Trsat
	5. Sv. Katarina
	6. Draga
	7. Supilova 16 (građevina Zapovjedništva)
Čavle	8. Grobničko polje
	9. Kovačevo
Klana	10. Klana
	11. Rojno
	12. Lisac
Matulji	13. Šapjane
Mali Lošinj	14. Kompleks Umpiljak

	15. Kovčanje
	16. Tovar
Rab	17. Supetarska Draga
	18. Barbatski kanal

Članak 71.

Osnovna usmjerenja prostornog razvitka i uređenja prostora radi određivanja interesa obrane su:

- usmjeriti prostorno-razvojne prioritete za zaštitu interesa obrane,
- uskladiti potrebe osiguranja prostora od interesa za obranu s drugim korisnicima prostora,
- odrediti prostorne elemente, smjernice i kriterije za utvrđivanje prostora i sustava od interesa za obranu.

U tablici 11. navedene su postojeće lokacije. Pojedine lokacije mogu se prenamijeniti u površine naselja, površine izvan naselja za izdvojene namjene ili druge namjene, uz suglasnost nadležnog tijela obrane.

U postupku donošenja prostornog plana uređenja općine i grada mora se pribaviti mišljenje nadležnog tijela obrane.

5.4.4. Građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina

Članak 72.

Kriteriji za određivanje lokacije za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina su:

- istraživanje mineralnih sirovina ne može se obavljati na mjestima i na način koji ugrožava podzemne vode,
- lokacija za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina mora biti na sigurnoj udaljenosti od naselja, ugostiteljsko-turističkih, športsko-rekreativnih i zaštićenih područja,
- nije dopuštena eksploatacija šljunka uz jezera i vodotokove, kao ni šljunka i pijeska uz obalu i podmorju,
- u ZOP-u nije dozvoljeno iskorištavanje mineralnih sirovina, a iznimno dozvoljeno je istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina u svrhu građenja na otocima Krku, Rabu i Cresu i to na području otoka koje je udaljeno od obalne crte više od 1000 m.
- ne smiju se ugrožavati krajobrazne vrijednosti,
- transport sirovine predvidjeti izvan područja naselja.

Prostornim planom uređenja općine i grada određuju se područja lokacija za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina na temelju kriterija iz Plana.

Sanacija područja istraživanja i iskorištavanja mineralnih sirovina mora biti sastavni dio odobrenja za eksploataciju.

Skladišta eksplozivnih materijala potrebnih za miniranje moraju biti smještena na sigurnoj udaljenosti od naselja i infrastrukturnih koridora.

5.4.5. Stambene i gospodarske građevine

Članak 73.

Izvan građevinskih područja mogu se graditi stambene i gospodarske građevine koje su za vlastite potrebe i za potrebe seoskog turizma, odnosno u funkciji obavljanja poljoprivredne, šumarske, vodnogospodarske i pomorske djelatnosti.

6. UVJETI UTVRĐIVANJA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA U PROSTORU

Članak 74.

Pod infrastrukturom se podrazumijevaju građevine, instalacije, uređaji i vodovi nužni za privođenje prostora planiranoj namjeni.

Razvrstaj građevina infrastrukture od državnog i županijskog značenja obavljen je u poglavlju III. točki 2. ove Odluke.

6.1. Prometna infrastruktura

6.1.1. Prometni sustav

Članak 75.

Okosnicu prometnog sustava Županije čini pomorska i kopnena infrastruktura (luke, cestovna i željeznička mreža), te infrastruktura zračnog prometa, naftovoda i telekomunikacija.

Osnova prometnog sustava prikazana je u grafičkom prikazu 1. "Korištenje i namjena prostora", a u grafičkom prikazu 3h/2 „Uvjeti za provođenje plana“ prikazan je „koridor autoceste u istraživanju“.

Sastavni dio prometne infrastrukture čine terminali putničkog i robnog prometa: luke i lučki terminali, autobusni kolodvori, cestovni putnički terminali i željezničke postaje u funkciji odvijanja javnog prijevoza, cestovni robni terminali, željeznički, putnički i teretni te ranžirni kolodvori, zračne luke i naftni terminali.

Organizaciju prometnih tokova mora se provesti uz optimalno korištenje svih raspoloživih prometnih kapaciteta na moru i kopnu, a naročito u uspostavi županijskog javnog putničkog prijevoza.

Mjere poboljšanja prometne infrastrukture vrlo su ograničene. Stoga poboljšanja treba tražiti boljom regulacijom i organizacijom prometnih tokova, te kompletiranjem prometne mreže, posebno u segmentu cestovnog čvorišta Rijeka, uz optimalno korištenje svih raspoloživih resursa na moru, kopnu i zraku.

Članak 76.

Primarni koridori (vezni pravci) i čvorišta državnog i međunarodnog značenja su:

- dužobalni i morsko otočni koridor koji vezuje zemlje Srednje Europe s južnom Hrvatskom i zemljama jugoistočne Europe,
- poprečni koridor sjever – jug (Podunavlje – Jadran) koji integrira dva longitudinalna koridora: Posavski i Podunavski, i vezuje ih na međunarodne pomorske pravce Jadrana i Sredozemlja,
- prometno čvorište Rijeka koje uz čvorište Zagreb ima primarno značenje u ukupnom prometnom razvoju države i integriranju ukupnog gospodarskog sustava na međunarodno tržište,
- luka Rijeka preko koje se ostvaruju sve vrste tuzemnog i međunarodnog lučkog prometa.

Mrežu koridora primarnih veznih pravaca čine državne ceste i magistralne željezničke pruge, pomorski putovi, naftovod, telekomunikacijski vodovi, zračni koridori i terminali (kolodvori, morske i zračne luke).

Članak 77.

Vezni pravci su smjerovi koncepcijskog sagledavanja sveukupne gospodarske integracije prostora. Na glavnim interregionalnim pravcima planiraju se prometnice i čvorišta visokog prometnog standarda i to:

- a) pomorski plovni put i luka:
 - međunarodni pomorski put Luka Rijeka – Sredozemlje,
 - sustav Luke Rijeka s bazenima i sidrištima.
- b) željeznička pruga velikih učinkovitosti i čvorište:
 - (Trst – Kopar) – Lupoglav – Rijeka – Josipdol – (Karlovac) – Zagreb / Split – Dubrovnik,
 - Željezničko čvorište Rijeka.
- c) državne autoceste i čvorište:
 - Zagreb – Rijeka – s čvorištima Vrbovsko, Ravna Gora, Delnice, Vrata i Oštrovica,
 - **Jadranska autocesta (Trst - Ljubljana) Rupa – Rijeka – Senj – Zadar – Split – Dubrovnik.**
 - u I. etapi sa čvorištima: Rupa, Jurdani, i cjelovitim čvorištem Rijeka (od Matulja do Križišća), te čvorištima Jadranovo, Crikvenica – Selce, Novi Vinodolski – Bribir i Novi Vinodolski.
 - u II. etapi vanjska dionica sa čvorištima: Rupa – Miklavija – Permani – Viškovo – Dražice – Grobničko polje – Mali Svib – Križišće – spoj na trasu Križišće – Žuta Lokva
 - **Autocesta Matulji - tunel Učka - Kanfanar**
 - I. etapi predstavlja postojeća trasa čvor Matulji – tunel Učka sa čvorištem Frančići

- II. etapu predstavlja dionica tunel Učka – spoj na autocestu Rupa – Rijeka sa čvorištima Veprinac, Jušići i/ili čvor Jurdani i Permani.
- Cestovno čvorište Rijeka prometno povezuje državne autoceste i čini ga niz čvorišta između Grobničkog polja, Križišća i Matulja: Grobničko polje, Soboli, Čavle, Matulji, Diračje, Rujevica, Škurinje, Kozala, Orehovica, Draga, Sv. Kuzam, Meja i Križišće, i drugi potencijalni čvorovi s pripadajućim cestovnim vezama.

Postojeći čvor Orehovica rekonstruirati i povezati na cestovnu mrežu Grada Rijeke. Čvor Mali Svib je interregionalni čvor.

Čvorišta Jušići/Jurdani, Permani, Grobničko polje, Meja i Križišće su čvorišta interregionalne funkcije sa lokalnim priključkom.

Čvorišta Miklavija, Viškovo, Dražice, Jadranovo, Crikvenica-Selce, Bribir-Novi Vinodolski i Novi Vinodolski su čvorišta samo sa lokalnim priključkom.

Sustav Luke Rijeka, željezničko čvorište Rijeka i cestovno čvorište Rijeka formiraju prometno čvorište Rijeka, koje će se detaljnije definirati prometnom studijom.

Članak 78.

Mreža prometnih koridora županijskog značenja raspoznaje se kroz dvije skupine specifičnih prostora Županije:

- a) Skupina goranskih koridora koji osigurava razvoj graničnog pokupskog područja Županije. Integrira goranski prostor s susjednim županijama, Republikom Slovenijom, a putem čvorišta Delnice i Vrbovsko vezuje ih na međunarodni primarni pravac Podunavlje – Jadran.
- b) Skupina priobalnih i otočnih koridora koja omogućuje duž obale i kroz središte istarskog poluotoka, kao i Hrvatskog primorja te preko otoka Krka, Cresa, Lošinja i Raba, pružanje prometnih pravaca prema Puli i Zadru u obliku svojevrsnih otočno–pomorskih prstenova.

Članak 79.

Gospodarski prostori u kojima prevladava prometna funkcija razvijati će se uz veća prometna čvorišta i slobodne zone. Dopunu ovom sustavu čine gospodarske zone uz granične prijelaze.

Površine od značenja za prometni sustav područja Županije potrebno je smišljeno razvijati na lokacijama uz:

- a) morske luke:
 - prometne i skladišne zone Luke Rijeka s pomorskim, autobusnim i željezničkim terminalima za putnike kao i specijaliziranim robnim terminalima, te tehnologijskim i prometno–radnim kompleksima ranžiranja, servisiranja i energetske napajanja,
 - lučkog i naftnog terminala Omišalj,
 - lučke zone unutar petrokemijskog kompleksa u Omišlju,
 - luke Mali Lošinj, Rab, Krk i Cres.
- b) zračne luke:

- zračnog prometa Rijeka na Krku, Malom Lošinj i Rabu.
- c) ceste:
- kamionski terminal na području Čavle,
 - kamionski terminal Permani i Miklavija,
 - cestovno prometno-carinski terminal Rupa i Pasjak, te Brod na Kupu i Prezid.
- d) željeznicu:
- ranžirnog kolodvora Krasica (buduća) i Škrljevo,
 - željezničko prometno-tehnologijskog terminala Delnice i Moravice,
 - željezničko prometno-carinskog terminala Šapjane.
- e) slobodne zone:
- zona Bakar – Kukuljanovo.

Unutar ovih područja razvijat će se i ostale djelatnosti koje su u funkciji pružanja navedenih usluga. Grupa prometnih zona formirat će se na prometnim pravcima graničnih područja prema Sloveniji, i to uz čvorište Rupa i na potezu Delnice – Prezid.

6.1.2. Morske luke

Članak 80.

Planom se određuje mreža morskih luka otvorenih za javni promet i luka posebne namjene od osobitog državnog (međunarodnog) i županijskog značenja.

Luke treba razvijati prvenstveno na postojećim lokacijama radi postizanja učinkovitosti i cjelovitog prometnog i gospodarskog sustava primjenom Programa uređenja prostora Republike Hrvatske.

Položaj i značenje luka, sidrišta i plovnih puteva prikazan je u grafičkom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora.

Članak 81.

Luka Rijeka otvorena je za javni promet i od osobitog je (međunarodnog) značenja za Republiku Hrvatsku, a sastoji se od tri bazena (Rijeka, Bakar i Raša – Bršica) i jednog izdvojenog područja (Škrljevo).

- Bazen Rijeka – razvijat će se značajnije na svojem zapadnom dijelu dok je središnji dio u kontaktu s gradom namjenjen uspostavi i razvoju zemaljsko – pomorskog terminala za prijevoz putnika na međunarodnom i domaćem planu, a osposobiti će se dijelom i za prihvat turističkih brodova.
- Bazen Bakar – na sjevernom dijelu (obala Podbok) uskladit će svoje prekrajne kapacitete s prijevoznom moći željezničke pruge, dok će južni dio (obala Goranin) svoju funkciju uskladiti s potrebama izdvojenog područja Škrljevo, slobodnih zona i cestovne veze.
- Bazen Raša – Bršica prostorno je u Istarskoj županiji.
- Područje Škrljevo – lučko je izdvojeno područje i s drugim slobodnim i proizvodnim zonama ima interes dobrog povezivanja na bazen Bakar.

Luku za posebne namjene u Omišlju (za prekrcaj nafte) uključiti u sustav Luke Rijeka.

Dužobalne brze trajektne linije za prijevoz svih vrsta vozila (cestovnih i željezničkih) na domaćim i međunarodnim linijama treba uspostaviti iz luke Rijeka.

Planom je određena mreža plovnih putova za potrebe prometnog i gospodarskog povezivanja županijskih luka na prostoru priobalja i otoka.

Trajektne luke na obalama kopna i otoka čine funkcionalnu dopunu prvenstveno cestovne mreže državnog značenja.

Dopunu mreže morskih luka čine 12 luka županijskog značenja koje po svojoj lokaciji u sjedištima gradova i općina osiguravaju minimalni standard ostvarenja njihove sveukupne integracije korištenjem mora.

Članak 82.

Luke posebne namjene su u funkciji jednog korisnika, pa se sukladno tome određuje i njihov razvitak za potrebe vojske i tijela unutarnjih poslova, brodogradilišta, industrije, ribarstva i drugog.

Prekrcajne luke, naftni terminal i terminal za prekrcaj ukapljenog prirodnog plina Omišalj, treba razvijati u funkciji sustava cijevnog transporta i industrije.

Luku za djelatnost ribarstva smjestiti na području Grada Rijeke.

Nove luke nautičkog turizma planiraju se u naseljima Lovran, Rijeka, Bakar, Crikvenica, Novi Vinodolski, Krk, Stara Baška, Nerezine i Mali Lošinj.

6.1.3. Željezničke pruge

Članak 83.

Željezničke pruge unutar čvorišta Rijeka nužno je prostorno i prometno redefinirati u funkciji V. transeuropskog koridora i sukladno razvitku Luke Rijeka.

Trasu nove pruge velikih učinkovitosti (Trst – Kopar) – Lupoglav – Rijeka – Josipdol – Karlovac – Zagreb / Split – Dubrovnik, odnosno povezivanje istarskih pruga na nižim kotama tunelom Učka, te udvostručenje kolosjeka Matulji – Škrljevo i smanjenje ranžirnog kolodvora na Krasici, ostvariti sukladno Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske.

Koridor nove željezničke pruge na području Grada Bakra, Grada Kraljevice, Općine Vinodolske, Grada Crikvenice i Grada Novog Vinodolskog odrediti prostornim planom područja posebnih obilježja istovremeno s trasom Jadranske autoceste.

6.1.4. Ceste

Članak 84.

Planom je određena osnovna mreža cesta od osobite važnosti za Županiju, a čine ju:

- državne ceste (autoceste, brze ceste), i
- županijske ceste (ostale državne ceste i osnovne županijske ceste).

Mrežu cesta razvijati sukladno Strategiji cestovnog prometa Republike Hrvatske i Programu uređenja prostora Republike Hrvatske.

Čvorište Rijeka razvijati sukladno prometnim potrebama dva složena sustava Luke Rijeka i Grada Rijeka.

Članak 85.

Koridori novih državnih cesta Mošćenička Draga – Lovran – Opatija – Matulji i Omišalj – Vrbnik – Stara Baška detaljnije se određuju prostornim planom općine i grada.

Ceste ili dionice cesta koje nisu Planom određene kao ceste od županijskog interesa, mogu se razvrstati u mrežu županijskih cesta:

- a) prostornim planom uređenja općina i gradova,
- b) prostornim planom posebnih obilježja,
- c) prekategorizacijom cesta.

6.1.5. Zračne luke

Članak 86.

Razvoj zračnog prometa odnosi se na proširenje i rekonstrukciju postojećih kapaciteta zračnih luka i zračnih pristaništa, te moguće otvaranje novih pristaništa na moru i kopnu, a sukladno interesu Županije i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske.

6.2. Infrastruktura telekomunikacija i pošta

Članak 87.

Sustav telekomunikacija i pošta određen je u grafičkom prikazu broj 2a. "Energetski sustav, pošta i telekomunikacije", a tvore ga njegovi podsustavi:

- telekomunikacije, i
- pošte.

Članak 88.

Građevine i instalacije telekomunikacija od državnog i županijskog značenja čine:

- a) dvije centrale (međunarodnog i nacionalnog tranzitnog ranga, od kojih je primarna Kozala, a sekundarna Sušak, i
- b) više mjesnih centrala (tri postojeće, i tri planirane u Crikvenici, Rabu i Malom Lošinjju).

Pri planiranju i izgradnji cestovnih i željezničkih građevina mora se predvidjeti polaganje cijevi za telekomunikacijske kablove, te planirati razmještaj antenske mreže novih telekomunikacijskih tehnologija.

Članak 88.a

Telekomunikacijska mreža podrazumijeva pripadajuću infrastrukturu i opremu povezanu s elektroničkom komunikacijskom mrežom što osobito obuhvaća kabelsku kanalizaciju, antenske stupove, zgrade i druge pripadajuće građevine i opremu.

6.2.1.1. Mreža elektroničke pokretne komunikacije

Članak 88.b

U izgradnji elektroničke pokretne komunikacijske mreže na području Županije dati prednost:

- područjima naselja i površinama izvan naselja za izdvojene namjene,
- pokrivanju svih značajnih cestovnih i željezničkih prometnih pravaca i priobalnih plovnih putova,
- turistički orijentiranim područjima.

Članak 88.c

Elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema mreža pokretnih komunikacija prema načinu postavljanja se dijeli na:

- elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na samostojećim antenskim stupovima,
- elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na postojećim građevinama (antenski prihvat).

Ishođenje dozvola za građenje građevina elektroničke pokretne komunikacije vrši se sukladno uvjetima određenim ovim Planom, te posebnim uvjetima pravnih subjekata u čijem je vlasništvu ili koje upravljanju područjem na kojem se planira gradnja.

6.2.1.2. Uvjeti smještaja samostojećih antenskih stupova

Članak 88.d

Površina zemljišta na kojem se smješta samostojeći antenski stup i povezana oprema je zadana njegovim fizičkim osobinama, ukupnom visinom i zahtjevima stabilnosti.

U pravilu, maksimalna veličina površine, odnosno građevinske čestice, za smještaj samostojećeg antenskog stupa iznosi 350 m².

Sve instalacije i građevine moraju biti udaljene minimalno 2m od ruba građevne čestice odnosno površine za redovnu upotrebu građevine.

Članak 88.e

Za izgradnju samostojećih antenskih stupova koristiti tipska rješenja i projekte odobrene od strane Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Samo u slučaju da iz razloga zaštite ljudi, dobara ili okoliša nije moguće koristiti prihvaćena tipska rješenja mogu se planirati, projektirati i graditi i drugi tipovi samostojećih antenskih stupova.

Objekte za smještaj telekomunikacijske opreme treba projektirati na način da se koriste materijali i boje prilagođene prostornim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi, osim ako je posebnim propisima određeno drugačije.

Slijedom tehnološkog razvitka elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme postojeće antenske stupove i njihovu opremu prilagođavati novim standardima u cilju povećavanja zaštite zdravlja ljudi, prirode i okoliša.

Članak 88.f

Samostojeći antenski stup mora biti takvih karakteristika da omogućava smještaj više operatera, interventnih službi kao i ostalih zainteresiranih korisnika.

Članak 88.g

Pristupni put građevnoj čestici samostojećeg antenskom stupa mora biti minimalne širine 3,00 m.

Za pristupni put samostojećem antenskom stupu koristiti postojeći šumski put, šumske prosjeke, staze i sl., odnosno ostale prometne površine koje se kao takve u naravi koriste.

U zaštićenim područjima novi pristupni put se može formirati samo uz poštivanje uvjeta nadležnih institucija.

Članak 88.h

Elektroenergetski priključak radijske opreme izvodi se podzemnim kablovima ili zračnim vodovima do razvodnog ormara koji se smješta prema uvjetima nadležnog distributera električne energije.

Priključak se može izvesti putem alternativnog izvora ili korištenjem obnovljivih izvora energije.

Članak 88.i

Idejni projekt koji se prilaže zahtjevu za ishodenje lokacijske dozvole za građenje samostojećeg antenskog stupa mora, pored sadržaja propisanog zakonom, obvezno sadržavati analizu smještaja antenskog stupa u odnosu na krajobrazne vrijednosti okolnog prostora u krugu radijusa od minimalno 2000 m od odabrane lokacije.

Analiza krajobraza mora biti provedena na način da se sagledaju prirodni potencijali i ograničenja prostora, posebno vodeći računa o prirodnim, ekološkim i kulturno-povijesnim vrijednostima područja iz stavka 1. ovog članka.

Valorizacijom krajobraza izvršiti inventarizaciju prostornih datosti odabrane lokacije i šireg područja iz stavka 1. ovog članka analizirajući:

- fizičke strukture prostora, kao što su topografija, geomorfološke značajke, tlo, vodni tokovi, vegetacija, staništa flora i fauna, prirodne i ekološke posebnosti i sl. te
- kulturno-povijesne datosti kao što su izgrađene - antropogene strukture, etnološku baštinu, povijesno korištenje prostora i sl.

Odabir lokacije za smještaj samostojećeg antenskog stupa izvršiti na način da se ne naruši izgled krajobraza koristeći prostorne pogodnosti. Osobito je potrebno očuvati panoramski vrijedne prostore.

Analiza krajobraza mora dokazati da je odabrana lokacija za smještaj antenskog stupa u odnosu na prostor u krugu radijusa minimalno 2000 m od same lokacije, optimalna, kao i odrediti vrstu, tip i visinu antenskog stupa, te uvjete uređenja i mjere zaštite građevne čestice ili površine za redovnu upotrebu građevine.

Članak 88.j

Prije ishodenja lokacijskih dozvola za građenje novih samostojećih antenskih stupova, odnosno dodavanje antena na postojeće antenske stupove, na već elektromagnetskim poljima opterećenu bilo koju lokaciju, mora se izraditi jednostavni račun propisima dopuštenog utjecaja više frekvencija na ljude i okolinu.

Članak 88.k

Građenje samostojećih antenskih stupova nije dozvoljeno:

- na arheološkim područjima i lokalitetima te povijesnim graditeljskim cjelinama,
- u građevinskim područjima.

Iznimno od prethodnog stavka, dozvoljava se građenje samostojećih antenskih stupova u izdvojenim građevinskim područjima gospodarske namjene izuzev na području Grada Rijeke.

Članak 88.l

Građenje samostojećih antenskih stupova nije dozvoljeno na vodnom dobru.

U postupku ishodaenja lokacijske dozvole nadležno tijelo za izdavanje vodopravnih uvjeta svojim će aktom utvrditi da li objekt utječe na vodni režim odnosno da li je potrebno izdavanje vodopravnih uvjeta.

Članak 88.m

Na područjima koja su zaštićena radi očuvanja prirode i prirodnih vrijednosti, a posebice na područjima zaštićenim u kategoriji strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat, park prirode i regionalni park te ostalim kategorijama ukoliko zaštićeno područje obuhvaća malu površinu, nije dozvoljeno građenje samostojećih antenskih stupova.

Iznimno, ukoliko je zbog postizanja osnovne pokrivenosti nemoguće izbjeći planiranje i izgradnju samostojećih antenskih stupova na zaštićenom području, planirati minimalni broj stupova koji osiguravaju zadovoljavajuću pokrivenosti i to rubno, odnosno na način da se izbjegnu istaknute i krajobrazno vrijedne lokacije i vrhovi uzvisina.

Članak 88.n

Gradnja samostojećih antenskih stupova u zoni zračne luke, zračnog pristaništa, letjelišta i helidroma dopuštena je samo ako se aeronautičkom studijom dokaže da isti ne probijaju zaštitne ravnine i ne ometaju sustave kontrola i veze.

6.2.2. Mreža poštanskih građevina

Članak 89.

Planom se određuje glavni poštanski centar koji čine Središte pošta i Poštansko središte (za robne pošiljke).

Prostornim planom uređenja općine i grada detaljnije će se odrediti mreža poštanskih građevina.

6.3. Infrastruktura vodoopskrbe i odvodnje

Članak 90.

Opskrba vodom za piće ima prioritet u odnosu na korištenje voda u druge svrhe.

Planira se povezati lokalne sustave na županijskoj razini u regionalni vodoopskrbni sustav. U prvoj etapi na tri podsustava "Rijeka", "Lokve" i "Novi Vinodolski", a kasnije u jedan jedinstveni sustav, temeljem prostorno-planskog dokumenta koji će se odrediti Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Županije.

Ti podsustavi vodoopskrbe iz prve etape u prostoru predstavljaju ujedno i koridore za razvitak i izgradnju magistralnih cijevovoda budućeg vodoopskrbnog sustava prema koncepciji prikazanoj u kartogramu 4c. "Sustav vodoopskrbe i odvodnje" (Knjiga 2).

Planom su određene građevine i instalacije koje čine podsustave vodoopskrbe u I. fazi županijskog značenja, a u II. fazi (nakon 2015. godine) međužupanijskog značenja i to :

- a) **Podsustav vodoopskrbe "Rijeka"** koji osigurava povezivanje značajnijih izvorišta s područjem najveće potrošnje vode (Rijeka, Opatija, otok Krk) i alternativno napajanje otoka Cresa i Lošinja, a predviđa se dio voda transportirati i na područje Istarske županije. Građevine tog sustava čine svi vodozahvati (kapaciteta većih od 50 l/s: Zvir I, Zvir II, Martinščica, Vransko jezero, izvor Rječine ili akumulacija Kukuljani, Dobra, Dobrica, Perilo, izvor u tunelu Učka, Jezero kod Njivica, jezero Ponikve i akumulacija Tribalj), uređaji za pripremu i tlačenje voda, vodospreme, prijenosni cijevovodi i instalacije za kontrolu i upravljenje sustavom.
- b) **Podsustav "Novi Vinodolski"** koji osigurava opskrbu vodom dužobalnog područja od izvora Žrnovnice prema podsustavu Rijeka i ima tendenciju skorog međusobnog povezivanja. Uz izvor Žrnovnica treba predvidjeti i dovođenje voda (oko 2,0 m³/s) iz rijeke Gacke u Ličko – senjskoj županiji. Otok Rab napaja se vodom iz sustava Ličko – senjske županije. Građevine ovog sustava uključujući i građevine otoka Raba predstavljaju vodozahvati (iznad 50 l/s: Žrnovnica i tražene količine vode iz rijeke Gacke), uređaji za pripremu i tlačenje voda, vodospreme, prijenosni cijevovodi i instalacije za kontrolu i upravljenje sustavom.
- c) **Podsustav "Lokve"** koji osigurava sigurnu i kvalitetnu vodoopskrbu područja Gorskog kotara, a omogućuje povezivanjem na podsustav Rijeka i siguran rad cjelovitog sustava vodoopskrbe Županije. Građevine ovog sustava čine svi postojeći i planirani vodozahvati (na izvoru Čabranke, Kupice i akumulacije Križ potoka s vodama iz sliva Lokvarke, Križ potoka i Crnog Luga), uređaji za pripremu i tlačenje voda, vodospreme, prijenosni cijevovodi i instalacije za kontrolu i upravljenje sustavom. Moguće je sustav vodoopskrbe Čabar razvijati u prvom razdoblju kao samostalni sustav.

Članak 91.

Odvodnja na prostoru Županije određena je modelom razdjelne kanalizacije, što znači da će se oborinske vode rješavati zasebno prema lokalnim uvjetima, a odvodnja otpadnih voda putem javnih sustava odvodnje. Iznimno se za dijelove starih gradskih jezgri pod zaštitom mogu primijeniti i mješovita rješenja odvodnje.

Razdjelni model kanalizacije sastoji se od dva zasebna odvodna sustava, jedan za otpadne komunalne vode, a drugi za oborinske vode.

Sustave odvodnje treba dovesti u ravnomjerni odnos s sustavom vodoopskrbe. Njihov razvitak, odnosno izgradnju, treba prilagoditi zaštićenim područjima i utvrđenim kriterijima zaštite i to u području zaštite voda za piće i u području zaštite mora.

Planom se utvrđuju sustavi javne odvodnje otpadnih voda, odnosno njima pripadajuće građevine i instalacije (kolektori, crpke, uređaji za pročišćavanje i ispusti) od značenja za državu i Županiju, a određen je u grafičkom prikazu 2b "Vodnogospodarski sustav".

U izdvojenim građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke namjene i površinama ugostiteljsko-turističke namjene unutar naselja u zaštićenom obalnom području mora, odvodnja otpadnih voda mora se riješiti zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem.

Građevine i instalacije sustava odvodnje od značenja za državu su uređaji za pročišćavanje sanitarno potrošenih voda preko 50000 ES s pripadajućim kolektorima i ispustima: Rijeka (na Delti), Ičići (ili Ika), Crikvenica, Mali Lošinj i Rab.

Građevine i instalacije sustava odvodnje od značenja za Županiju su uređaji za pročišćavanje sanitarno potrošenih voda od 10000 do 50000 ES s pripadajućim kolektorima i ispustima: Kostrena – Urinj, Kraljevica, Omišalj, Novi Vinodolski, Njivice – Malinska, Krk, Punat, Baška, Cres, Veli Lošinj i Lopar.

Dopušta se izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u priobalju po fazama i to:

- I. faza mehaničko pročišćavanje u kombinaciji s podmorskim ispustom na dovoljnoj dubini,
- II. faza kompletiranje mehaničkog stupnja pročišćavanja uključujući i izvedbu odgovarajućih građevina za taloženje,
- III. faza ili viši stupanj pročišćavanja izgradit će se kada na to ukažu rezultati sustavnog istraživanja otpadnih voda, rada podmorskih ispusta i kakvoće mora.

Za ostale uređaje za pročišćavanje otpadnih voda primjenjuje se istovjetan kriterij, sukladno odredbama zaštite i korištenja prostora.

Industrijski pogoni obvezni su za svoje otpadne vode izgraditi vlastite sustave i uređaje, ili ih putem predtretmana dovesti u stanje mogućeg prihvata na sustav javne odvodnje.

Komunalni mulj kao ostatak nakon primarnog pročišćavanja voda treba prikupljati i organizirati njegovu obradu i doradu na jednom mjestu.

Primjenom Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske dopuštena su i kvalitetnija rješenja sustava odvodnje u prostornim planovima općina i gradova.

6.4. Energetska infrastruktura

Članak 92.

Sustav energetske infrastrukture određen je u grafičkom prikazu 2a. "Energetski sustav, pošta i telekomunikacije". Osnovni energetski podsustavi su:

- prerada i transport nafte,
- elektroenergetika,

- plinoopskrba, i
- potencijalni lokalni izvori energije.

6.4.1. Prerada i transport nafte

Članak 93.

U preradi nafte mora se temeljito modernizirati tehnološki proces, te povećati proizvodnju uz bolju preradu sirovine. Troškove proizvodnje svesti na svjetske normative s koeficijentom učinkovitosti do 92 % unutar postojećih prostora.

Članak 94.

Jadranski naftovod Omišalj – Sisak međunarodne je kategorije i ima kapacitet 20.000.000 t/god, dok je podmorski naftovod od luke u Omišlju do rafinerije na Urinju državne kategorije i ima kapacitet 6.000.000 t/god.

Razvoj naftne luke i terminala u Omišlju planirati u sada korištenom prostoru, a unutar kojega je moguće instalirati i druge kompatibilne proizvodne sadržaje.

6.4.2. Elektroenergetika

Članak 95.

Glavni pravci razvoja u elektroenergetici usmjereni su na rekonstrukciju kapaciteta proizvodnje, gradnju malih elektrana za iskorištavanje preostalog hidropotencijala, te gradnju kogeneracijskih pogona na drvni otpad i malih kogeneracijskih sustava gospodarstvenih građevina sukladno Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske.

Nova hidroelektrana HE Valići vezana je uz rješenja nove akumulacije Kukuljani na Rječini i prioritetne namjene tih voda u vodoopskrbi.

Novu kombiniranu plinsku elektranu KPE moguće je ostvariti na lokaciji TE Rijeka – Urinj, sukladno Programu prostornog uređenja.

Izmjenu sustava elektro vuče na pruzi Zagreb – Rijeka (Moravice – Šapjane) podržati novim priključcima sustava na elektrovučne (EVP) stanice.

6.4.3. Plinoopskrba

Članak 96.

Opskrba prirodnim plinom određena je spajanjem na mrežu kontinentalnog dijela Hrvatske ili priključkom na planirani magistralni plinovod za međunarodni transport Italija – Hrvatska.

Alternativnu trasu magistralnog plinovoda, koja je vezana i uz mogućnost dobave ukapljenog prirodnog plina čini podmorska dionica Plomin – Omišalj i kopnene trase

Omišalj – Zlobin – Republika Slovenija. Ova trasa je planom naznačena kao strateška rezerva.

Terminal za prekrcaj ukapljenog prirodnog plina smjestiti unutar zone Petrokemija na otoku Krku.

Na trasi kopnenog magistralnog plinovoda Italija – Hrvatska određene su mjerno redukcijske stanice (MRS) kao mjesta priključaka županijske mreže. Trasu plinovoda smjestiti u postojećim koridorima (naftovod, prometnice, isl.).

Županijsku prijenosnu mrežu plina do predajnih mjerno redukcijskih stanica na lokalnoj razini utvrđuje se stručnim podlogama na temelju studije tehno-ekonomskih opravdanosti plinifikacije.

6.4.4. Potencijalni lokalni izvori energije

Članak 97.

Planom se predviđa racionalno korištenje energije korištenjem dopunskih izvora ovisno o energetske i gospodarske potencijalima pojedinih područja.

Dopunski izvori energije su prirodno obnovljivi izvori energije vode, sunca, vjetra, te prema lokalnim prilikama toplina iz industrije, otpada i okoline.

Prilikom razmatranja energetskog sustava u prostornom planu uređenja općine ili grada potrebno je razmotriti mogućnost korištenja dopunskih izvora energije.

7. MJERE OČUVANJA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI

Članak 98.

Planom su utvrđena područja i lokaliteti osobite vrijednosti, osjetljivosti i ljepote krajobraza, kojima treba posvetiti posebnu pažnju pri izradi prostornih planova užeg područja, prikaznih u grafičkom prilogu 3e “Krajobraz”.

Područja i lokaliteti osobitih krajobraznih vrijednosti i mjere za njihovo očuvanje iskazani su po slijedećim prostornim cjelinama:

- Priobalje: Opatijsko primorje, Riječko primorje i Vinodol
- Gorski kotar: Delničko područje, Sjeverozapadno gorsko područje, Dolina Kupe i Velikokapelski međuprostor
- Otoci: Krk, Cresko-lošinjska otočna skupina i Rapska otočna skupina

Za građevine autocesta i za građevine samostojećih antenskih stupova elektroničke pokretne komunikacije određuju se posebne mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti.

7.1. Priobalje

7.1.1. Opatijsko primorje

Članak 99.

Opatijsko primorje obuhvaća područja općina Mošćenička Draga, Lovran, Matulji i područje Grada Opatije. Dijelovi krajobraza osobite ljepote, vrijednosti i osjetljivosti na ovom prostoru su:

1. Područje Brseštine s okolicom - kao krajobraz s još donekle očuvanim ruralnim vrijednostima poljoprivrednog krajolika i nenarušenim prirodnim okruženjem. Ovakav je tip krajobraza potrebno i nadalje njegovati (npr. raznim oblicima seoskog turizma) te strogo čuvati poljoprivredno tlo od nenamjenskog korištenja. Osjetljiva su područja strmih prisojnih padina Sisola često zahvaćana požarima i izložena eroziji. Ovdje su potrebni intenzivni naponi na saniranju posljedica požara i na pošumljivanju ogoljelih padina.
2. Područje Mošćeničke i Lovranske drage – primjeri su najljepših i najizrazitijih bujičnih udolina na istočnim padinama Učke, s ostacima poljoprivrednog i ruralnog krajobraza u odumiranju. Torentske udoline strmih, duboko usječenih i dijelom stjenovitih strana iznad kojih dominira Učka, odlikuju se izrazitom pejzažnom slikovitošću. Posebno su atraktivne dijelom još obrađene terasice na flišnom području kod Lovranske Drage, te vodne pojave u gornjem dijelu bujice iznad Mošćeničke Drage, danas divlji te pomalo napušteni i zaboravljeni kraj. Brojne speleološke pojave na stranama udolina pružaju dragocjene podatke o prijašnjoj naseljenosti tijekom prošlosti.
3. Vojak, Suhi vrh i Argun - najviši su vrhovi Učke, obrasli pretežito subalpskom šumom bukve koju samo mjestimice prekidaju stjenoviti grebeni, stijene i pašnjaci, s kojih se pružaju veličanstveni vidici na Kvarner, Rijeku, otoke, Istru, planine Gorskog kotara, Velebit, pa čak do Alpa i Italije.
4. Pojas livada na flišu ispod siparišta na istočnoj strani pod vršnim dijelovima Učke - ističe se neobičnom šarolikošću flore i pejzažnom ljepotom s kulisom Učke nadohvat ruke. Livade bi mogle postati omiljeni prostori za šetnje prirodom, a dijelom ih već i sada koriste planinari. Posebno je zanimljiva kružna tura u visinskom pojasu od Poklona preko tih livada do Male i Vele Učke. U ovoj zoni važni su izvori na flišu.
5. Vela i Mala Učka – naselja su s okolnim krajolikom arhaičnih ruralnih kvaliteta, dijelom u odumiranju. Izvori na flišu važni su za vodoprivredu.
6. Poklon - izraziti je visinski prijevoj koji odjeljuje masiv Učke od Ćićarije i točka izrazitih panoramskih i vizurnih vrijednosti. Potrebna je bolja turistička i rekreacijska valorizacija ovog prostora.
7. Gornji tok potoka Banina, s zanimljivim slapovima proteže se kroz staru bukovu šumu. Ovaj je dio prirode potrebno sačuvati od eksploatacije i remećenja prirodne ravnoteže.
8. Lisina - tradicijski rekreacijsko područje, s planinarskim domom i vrijednim šumama.
9. Brložnik i udoline Vela i Mala Sapca – tipični krajolici Ćićarije. Brložnik kao tipični vrh Ćićarije ističe se bujnom šumom koju bi se barem dijelom trebalo

izdvojiti iz gospodarenja i proglasiti šumskim rezervatom. Kao kontrast šumovitim vrhovima Ćićarije izdvajaju se, nekad pretežno travnate, udoline Vela i Mala Sapca.

10. Terasa na području Zvoneća - Brgud, vrijedan su tradicijski agrarni pejzaž.
11. Područje Žejane-Mune, otvoreni su pejzaži s travnjacima i pašnjacima okruženi bujnim šumama.

7.1.2. Riječko primorje

Članak 100.

Riječko primorje obuhvaća područje općina Klana, Viškovo, Jelenje, Čavle i Kostrena, te područje gradova Rijeke, Kastva, Bakra i Kraljevice.

Dijelovi krajobraza osobite ljepote, vrijednosti i osjetljivosti na ovom prostoru su:

1. prostor ponikvi Ceclje, Snježno, Rečičko, Rečice,
2. prostor Paklenog s okolicom,
3. prostor masiva Obruča,
4. prostor udolina bujičnih vodotoka Mudna dol, Kacaj, Zala, Borovica,
5. dolina Rječine,
6. prostor Ponikve (Mali i Veli Lug),
7. brdo Kamenjak s okolicom,
8. Bakarski zaljev s etnozonom prezida,
9. prostor uz Krčki most,
10. prostori obale mora od Preluke do Brodogradilišta "3. maj", obala Pećine, te sačuvani dijelovi obale na Kostreni (Žurkovo, Svežanj, Perilo).
11. graditeljske cjeline vrijednog povijesnog, ali i krajobraznog značenja kao prostori urbanih karakteristika naselja Rijeka (Stari grad, Sušak, Trsat), Bakar i Kastav.

7.1.3. Vinodol

Članak 101.

Vinodol obuhvaća dio područja Općine Vinodolske i dio područja gradova Crikvenice i Novog Vinodolskog.

Vinodol je izdvojena geografska cjelina omeđena Bakarskom dragom na sjeverozapadu i strmim padinama iza Ledenica na jugoistoku. Na njoj je izražena polarizacija aktivnosti između obale i zaleđa s prisutnom naturalizacijom i napuštanjem starih naselja, uz zapostavljanje tradicionalne djelatnosti.

Na ovom je području nužno povezivati turizam i poljoprivredu, uz neminovno očuvanje najvrednijeg prirodnog i kulturnog krajobraza. Posebnu je pozornost potrebno obratiti pri mikrolociranju trasa autoceste i željezničke pruge.

7.2. Gorski kotar

7.2.1. Delničko područje

Članak 102.

Delničko područje obuhvaća dijelove područja općina Fužine, Lokve, Ravna Gora, Brod Moravice, te gradova Delnice i Vrbovsko.

Dijelovi krajobraza osobite ljepote, vrijednosti i osjetljivosti na ovom prostoru su:

1. Izvorište rijeke Dobre kraj Vrbovskog s užim zaleđem – hidrološka je vrijednost u krajobrazu.
2. Sušički jarak i Bukovska Dobra u dolini Gornje Dobre – nedovoljno poznate hidrološke, pejzažne i biološke vrijednosti.
3. Skradski vrh – vidikovac je na velik dio prostora Gorskog kotara.
4. Vražji prolaz – Zeleni vir kod Skrada – hidrogeološki su fenomeni, zaštićeni kao geomorfološki rezervat. Treba posvetiti veću brigu očuvanju tih prirodnih vrijednosti koje mogu biti narušene zbog turističke eksploatacije.
5. Tok rječice Kupice Iševnice kod Skrada – očuvani su čisti vodotoci i vrlo vrijedan prirodni nastavak rezervata Vražji prolaz – Zeleni vir. Posebno je osjetljivo područje kraškog vrela izvora Kupice koje se koristi u vodoopskrbi.
6. Velika i Mala Belica podno Drgomlja – stjenovite su osojne padine sa špiljom Muževom hižom. Ispod stijena izviru planinski potoci Velika i Mala Belica. Područje je velike prirodne ljepote i mnogih vrijednih detalja biljnog i životinjskog svijeta.
7. Kamačnik – slikoviti je kanjon i kraško vrelo iznimne prirodne ljepote.
8. Jezero Bajer sa špiljom Vrelo.

7.2.2. Sjeverozapadno gorsko područje

Članak 103.

Sjeverozapadno gorsko područje obuhvaća pretežiti dio Grada Čabra, te dijelove Grada Delnice i Općine Lokve.

Dijelovi krajobraza osobite ljepote, vrijednosti i osjetljivosti na ovom prostoru su:

1. Izvor i gornji dio toka Čabranke – djelomično je, ali nedovoljno turistički valoriziran.
2. Sokolske stijene iznad zaselka Sokoli – izrazita je izdvojena reljefna tvorevina, skup stijena s točilima i kamenim šiljcima. Zanimljiva točka pohoda izletnika i planinara u očuvanom prirodnom ambijentu.
3. Područje Sušica između sela Mali Lug, Smrečje i zaselka Vode – jedno je od najljepših očuvanih područja močvarne vegetacije tršćaka i vlažnih šuma johe u Gorskom kotaru. Potrebno je očuvati prirodno stanje vodnog režima i vegetacije.
4. Risnjak – Snježnik – njihove izrazite vrijednosti dijelom se štite u sklopu nacionalnog parka. Pejzažno se posebno ističu travnati prostori Snježnika i Guslice s planinskom vegetacijom rudina i klekovine bora iznad granice šume.

Neprekinuti vidici na bliža i dalja prostranstva pružaju se sve do mora, Velebita i Alpa. Potrebno je osmisliti novu namjenu napuštenog vojnog objekta na vrhu Guslice.

5. Izvor Kupe – jedinstveni je hidrogeološki raritet iznimne ljepote. Vode izbijaju iz dubokog kraškog vrela podno visokih okomitih litica. Nizvodni dio gornjeg toka Kupe i obližnja divlja sutjeska bujičnog toka Sušice čine jednu povezanu pejzažnu cjelinu koja zaslužuje posebnu valorizaciju.

7.2.3. Dolina Kupe

Članak 104.

Dolina Kupe obuhvaća dio područja općina Skrad i Brod Moravice i gradova Čabar, Delnice i Vrbovsko.

Prostor toka Kupe od izvora do Severina čini posve specifičnu prirodnu cjelinu koja je uglavnom ostala pošteđena negativnog čovjekovog utjecaja. Privlačnost prirodnog krajolika i Kupe kao posljednje čiste velike rijeke, i jedinog izrazito visokogorskog toka u Hrvatskoj, nameću potrebu zaštite te doline i time usklađeno turističko iskorištavanje tog prostora.

Unutar te specifične prirodne cjeline prepoznaju se dva znakovita dijela:

1. Gornje kupsko porječje – koje zbog svoje morfologije, vodne pojave i očuvanosti zaslužuje određenu zaštitu koja bi osigurala očuvanje što prirodnijeg stanja u ovom prostoru, ali istovremeno omogućila i kontrolirano korištenje tog prostora, prvenstveno za turističke i rekreacijske aktivnosti .
2. Visoravan iznad doline Kupe – osim same doline Kupe pejzažno su vrijedni dijelovi pripadajuće kraške visoravni u predjelu Plemenitaš – Razdrto – Drage – Kuti – Završje – Podstene. Uz zaštitu slikovitih vidikovaca (Orlove stijene, Kavranske stijene, Špičasti vrh i dr.) posebnu pažnju treba posvetiti brojnim prirodnim i ruralnim vrijednostima.

7.2.4. Velikokapelski međuprostor

Članak 105.

Velikokapelski međuprostor obuhvaća dio područja općina Ravna Gora, Mrkopalj i Vinodolska te dio područja gradova Vrbovsko i Novi Vinodolski.

Dijelovi krajobraza osobite ljepote, vrijednosti i osjetljivosti na ovom prostoru su:

1. Bijele i Samarske stijene – labirint tornjeva, kukova i strmina što strše iz bujne šumske vegetacije. Područje je zbog geomorfološke izuzetnosti te bogate flore i faune dijelom zaštićeno kao strogi prirodni rezervat.
2. Bjelolasica – vrh Bjelolasice 1543 m n.v. najviša je točka Gorskog kotara i vidikovac. Vršni dijelovi što sežu iznad šumske vegetacije odlikuju se posebnim vrijednostima planinske flore i vegetacije. Šire područje predviđeno je za zaštitu u kategoriji parka prirode.
3. Vršni dio Bitoraja – slikoviti su bijeli kameni kukovi, jame snježnice, zanimljiva i bogata šumska vegetacija, planinska flora te nameću potrebu očuvanja i zaštite.

4. Vrh Viševice – vidikovac, posebne je botaničke vrijednosti što zahtijeva dodatnu valorizaciju u smislu očuvanja prirodne baštine.
5. Kolovratske stijene – u južnom rubnom dijelu Velike Kapele na granici Primorja, odlikuju se sličnim prirodnim vrijednostima potpune divljine kao i rezervat Bijelih i Samarskih stijena. Predlaže se zaštita kao strogi prirodni rezervat, uz potrebu valorizacije obližnjih udubljenih šumovitih dolaca koje nadvisuju ogoljele vapnenačke stijene.

7.3. Otoci

7.3.1. Otok Krk

Članak 106.

Otok Krk obuhvaća područje općina Omišalj, Dobrinj, Malinska-Dubašnica, Vrbnik, Punat, Baška i područje Grada Krka.

Dijelovi krajobraza osobite ljepote, vrijednosti i osjetljivosti na ovom prostoru su:

1. Ornitološki rezervat Glavine do Male i Vele Luke,
2. otoci Plavnik, Galun, Kormati, Zečevo i Prvić,
3. područje akumulacije Jezero i Ponikve,
4. Glavotok i zapadna obala,
5. Soline i uvala Klimno,
6. kamenjari sjevernog dijela otoka s Vozom i Peškerom,
7. stoljetne hrastove i šume Dubašnice,
8. prašumski predjeli oko Dobrinja,
9. Vrbničko polje,
10. Bašćanska dolina s Velom Rikom,
11. krajolik Stare Baške s uvalama,
12. graditeljske cjeline vrijednog povijesnog ali i krajobraznog značenja Vrbnik, Dobrinj i Omišalj.

Zbog visoke vrijednosti krajobraza otoka Krka, poduzeti mjere da se daljnjim razvojem ne izgube krajobrazne značajke.

7.3.1. Cresko-lošinjska otočna skupina

Članak 107.

Cresko-lošinjska otočna skupina obuhvaća područje gradova Mali Lošinj i Cres.

Cresko-lošinjska otočna skupina izdvaja se visokom vrijednošću krajobraza na gotovo cijelom prostoru. Stoga pri planiranju razvitka na ovom području posebnu pažnju treba posvetiti:

- poljoprivrednom krajobrazu,
- turistički atraktivnim uvalama i prirodnim marinama,
- prirodnom fenomenu šuma crnika,
- rezervatima bjeloglavog supa,
- starim gradovima poput Belog i Lubenica, kao stoljetnim orjentirima u pejzažu otoka.

Dijelovi krajobraza osobite ljepote, vrijednosti i osjetljivosti na ovom prostoru su:

1. Tramuntana - najvredniji listopadni šumski kompleks sjevernog dijela Cresa područje je iskonske ljepote krajobraza, osobito u blizini starog naselja Beli. Ima veliku rekreacijsku vrijednost. Očuvanost biljnog i životinjskog svijeta te kulturne i prirodne baštine jama Čampari, velika lokva Kosmačev, stara arhitektura, pastirska naselja, rimski most i dr. preduvjet su za razvitak u skladu s prirodom.
2. Predošćica – Barbin – Sis – Gorice – Dragozetići – strmi predjeli grebena Sis – Gorice najviša su uzvišenja otoka Cresa. Pejzažno najimpresivniji je detalj Sis – Barbin, oko cestovnog odvojka za Beli. Ovdje je otok najuži, a cesta pruža mogućnost vizure na obje strane, s visine od 400 m nad morem. Kontraste prostranim ogoljelim pašnjacima pružaju šumovite uvale koje se protežu prema Dragozetićima. Dijelove tog pejzažno slikovitog i prirodno vrijednog područja tretirati kao zaštićeni krajobraz.
3. Istočna obala otoka Cresa - poznata po gnjezdštima bjeloglavog supa na slikovitim morskim liticama proglašena je ornitološkim rezervatom. Potrebno je njegovo pažljivo turističko vrednovanje, uz zabranu glisiranja i uznemiravanja gnjezdećih ptica.
4. Meraške jame na otoku Cresu iznad trajektnog pristaništa s okomitim liticama i posebnom šumskom vegetacijom koja pokriva urušeno dno jama, geomorfološka je pojava kakvoj na daleko nema premca. Okolica Merga je vegetacijski zanimljiva jer dolazi do miješanja submediteranske listopadne i eumediteranske vazdazelene šumske vegetacije, a floristički su bogati i pašnjaci ljekovite kadulje ili kuša. Pejzažno su još zanimljivi i vrlo vrijedni detalji obale i u području rta Tarej te uvale Kruščica.
5. Creska uvala – agrarni pejzaž okolice grada Cresa s maslinicima i suhozidima zaslužuje revitalizaciju, vrednovanje i zaštitu u smislu očuvanja kulturnog krajolika. Osjetljiv je i mikrolokalitet Piskel u neposrednoj blizini marine.
6. Lubenice - staro naselje u odumiranju na iznimno pejzažno atraktivnoj lokaciji zaslužuje zaštitu i revitalizaciju.
7. Zaljev Ustrine - prostrani je slikoviti zaljev strmih padina iznad kojeg se smjestilo selo Ustrine. Potrebna je revitalizacija uz pažljivo planiranje budućih sadržaja kako bi prirodna ljepota krajobraza i položaj naselja došli u prvi plan.
8. Vransko jezero - obuhvaća jezero koje je svjetski hidrološki fenomen kao i cijelo slivno područje.
9. Punta Križa - najveći je kompleks vazdazelenih šuma hrasta crnike na Kvarnerskim otocima. Čitavo područje trebalo bi tretirati kao zaštićeni krajobraz.
10. Osor, Osorski prolaz i osorske slatine - jedinstvena je geografska i kulturno-povijesna lokacija Osora i Osorskog prolaza, te biološki vrijedna okolica u kojoj se osobito izdvaja niz bočatih slatina zahtijeva zaštitu.
11. Osorščica - izrazita strma uzvisina smještena u krajnjem sjevernom dijelu otoka Lošinja. Odlikuje se mnogim biološkim i geološkim osobinama, te ljepotom krajobraza uz prekrasne vidike što je čini jedinstvenom otočnom planinom. Značajne su rekreacijske vrijednosti tog područja.
12. Otok Unije - najvredniji dijelovi su obalni strmci Vele i Male stine i kao kontrast zaravnjeno i plodno Unijsko polje. Sjeverni dio otoka odlikuje se posebno bogatom florom i faunom ptica.

13. Otok Susak - najpoznatiji je pješčani otok Jadrana, i po tom svojstvu sasvim je osobit. Specifična geološka podloga uvjetovala je monokulturu vinograda, izdvojenost otoka posebna etnološka obilježja i način života stanovništva, a sve skupa razultiralo je neuobičajenom pejzažnom slikom. Velika krhkost ekosustava i erodibilnost pješčanih naslaga nameće brižljivu revitalizaciju vinograda uz odgovarajući izbor agrotehlike. Mjerama zaštite obuhvatiti i vrijednosti graditeljskog naslijeđa.
14. Otoci Ilovik i Sv. Petar - zajedno s malim akvatorijem između njih tvore vrlo vrijedan i slikovit detalj lošinjskog litorala. Posebnu zaštitu posvetiti graditeljskom naslijeđu.

7.3.1. Rapska otočna skupina

Članak 108.

Rapska otočna skupina obuhvaća područje Grada Raba. Dijelovi krajobraza osobite ljepote, vrijednosti i osjetljivosti na ovom prostoru su:

1. Poluotok Kalifront - obrastao bujnim šumama s dominacijom makije i nešto površina pod borovim kulturama. Na jugozapadnim obalama brojne su uvale.
2. Rt Frkanj - pejzažno je vrlo vrijedan rt nasuprot grada Raba, obrastao borovom šumom uzgojenom na nekadašnjim kamenarskim pašnjacima. Iako je od grada Raba odvojen uvalom Sv. Eufemije, on s gradom čini jedinstvenu krajobraznu cjelinu.
3. Otok Dolin - osim velike krajobrazne vrijednosti ima značajnu ulogu u zaštiti Raba, Banjola i Barbata od udara juga. Dio otoka pošumljen je borom, dok ostalu površinu pokriva garig i kamenjarski pašnjaci.
4. Rt Gonar i skupina otoka Maman, Sridnjak i Sailovac - čine osobito vrijednu krajobraznu cjelinu. Vizuelni doživljaj se intenzivira u vrijeme zalaska sunca, koje zalazi upravo preko Gonara i pripadajućih otočića i kada cijeli kraj poprima "zlatnu" boju. Ta cjelina koja je do sada uglavnom neizgrađena, takvom treba i ostati.
5. Jugozapadni dio poluotoka Lopar - je flišno područje koje se nastavlja na geomorfološki rezervat Lopar i predstavlja područje izraženog antropogenog utjecaja. Uz kvalitetne obradive površine, ovdje se nalaze kvalitetni pašnjaci i kompaktnije šumske površine.
6. Vrh Kamenjaka - vidikovac je s kojeg se pruža pogled na cijeli otok, Kvarnerić i masiv Velebita.
7. Goli otok i otok Sv. Grgur - prirodna je i ekološka cjelina koju je potrebno izuzeti iz masovnog turizma i intenzivne izgradnje, kako bi se očuvale prirodne vrijednosti.
8. Polja Loparsko, Supetarsko, Kamporsko i Barbatsko – vrijedna su plodna zemljišta. Važno je očuvati poljoprivredne površine i proizvodnju, kao alternative turizmu. Jednako je važno očuvati poljoprivrednu proizvodnju s ciljem stavljanja u funkciju turizma upravo očuvanjem tradicionalnog kulturnog krajobraza. Posebnu pažnju posvetiti plodnom zemljištu, naročito poljima koja ne smiju doživjeti sudbinu prenamjene u građevinsko zemljište.

7.4. Državne ceste

Članak 108a.

Uređenje krajobraza uz autoceste temeljiti na očuvanju autohtone prirode. Uređenje koje se zasniva na održivom razvoju dosljedno primijeniti i u krajobraznim osnovama cesta.

Uređenje prostora uz autocestu temeljiti na zaštiti prirodnog što obuhvaća:

- maksimalnu zaštitu prirodnih elemenata u okolišu,
- obnovu prirodnog stanja promijenjenog uslijed građevinskih radova i
- nadomještanje izgubljenih kvaliteta i uređenje koje omogućava maksimalnu moguću obnovu svih funkcija prirodnog ekosistema, njegove raznolikosti, produktivnosti i trajne stabilnosti.

Uređenje krajobraza autocesta vršiti racionalno, što podrazumijeva: iskorištavanje raspoloživih sredstava na najoptimalniji način, racionalno održavanje i sigurnost odvijanja prometa na autocesti.

Popravljanje reljefnih oblika ostvariti:

- što blažim nagibima pokosa,
- primjenom zaobljenih rubova usjeka i nasipa i
- preporuča se odvojeno vođenje usporednih traka na područjima gdje autocesta prati padinu reljefnog uzvišenja.

Pri krajobraznom oblikovanju prostora koridora autocesta težiti što sličnijem okolnom krajobrazu. Primijeniti isključivo lokalno, autohtono raslinje, a alohtone vrste koristiti samo izuzetno. Na mjestima prosjeka šumskog prostora, obnoviti šumski rub.

Barijere za zaštitu od buke i vjetra prilagoditi krajobrazu. Posebnu pažnju posvetiti njihovom oblikovanju i usuglašavanju sa drugim komponentama autoceste.

Davati prednost prirodnim odnosno naturaliziranim barijerama za zaštitu od buke.

Prateće uslužne objekte prilagoditi prirodnim prostornim osobitostima svake lokacije. Izbjegavati tipska rješenja, u cilju prepoznatljivosti prostora krajobraza.

7.5. Samostojeći antenski stupovi elektroničke pokretne komunikacije

Članak 108.b

Pri određivanju detaljne lokacije samostojećeg antenskog stupa elektroničke pokretne komunikacije treba primijeniti slijedeće mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti:

- za proširenje kapaciteta telekomunikacijske mreže prvenstveno koristiti postojeće prometne i infrastrukturne koridore i težiti njihovom objedinjavanju u cilju zaštite i očuvanja prostora i sprečavanju zauzimanja novih površina,
- gdje god visina stupa, u vizualnom smislu ne predstavlja problem preporuča se koristiti jedan antenski stup za više korisnika,
- postavljanjem antenskih stupova ne mijenjati konfiguraciju terena i zadržati tradicionalan način korištenja krajobraza,
- prirodnu šumsku vegetaciju zaštititi i koristiti za vizualnu barijeru antenskog stupa,

- izgled i boja antenskog stupa mora biti takva da se što bolje uklapa u postojeći ambijent,
- tipske objekte za smještaj telekomunikacijske opreme treba projektirati na način da se materijali i boje prilagode prostornim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi,
- za planirane samostojeće antenske stupove na području ekološke mreže koji sami ili s drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na područje ekološke mreže, treba ocijeniti njihovu prihvatljivost za ekološku mrežu odnosno ciljeve očuvanja tog područja ekološke mreže.

8. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

8.1. Zaštita prirodne baštine

Članak 109.

Zaštićena područja, te područja koja su ovim Planom predviđena za zaštitu kao dijelovi prirode od državnog i županijskog značenja, prikazani su u grafičkom prilogu broj 3a. "Zaštita prirodne baštine" i tablici 12.

Općine i gradovi mogu prostornim planovima uređenja općine i grada predvidjeti zaštitu i druge vrijedne dijelove prirode na svom području.

Ukoliko naknadna istraživanja ili nove spoznaje ukažu na nužnost promjene kategorije zaštite, ona se može provesti u postupku proglašenja zaštite.

Granice područja zaštićenog dijela prirode određuju se aktom o proglašenju zaštićenim dijelom prirode, na osnovi obuhvata predloženim ovim Planom ili prostornim planom uređenja općine i grada.

Tablica 12: ZAŠTIĆENA PODRUČJA

KATEGORIJA ZAŠTITE	ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE	VRIJEDNI DIJELOVI PRIRODE PREDLOŽENI ZA ZAŠTITU-NA KOPNU	VRIJEDNI DIJELOVI PRIRODE PREDLOŽENI ZA ZAŠTITU-U MORU
NACIONALNI PARK	<ul style="list-style-type: none"> • Risnjak 	-	-
PARK PRIRODE	<ul style="list-style-type: none"> • Učka 	<ul style="list-style-type: none"> • Bjelolasica • Kupa 	-
STROGI REZERVAT	<ul style="list-style-type: none"> • Bijele i Samarske stijene 	<ul style="list-style-type: none"> • Pakleno 	-
	<ul style="list-style-type: none"> • Fojiška-Pod Predošćica na otoku Cresu • Mali Bok-Koromačna na otoku Cresu • Glavine-Mala Luka na jugositočnom dijelu otoka Krka • Otok Prvić • Šuma Dundo • Šuma crnike na Glavotoku, otok Krk 	<ul style="list-style-type: none"> • Istočna obala otoka Cresa • Šuma na Tramuntani, otok Cres • Kuntrep na otoku Krku • Otoci Plavnik, Mali Plavnik i Kormati • Šuma kod Dobrinja, otok Krk • Jezero Ponikve na otoku Krku • Jezero kraj Njivica na otoku Krku • Poluotok Sv. Marak-Skudeljni 	<ul style="list-style-type: none"> • Istočna obala otoka Cresa • Podmorje otočića Mali i Veli Čutin • Podmorje otoka Prvića • Podmorje otoka Sv. Grgur i Goli • Istočna obala otoka Krka

KATEGORIJA ZAŠTITE	ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE	VRIJEDNI DIJELOVI PRIRODE PREDLOŽENI ZA ZAŠTITU-NA KOPNU	VRIJEDNI DIJELOVI PRIRODE PREDLOŽENI ZA ZAŠTITU-U MORU
POSEBNI REZERVAT	<ul style="list-style-type: none"> • Debela Lipa-Velika Rebar kod Lokava • Vražji prolaz-Zeleni vir kod Skrada 	<ul style="list-style-type: none"> • kod Vrbnika • Vele i Male stine na otoku Unije • Otoci Veli Osir, Oruda i Palacol • Tomišina, Bukova i Vodna draga na području Novog Vinodolskog • Padine Velog vrha iznad Tomišine drage • Kolovratske stijene na području Grada N. Vinodolskog • Vransko jezero, otok Cres • Slatine kod Osora, otok Cres • Šuma Liski zapadno od Čunskog, otok Lošinj • Zaljevi Kampor, Sv.Eufemija i Supetarska Draga, otok Rab • Litice Rapost-Kamenjak na otoku Rabu • Pakleno • Mudna dol i Kacaj • Borovica (Borova draga) • Cret Trstenik • Ponikva Veliko Snježno • Ponikva Ceclje, Gorski kotar • Cret Ponikve kraj Tršća, Gorski kotar • Kamenjak • Kupica s Zelenim Virom • Velika i Mala Belica, Gorski kotar • Sungerski lug • Lepenica i jezero Bajer • Planinsko zaleđe Vinodola 	
POSEBNI REZERVAT			
PARK-ŠUMA	<ul style="list-style-type: none"> • Otočić Košljun u Puntarskoj dragi, otok Krk • Park šuma Čikat, otok Lošinj • Park šuma Pod Javori, otok Lošinj • Komrčar u blizini grada Raba • Japlenški vrh iznad Delnica • Golubinjak kod Lokava 	-	-
ZAŠTIĆENI KRAJOLIK	<ul style="list-style-type: none"> • Lisina u općini Matulji • Poluotok Lopar na otoku Rabu 	<ul style="list-style-type: none"> • Otok Ilovik • Otok Susak • Punta Križa, otok Cres • Područje Lubenica, otok Cres • Šuma Tramuntana na otoku Cresu • Bašćanska Draga/Vela Rika, Zarok kod Baške, Lokva Bag iznad Baške/, otok Krk • Vršno područje otoka Krka (Obzova, Veli vrh, Veli Hlam) • Vela i Mala Luka, otok Krk • Vazdazelena šuma crnike u uvali Valbiska, otok Krk • Šumsko područje u uvali Čavlena, otok Krk • Veli Jaz – Soline – Sulinj otok Krk 	<ul style="list-style-type: none"> • Morski rezervat dupina-dio Kvarnerića uz otoke Cres i Lošinj • Podmorje otoka Unije • Podmorje otoka Suska • Obalno područje od rta Negrit do Stare Baške, otok Krk

KATEGORIJA ZAŠTITE	ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE	VRIJEDNI DIJELOVI PRIRODE PREDLOŽENI ZA ZAŠTITU-NA KOPNU	VRIJEDNI DIJELOVI PRIRODE PREDLOŽENI ZA ZAŠTITU-U MORU
ZAŠTIĆENI KRAJOLIK		<ul style="list-style-type: none"> • Otok Sv.Marko, uvala Selehovica-Voz, otok Krk • Njivice – Blatna – Zaglav, otok Krk • Gonar - Mamon, otok Rab • Otok Sv. Grgur i Goli • Planina Obruč • Kanjon Rječine • Šuma Lužina • Područje Draškog Potoka i stijene iznad Drage • Kukuljanske Ponikve • Vinodol • Okruglo - Maševo u Bribirskoj šumi • Pleteno, Novi Vinodolski • Područje vodotoka Ličanke, Gorski kotar • Vršno područje Burnog Bitoraja, Gorski kotar • Omladinsko (Lokvarsko) jezero, Gorski kotar • Kamačnik, Vrbovsko, Gorski kotar 	
SPOMENIK PRIRODE	<ul style="list-style-type: none"> • Ponor Gotovž kod Klane • Zametska pećina u gradu Rijeci • Spilja Lokvarka u Gorskom kotaru • Izvor Kupe kod Razloga u Gorskom kotaru • Medvjedi-tisa na području Grada Vrbovsko • Hrast kod Sv. Petra na otoku Cresu 	<ul style="list-style-type: none"> • Biserujka kraj Rudina na otoku Krku • Lokva u naselju Unije na otoku Unije • Jama Lipica, Dragozetići, otok Cres • Jama Kus, Vrana, otok Cres • Pećina va Zagori, Novi Vinodolski • Jama Vrtare Male, Dramalj • Šparužna i Crljenčina jama, općina Klana • Spilja Vrelo, Fužine • Pećina Bukovac, Lokve • Medvjeda pećina, Lokve • Izvor na Punta Križa, otok Cres • Jama Čampari, otok Cres • Sve veće lokve otoka Cresa • Sve veće lokve obalnog pojasa Županije • Sve veće lokve otoka Krka • Sve veće lokve i jarci potoka otoka Raba 	<ul style="list-style-type: none"> • Vrulja Vrutek, kod uvale Slatina na zapadnoj obali otoka Cresa • Vrulja u luci Ika • Vrulja u uvali Žrnovnica, Novi Vinodolski • Medvjeda pećina kod uvale Lučica na otoku Lošinju • Plave grote kod Lubenica na otoku Cresu • Podmorska spilja kod uvale Smokvica na otoku Cresu • Uvala Kolorat, otok Cres • Uvala Ul, otok Cres • Uvala Baldarin, otok Cres • Uvala Meli, otok Cres • Uvala Jadrišnjica, otok Cres • Uvala Martišnjica (Punta Križa), otok Cres • Uvala Kaldonta, otok Cres • Uvala Sonte, otok Cres • Uvala Sridnja, otok Unije • Uvala Vognjišća, otok Unije • Uvala Voz, otok Krk • Uvala Mala Jana, otok Krk • Uvala Torkul, otok Krk • Uvala Sv. Juraj, otok Krk • Uvala Sv. Fumija (Eufemija), otok Rab
SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE	<ul style="list-style-type: none"> • Gradski parkovi Opatije-park Sv. Jakova i park Angiolina • Gradski parkovi Opatije-park Margerita • Park oko dvorca u Severinu na Kupi • Pinja u uvali Žalić na otoku Lošinju 	<ul style="list-style-type: none"> • Park Mlaka, Grad Rijeka • Park Nikole Hosta, Grad Rijeka • Park Heroja, Grad Rijeka 	-

Članak 110.

Planom se osobito naglašava vrijedna prirodna baština u moru kao:

- područja posebnih vrijednosti bioraznolikosti,
- područja posebno vrijednih ekosustava,
- pojedinačni posebno vrijedni lokaliteti.

U postupku proglašenja zaštite za ova područja potrebno je provesti odgovarajuća znanstvena istraživanja na temelju kojih će se donijeti mjere zaštite.

Članak 111.

Područja posebnih vrijednosti bioraznolikosti u moru su:

- a) istočna obala otoka Cresa – dio akvatorija uz ornitološki rezervat,
- b) podmorje otočića Veli i Mali Ćutin,
- c) podmorje otoka Prvića, Grgura i Gologa s pojedinim mikrolokalitetima (na primjer podmorske spilje) koji unutar toga područja zahtijevaju posebnu zaštitu,
- d) istočna obala otoka Krka, uz ornitološki rezervat.

Područja posebnih vrijednosti bioraznolikosti štite se kao posebni rezervati.

Članak 112.

Područja posebno vrijednih ekosustava u moru su:

- a) morski rezervat dupina,
- b) podmorje otoka Unije,
- c) podmorje otoka Suska,
- d) koraligenske zajednice,
- e) livade morske cvjetnice posidonije.

Morski rezervat dupina, podmorje otoka Unije i podmorje otoka Suska štite se kao zaštićeni krajobraz, a za koraligenske zajednice i livade morske cvjetnice posidonije potrebno je prije zahvata čije bi izvođenje moglo ugroziti njihov opstanak provesti odgovarajuća istraživanja.

Područja posebnih vrijednosti bioraznolikosti trebaju uživati veći stupanj zaštite od područja posebnih vrijednosti ekosustava, gdje bi zaštita bila ipak nešto liberalnija i blaža, sa znatno širim spektrom mogućnosti gospodarskog korištenja.

Članak 113.

Pojedinačni posebni vrijedni lokaliteti u moru su:

- a) **Vrulje.** U sklopu propisivanja mjera zaštite potrebno je za vrulje obaviti odgovarajuća istraživanja podmorskog, ali i kopnenih područja u njihovom slivu radi identifikacije mogućih štetnih utjecaja s kopna.
- b) **Podmorske špilje.** Podmorske špilje zahtijevaju detaljna sistematska istraživanja i klasifikaciju tih biotopa. Radi preventivne, a i trajne zaštite špilja, uz ostale mjere zaštite, potrebno je predvidjeti zabranu

bilo kakve graditeljske djelatnosti u području podmorske špilje, a ronionicima omogućiti ulaz samo ograničeno i pod stručnim nadzorom.

- c) **Zamuljene uvale plitkih dna.** Plitke zamuljene uvale vrlo su osjetljivi ekosustavi s malom otpornošću na ekološke poremećaje. Sve eventualne planirane zahvate i aktivnosti u njima i u neposrednoj okolici potrebno je podvrgnuti strogoj prethodnoj provjeri kako ne bi došlo do narušavanja krhke ekološke stabilnosti i trajne degradacije tih vrijednih ekosustava.

Pojedinačni posebno vrijedni lokaliteti u moru štite se kao spomenici prirode.

8.2. Zaštita prostora kulturno-povijesnog naslijeđa

Članak 114.

Planom su određena područja i lokaliteti zaštite kulturno-povijesnog naslijeđa.

Područja posebno vrijedna zbog gustoće lokaliteta kulturno-povijesnog naslijeđa su:

- a) relativno uski priobalni pojas (do približno 300 m.n.v.)
- b) obalni pojas otoka Krka, Cresa, Lošinja i Raba, te središnji prostor otoka Krka i perimetralni krajnje smješteni prostori dugačkog otoka Cresa sa znakovitim etnografskim obilježjima, kao i naseljima s očuvanim elementima tradicijskog graditeljstva i gospodarstva (funkcionalni element stočarske ekonomije, jedan su od oblika ruralne strukture),
- c) goransko područje uz rijeke Kupu, Čabranku i Gerovčicu.

Lokaliteti zaštite kulturno-povijesnog naslijeđe od značenja za Županiju obuhvaćaju sljedeće građevine i komplekse:

- arheološki i hidroarheološki lokaliteti,
- povijesna graditeljska cjelina,
- povijesni sklop i građevine,
- pojedinačne građevine (kompleksi) koji determiniraju prostor i
- etnološka baština.

8.2.1. Arheološki i hidroarheološki lokaliteti:

- otok Krk: Fulfinium, Mirine,
- otok Cres: Lovreški.

8.2.2. Povijesna graditeljska cjelina:

a) Gradska naselja:

- na otoku Krku: Krk,
- na otoku Cresu: Beli, Lubenice, Osor,
- na otoku Rabu: Rab
- priobalje: Mošćenice, Veprinac, Kastav, Stari grad (Grad Rijeka), uže gradsko središte Grada Rijeke, Trsat (Grad Rijeka), Brseč,
- Gorski kotar: Brod na Kupu.

b) Seoska naselja:

- u priobalju: Mala Učka,
- na otoku Cresu: Punta Križa,
- na otoku Krku: Županje (Dobrinj)
- otoci Ilovik, Kozjak, Susak i Unije.

8.2.3. Povijesni sklop i građevine:

- povijesna građevina Ledenice,
- povijesna građevina Hreljin.

8.2.4. Pojedinačne građevine (kompleksi) koji determiniraju prostor:

- Klanjski grad,
- Gradina Pasjak.

8.2.5. Etnološka baština:

- na otoku Krku etnološko područje: Kras, Paprata – Risika,
- na otoku Cresu etnološko područje: Tramuntana,
- Gorski kotar: etnološko područje uz rijeke Čabranku i Gerovčicu (u Čabru i Zamostu) i u poriječju Kupe.

Zaštitu graditeljskog naslijeđa provoditi planovima užeg područja kompleksnim pristupom.

Na grafičkom prikazu broj 3b. Zaštita kulturno-povijesnog naslijeđa, prikazani su registrirani i evidentirani kulturno-povijesni lokaliteti na prostoru Županije, a posebno su označeni kulturno-povijesni lokaliteti od županijskog značenja.

Prostornim planom uređenja općine i grada treba predvidjeti uvjete korištenja kulturno-povijesnog naslijeđe od značenja za općinu i grad.

9. POSTUPANJE S OTPADOM

Članak 115.

Sustav gospodarenja otpadom sačinjava centralna zona za gospodarenje otpadom, reciklažna dvorišta i transfer stanice.

Centralna zona za gospodarenje otpadom sadrži sljedeće osnovne sadržaje:

- centralno skladištenje, obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada,
- centralno skladištenje, obrađivanje i trajno odlaganje neopasnog tehnološkog otpada,
- skladištenje i obrada građevinskog otpada,
- obrada biološkog otpada – biokompostana,
- prateći sadržaji.

Ovim Planom određene su četiri potencijalne lokacije centralne zone za gospodarenje otpadom: Dolčina, Marišćina, Nova i Rojno. Odabir lokacije centralne zone za gospodarenje otpadom izvršiti će se na temelju rezultata studije o utjecaju na okoliš.

Reciklažno dvorište je prostor na kojem se odvojeno skupljaju pojedine vrste otpada (papir, staklo, metal, PVC i drugi). Tako skupljen otpad prerađuje se i plasira kao sekundarna sirovina.

Transfer stanica je prostor na kojem se komunalni otpad sabija (kompaktira) i prekrcava iz manjeg u veće vozilo. Transfer stanice u pravilu sadržavaju i manje reciklažno dvorište.

U tablici 13. određuje se broj reciklažnih dvorišta i transfer stanica, te općine i gradovi u kojima se predviđa njihov smještaj. Lokacije reciklažnih dvorišta i transfer stanica odredit će se prostornim planom uređenja gradova i općina.

Tablica 13: SMJEŠTAJ I BROJ RECIKLAŽNIH DVORIŠTA I TRANSFER STANICA

OPĆINE I GRADOVI	RECIKLAŽNA DVORIŠTA	TRANSFER STANICE
Delnice	1	-
Čabar	-	1
Vrbovsko	-	1
Rijeka	10	-
Novi Vinodolski	1	-
Vrbnik	-	1
Cres	-	1
Mali Lošinj	-	1
Rab	1	-
UKUPNO	13	5

Općine i gradovi mogu prostornim planom uređenja općine i grada predvidjeti veći broj lokacija reciklažnih dvorišta i transfer stanica od onih određenih ovim Planom.

Prostornim planom uređenja Grada Raba treba odrediti sanitarno odlagalište komunalnog otpada do uključivanja u županijski sustav gospodarenja otpadom.

Uspostavom sustava gospodarenja otpadom sanirat će se napuštena odlagališta na području Županije.

Sustav gospodarenja otpadom prikazan je u grafičkom prilogu broj 2c. Obrada, skladištenje i odlaganje otpada.

10. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Članak 116.

Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš obuhvaćaju skup aktivnosti usmjerenih na očuvanje okoliša u naslijeđenom, odnosno prvotnom, ili pak neznatno promijenjenom stanju. Planom se određuju kriteriji zaštite okoliša koji obuhvaćaju zaštitu tla, zraka, vode, mora te zaštitu od buke i posebnu zaštitu.

10.1. Zaštita tla

10.1.1. Šumsko tlo

Članak 117.

Zaštitu šuma i šumskih površina odredit će se sljedećim mjerama:

- održavati postojeće šume putem očuvanja i pravilnog gospodarenja,
- djelovati na očuvanju šuma u reprezentativnim ekološkim sustavima i krajobrazima,
- ostvariti razvitak i jačanje šuma zasađenih u neindustrijske svrhe radi održavanja ekološko prihvatljivih programa pošumljavanja novih i već pošumljenih područja,
- povećati zaštitu šuma od onečišćivača, požara, nametnika i bolesti te drugih negativnih utjecaja na njih,
- stimulirati razvoj urbanog šumarstva radi ozelenjavanja gradskih, rubnih gradskih, seoskih naselja, turističkih područja namijenjenih uljepšavanju izgleda krajobraza, rekreaciji i proizvodnji.

10.1.2. Poljoprivredno tlo

Članak 118.

Tlo za poljoprivredu razgraničeno je u četiri kategorije zaštite, a prostorni raspored zemljišta različitih kategorija prikazan je na grafičkom prilogu 3c "Zaštita poljoprivrednog zemljišta".

Kategorija poljoprivrednog zemljišta je procijenjena vrijednost proizvodne sposobnosti zemljišta s obzirom na vrijednost tla te uvjeta klime i reljefa.

Zemljišta I. kategorije zaštite obuhvaćaju zemljišta IV. i djelomično V. bonitetne klase. To su najvrednija tla, štite se i namijenjuju primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Zemljišta II. kategorije obuhvaćaju zemljišta V. i VI. bonitetne klase. Odgovarajućim mjerama treba zaštititi najvrednija, najdublja, povoljne prirodne dreniranosti, najmanje stjenovitosti površine kao i antropogena zemljišta ove kategorije. Zaštitu zemljišta II. kategorije valja osigurati planiranjem stambenih zona manje gustoće naseljenosti u kojima će poljoprivredno zemljište biti odgovarajuće uklopljeno, zaštićeno i privedeno svojoj svrsi u okviru manjih gospodarstava i okućnica. Zemljišta II. kategorije koja nisu namijenjena poljoprivrednoj proizvodnji mogu se pošumiti ili ih sačuvati za pašnjake.

Zemljišta III. i IV. kategorije čine ona koja su uglavnom prekrivena šumama. Ovoj kategoriji pripadaju i zemljišta na strmim padinama za koje je potrebno planirati mjere zaštite od erozije. Na zemljištima III. i IV. kategorije dopušteno je planiranje bez ograničenja.

Zemljište I. kategorije zaštite u grafičkom prikazu 1. "Korištenje i namjena prostora kartirano je kao "vrijedno obradivo poljoprivredno tlo"; zemljište II. kategorije kao "ostalo obradivo poljoprivredno tlo"; zemljišta III. i IV. kategorije kao "ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište".

Poljoprivrednoj proizvodnji treba namijeniti tla koja se melioracijama i agrotehnikom mogu poboljšati do većih bonitetnih kategorija i površine veće od 200 m².

Za očuvanje i korištenje preostalog kvalitetnog zemljišta za poljodjelsku i stočarsku svrhu mora se odrediti sljedeće mjere:

- smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe,
- poticati i usmjeravati proizvodnju zdrave hrane,
- prednost dati tradicionalnim poljoprivrednim granama koje imaju povoljne preduvjete za proizvodnju (vinogradarstvo, maslinarstvo, proizvodnja krumpira itd.),
- temelj županijske poljoprivrede trebaju biti obiteljska poljodjelska gospodarstva.

10.1.3. Tlo za planiranje izgradnje

Članak 119.

Na prostoru Županije razlikuju se četiri grupe tla podobnog za planiranje izgradnje prikazanog u grafičkom prilogu 3d "Geotehničke značajke tla".

Tla IV. grupe svrstana su u područja podložna djelovanju erozije. Područja oblikovana u tom tipu tla su istovremeno zone djelomično ili u cijelosti podložna poplavama.

Tla II. i III. grupe su pretežito nestabilna područja s naglašenim djelovanjem erozije.

Ostali dio područja Županije je tlo I. grupe koje čini tlo krša.

Članak 120.

U prostornim planovima užeg područja treba obaviti geotehničko zoniranje terena na sljedeći način:

- za potrebe izrade prostornog plana uređenja općine ili grada treba obaviti geotehničko zoniranje na područjima gdje se nalaze tla II, III. i IV. grupe, kao i kontakne zone s područjima I. grupe. Zoniranje učiniti u pravilu bez terenskog istraživanja, na temelju postojećih podataka. Svrha zoniranja je određivanje mogućih građevinskih područja. Zoniranje treba provesti u mjerilu topografske podloge 1:25.000;
- za potrebe generalnog urbanističkog plana i urbanističkog plana uređenja u naseljima i na novim građevinskim područjima, treba provesti geotehničko mikrozoniranje u mjerilu topografske podloge 1:5.000, neovisno o kategoriji tla.

10.2. Zaštita zraka

Članak 121.

Prema stupnju onečišćenosti zraka, područje Županije dijeli se u tri kategorije:

1. na području prve kategorije nisu prekoračene preporučene vrijednosti kakvoće zraka;
2. na području druge kategorije zrak je umjereno onečišćen, tj. prekoračene su preporučene vrijednosti kakvoće zraka, ali nisu prekoračene granične vrijednosti kakvoće zraka;
3. područje treće kategorije kakvoće zraka ima prekomjerno onečišćen zrak, jer su prekoračene granične vrijednosti kakvoće zraka.

Kategorizacija područja Županije prema kakvoći zraka prikazana je u grafičkom prilogu 3g. "Područja i dijelovi ugrožena okoliša: zraka, voda i mora".

Članak 122.

Radi poboljšanja kakvoće zraka, određuju se sljedeće mjere i aktivnosti za postojeća postrojenja:

- Donošenje mjera za smanjenje onečišćenja zraka prilikom pretovara i transporta rastresitih i praškastih materijala u luci Rijeka i Bakar (primjena zatvorenih sustava).
- Dok se ne preseli rafinerija sa Mlake, a radi smanjenja negativnih utjecaja emisija iz rafinerijskih pogona na stanovnike grada Rijeke, treba zahtijevati optimalno vođenje i održavanje pogona i opreme, odnosno prestanak obavljanja postojeće proizvodnje kada se za to ostvare uvjeti. Korištenje loživog ulja je dopušteno uz uvjet da tako nastale emisije onečišćujućih tvari u zrak ne prekorače GVE propisane člankom 77. Uredbe o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora.
- Za područja oko rafinerija Mlaka i Urinj treba donijeti sanacijski program za smanjenje onečišćenja zraka. Plan smanjenja emisija onečišćujućih tvari, posebno iz difuznih izvora rafinerijskih pogona, utvrdit će se temeljem separatnih studija izvodljivosti.
- U rafineriji na Urinju povećati učinkovitost rada Claussova postrojenja. Odsumporavanje se mora kontrolirati kontinuiranim mjerenjem emisije dimnih plinova. Prosječna količina sumpora u loživom ulju koje rafinerija troši za vlastite potrebe ne smije biti veća od 2 %.
- U postojećim velikim izvorima (rafinerija na Urinju i TE Rijeka) mora se koristiti loživo ulje sa što je moguće manje sumpora, a u rafineriji na Mlaci plin.
- U termoelektrani Rijeka smanjiti onečišćenje primjenom boljeg goriva, poboljšanjem izgaranja i povećanjem učinkovitosti.
- Promicati upotrebu plina u svim izvorima u središtu grada Rijeke ili spajanjem na centralizirane toplinske izvore.

- U svim kotlovnica koje koriste loživo ulje u središtu grada propisati upotrebu niskosumpornog loživog ulja s sadržajem sumpora do 1 %, odnosno upotrebu plina.
- Kotlovnice na kruta goriva u središtu grada i šire, pregraditi na tekuće ili plinovito gorivo ili spojiti na centralizirani sustav opskrbe.
- Održavati javne gradske površine redovitim čišćenjem prašine s ulica.
- Zabraniti korištenje ugljena u kućnim kotlovnica na području središta grada Rijeke i zabraniti prodaju ugljena na malo u Rijeci sa sadržajem sumpora većim od 0.55 g/MJ.

Članak 123.

Radi poboljšanja kakvoće zraka određuju se sljedeće mjere i aktivnosti za nove zahvate u prostoru:

- Ograničavati emisije i propisivati tehničke standarde u skladu sa stanjem tehnike (BAT), a načela maksimalne zaštite za vrlo otrovne i kancerogene tvari. Do donošenja propisa o emisiji, mora se koristiti direktivama EU i njemačkim propisima (federalni propisi i TA-Luft s dodacima).
- Za zahvate za koje nije propisana procjena utjecaja na okoliš, visinu dimnjaka, do donošenja propisa treba određivati u skladu s njemačkim propisom TA-Luft.
- Izvođenjem nekog zahvata na bilo kojem mjestu u Županiji ne smije se izazvati značajno povećanje opterećenja. Razina značajnog ocjenjuje se temeljem rezultata procjene utjecaja na okoliš. Zbog dodatnog opterećenja emisija iz novog izvora ne smije doći do prelaska kakvoće zraka u nižu kategoriju u bilo kojoj točki okoline izvora.
- Maksimalno dopušteni porast imisijskih koncentracija zbog novog izvora onečišćenja u ovisnosti o kategoriji zraka prikazuje tablica 14. Ne smije se dopustiti da se izgradnjom nekog objekta u zoni prve kategorije zraka u potpunosti popuni prostor za buduću izgradnju. Na području druge odnosno treće kategorije kakvoće zraka može se dopustiti dodatno opterećenje iz novog izvora uz istovremeno donošenje i primjenu mjera za smanjivanje onečišćavanja zraka iz postojećih izvora.
- Na odlagalištima otpada provoditi skupljanje bioplina i energetske ga koristiti.

Tablica 14: SMJERNICE ZA DODATNO IMISIJSKO OPTEREĆENJE ZBOG EMISIJE NOVOG IZVORA

KATEGORIJE KAKVOĆE ZRAKA	PORAST PROSJEČNE GODIŠNJE VRIJEDNOSTI	PORAST KONCENTRACIJE 98 PERCENTILA	PORAST MAKSIMALNE KONCENTRACIJE
III. kategorija	0.01 GV	0.05 GV ₉₈	0.1GV _m
II. kategorija	0.03 GV ili 0.03 GV ₅₀	0.15 GV ₉₈	0.3 GV _m
I. kategorija	0.1 PV ili 0.1 PV ₅₀	0.3 PV ₉₈	0.4 PV _m

GV i PV - vrijednosti iz Uredbe o preporučenim i graničnim vrijednostima kakvoće zraka

Članak 124.

Radi poboljšanja kakvoće zraka određuju se sljedeće mjere i aktivnosti za mobilne izvore onečišćenja zraka:

- proširiti pješačke zone, graditi podzemne garaže i unaprijediti javni gradski putnički promet,
- izgraditi brze gradske prometnice ispod zemlje,
- primijeniti plin u vozilima gradskog javnog prijevoza i dostavnim vozilima. Novi autobusi moraju prometovati po normama EURO II i EURO III,
- učestalije treba obaviti inspekcije onečišćenja zraka za vozila gradskog javnog prometa, dostavna teretna vozila, te sva vozila starija od 5 godina,
- po potrebi uvoditi pješačke zone, te zone ograničenog i smirenog prometa,
- osigurati protočnost prometnica,
- odrediti uvjete za velike brodove na privezu radi smanjenja emisije.

Emisije SO₂ i NO_x u skladu s preuzetim međunarodnim obvezama moraju se smanjiti. Za velike izvore onečišćenja zraka može se utvrditi udio u onečišćenju zraka na regionalnoj razini i uskladiti s potrebama zaštite od zakiseljavanja uzimajući u obzir daljinski prijenos onečišćenja.

10.3. Zaštita voda

Članak 125.

Mjerama zaštite sačuvati vode koje nisu onečišćene, zaustaviti trend pogoršanja kakvoće voda saniranjem ili uklanjanjem izvora onečišćenja, te osigurati racionalno korištenje voda.

Prikaz kategorizacije voda prema Uredbi o klasifikaciji voda i Državnom planu za zaštitu voda dan je u grafičkom prilogu 3f. "Zone zaštite izvorišta vode za piće i vodoopskrbni rezervati, kategorizacija voda i mora". Područja ugrožene kakvoće voda koje treba prioritetno sanirati prikazana su na grafičkom prilogu 3g. "Područja i dijelovi ugroženog okoliša: zraka, voda i mora".

Članak 126.

Zaštita izvorišta vode za piće je prioriteta.

Radi očuvanja i poboljšanja kakvoće te zaštitu količine vode postojećih i potencijalnih resursa vode za piće, Planom se određuju područja zona zaštite izvorišta i način postupanja u tim zonama.

Odluka o zaštiti izvorišta vode za piće donosi se kao zaseban propis temeljem Zakona o vodama i ovog Plana.

Zone zaštite izvorišta vode za piće na području Županije prikazane su na grafičkom prilogu 3f. "Zone zaštite izvorišta vode za piće i vodoopskrbni rezervati, kategorizacija voda i mora".

Na krškom području koje obuhvaća pretežiti dio Županije slivno područje izvorišta vode za piće dijeli se na sljedeće zone sanitarne zaštite:

- I. (IA i IB) zona - zona strogog režima,
- II. zona - zona strogog ograničenja,
- III. zona - zona ograničenja,
- IV. zona - zona šire zaštite.

Prva A zona obuhvaća nalazište vode (izvorište, kaptaza, crpilište) crpne stanice, postrojenja za preradu vode, vodospreme, prostor i objekte nužne za pogon, održavanje i čuvanje građevina. Mora se ograditi i namijenjena je samo vodoopskrbnoj djelatnosti i pod nadzorom je vodovodnog društva.

Prva B zona neposredno je uplivno područje izvora s kojega je moguće površinsko ulijevanje nečistoća u izvorište. Ta zona obuhvaća i ponore s izravnim utjecajem na izvorište vode. U toj je zoni dopušteno samo postojanje izgrađenih stambenih građevina i rekonstrukcija prometnica. Otpadne vode se sustavom nepropusne kanalizacije moraju odvesti izvan zone. To je zona strogog režima ponašanja. Ta zona trebala bi biti (izuzev ponora) također pod nadzorom vodovoda. Ponorne zone treba ograditi i zabraniti bilo kakvu izgradnju i ispuštanje otpadnih voda.

Druga zona obuhvaća neposredno slivno područje izvorišta vode za piće (zona istjecanja). Ta zona zaštite, kao područje neposrednog utjecaja na izvorište, je zona strogog ograničenja. Zabranjeno je postojanje i građenje svih građevina koji koriste, proizvode ili ispuštaju opasne tvari, spremišta tekućeg goriva, eksploatacija mineralnih sirovina, deponiranje bilo kojeg otpada. Dopušteno je građenje samo stambenih građevina unutar već izgrađenog područja i građenje nužnih prometnica. U toj se zoni zaštitne mjere provode prvenstveno odvodnjom svih otpadnih voda (stambenih građevina i prometnica) nepropusnom kanalizacijom izvan zone.

Treća zona obuhvaća područje neposrednih dubokih podzemnih retencija tj. to je područje prihranjivanja izvorišta. U toj je zoni također zabranjeno postojanje i građenje proizvodnih pogona koji koriste, proizvode ili ispuštaju opasne tvari i postojanje deponija otpadnih tvari. Za postojeće i izgradnju novih građevina određene su zaštitne mjere s posebnim naglaskom na odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda (nepropusnom kanalizacijom odvođenje izvan zone zaštite ili visoki stupanj pročišćavanja prije upuštanja u teren), zaštitu od onečišćenja s prometnica i zaštitne mjere pri poljoprivrednoj proizvodnji.

Četvrta zona obuhvaća preostale dijelove slivnih područja izvorišta vode za piće. U toj zoni šire zaštite provodi se blaži stupanj ograničenja, ali uz obvezu izgradnje nepropusne kanalizacije i sustava za pročišćavanje otpadnih voda prije upuštanja u

recipijent. Zabranjeno je postojanje i izgradnja građevina bazne kemijske i metalurške industrije, transportnih cjevovoda za opasne tvari i deponija otpada bez zaštitnih mjera.

Neistražena i nedovoljno istražena područja su posebno osjetljivi prostor na kojima se ograničavaju bilo kakvi zahvati u prostoru prije provedenih hidrogeoloških istraživanja. Na području Županije to su:

- neistraženi slivovi: izvor Kupe, potencijalni zahvat Kristal u Opatiji;
- nedovoljno istraženi slivovi: područje Gorskog kotara (izvor Čabranke i izvori na desnoj obali Kupe); sliv Novljanske Žrnovice; slivovi na otoku Krku; sliv akumulacije Tribalj.

Vodoopskrbni rezervat je područje vodnih resursa od strateškog značenja za sadašnju i buduću opskrbu vodom za piće. Potrebna su detaljna istraživanja kod bilo kojeg zahvata u tom prostoru.

Članak 127.

Radi zaštite podzemnih i površinskih voda određuju se dvije osnovne skupine zaštitnih mjera:

- mjere zabrane i ograničenja izgradnje na osjetljivim područjima, i
- mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćenja.

Mjere zabrane i ograničenja izgradnje na osjetljivim područjima određene su u okviru zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće. **Unutar zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće mogu se obavljati sve djelatnosti ukoliko nisu u suprotnosti s važećim odlukama o zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće.**

Za eventualnu izvedbu zahvata u prostoru koji nije u skladu s propisanim režimom zaštite u zonama sanitarne zaštite izvorišta, izraditi projekt u sklopu kojeg treba detaljnim i namjenskim istražnim radovima ispitati uži lokalitet („mikrozonu“). Na temelju ovih istraživanja utvrdit će se pogodnost terena za izvedbu predviđenih zahvata i na osnovi njegove osjetljivosti odrediti pripadajuće mjere zaštite unutar tog prostora („mikrozone“). Osnovna mjera za sprječavanje i smanjivanje onečišćenja je izgradnja sustava za odvodnju i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, što se utvrđuje županijskim planom za zaštitu voda.

Prioritet je izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda naselja bez kanalizacije u područjima neposrednog utjecaja na podzemne vode koje prihranjuju izvorišta vode za piće većih javnih vodoopskrbnih sustava: Zvira I. i bunara u Martinšćici (naselja na Grobinščini, Orehovica, Pašac, sanacija kanalizacije Vežice), izvora u Novljanskoj Žrnovnici (Fužine), izvora Kupice (Delnice) i izvora Čabranke (manja naselja u hrvatskom dijelu sliva).

Utjecaj otpadnih voda industrijskih pogona na kakvoću voda izvorišta potrebno je ukloniti izgradnjom uređaja za pročišćavanje (tvornica za obradu drva u Fužinama, niz malih industrijsko-zanatskih pogona u Gorskom kotaru).

Saniranje zatečenog stanja u zonama zaštite izvorišta vode za piće treba provoditi na osnovi cjelovitih programa za slivno područje. Prioritete za realizaciju odrediti na osnovi važnosti izvorišta, stupnju ugroženosti izvorišta (osjetljivost područja i karakteristike izvora onečišćenja), te učinkovitosti zaštite u smislu koristi od uloženi sredstava.

Radi zaštite izvorišta prvog reda prioritetno je sanirati:

- prvu zonu zaštite izvora Martinšćica (potok Javor), Dobrica (ranžirni

- kolodvor, magistralna prometnica), Novljanska Žrnovnica (magistralna prometnica),
- šljunčaru Dubina na Grobničkom polju, odlagalište otpada u slivu Novljanske Žrnovnice, izvore Čabranke i Kupice,
 - benzinske crpke i spremnike naftnih derivata u slivnim područjima izvorišta;
 - prometnice (Jadranska magistrala koja prolazi neposredno iznad izvora u Novljanskoj Žrnovnici, cestu Rijeka – Zagreb, ceste Orehovica – Vežica, gradske ceste u slivu zone Sušak, cestu i željeznicu kroz Dragu, glavnu prometnicu na Cresu koja prolazi slivom jezera Vrana),
 - Jadranski naftovod.

U slučaju izvanrednih onečišćenja provode se mjere temeljene na državnom i županijskom planu za zaštitu voda. Treba izraditi operativne planove interventnih mjera za slučaj izvanrednih onečišćenja, osposobiti se i opremiti za hitnu provedbu sanacijskih mjera. Posebnu pozornost mora se dati potencijalnim izvorima onečišćenja većih razmjera kao što su: Jadranski naftovod, prometnica Porozina – Cres u slivu jezera Vrana na otoku Cresu, Jadranska magistrala, cesta i željeznička pruga Rijeka – Zagreb, centralne toplane u naseljima, veći industrijski pogoni.

Zaštita površinskih voda zastupljena je u okviru zaštite podzemnih voda i izvorišta iz kojih se stvaraju površinski tokovi Rječine, Kupice, Čabranke, Kupe i Dobre. Kakvoću tih vodotoka očuvati i unaprijediti kontroliranim ispuštanjem i pročišćavanjem otpadnih voda, a izgradnja uz vodotoke moguća je sukladno odredbama Zakona o vodama.

Članak 127a.

Koridor autoceste u istraživanju na dionici Permani – Grobničko polje presijeca tri vodoopskrbna područja: sliv izvora na širem opatijskom području, sliv izvora u Gradu Rijeci i sliv izvora u Bakarskom zaljevu.

Za dionicu autoceste od čvora Viškovo prema čvoru Grobničko polje studijom utjecaja na okoliš odrediti detaljan položaj trase i mjere zaštite sa svrhom rješavanja tri ključna problema na ovoj dionici:

- prolazak trase uz planiranu akumulaciju Kukuljani,
- odvodnju oborinskih voda s autoceste od čvora Viškovo prema kanjonu Rječine i
- uvjete odvodnje na dionici koja prolazi kroz vodoopskrbni rezervat i II. zonu zaštite glavnih vodoopskrbnih izvora grada Rijeke.

Za izgradnju autoceste koja prolazi područjem vodoopskrbnih rezervata i II. zonom zaštite izvorišta provesti detaljna istraživanja prema članku 127. stavku 2. ove Odluke, te na osnovi provedenih istraživanja izmijeniti Odluku o zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće na riječkom području, a studijom utjecaja na okoliš odrediti odgovarajuće mjere zaštite.

Vezano za hidrogeološke karakteristike područja kroz koji prolazi planirani koridor autoceste daju se sljedeće odrednice:

- Pri izgradnji druge cijevi tunela kroz Učku provesti stroge mjere zaštite izvora Tunel Učka;

- Koridor autoceste prilagoditi potrebama zaštite akumulacije Kukuljani na način da se trasa što više udalji od brane zbog onečišćenja putem zraka;
- Odvodnju autoceste od čvora Viškovo prema Rječini riješiti na način da se oborinske vode s ceste ne odvedu u zonu estavele kod Kukuljana;
- Radi rješavanja odvodnje autoceste na dijelu trase od čvora Viškovo prema kanjonu Rječine napraviti detaljna hidrogeološka istraživanja;
- Dreniranje oborinskih voda u tunelu raditi u prirodne kaverne otvorene prilikom iskopa, a unutrašnje vode tunela pročititi odvojeno od oborinskih voda s autoceste i zajedno ih s ovim vodama odvesti izvan II. zone zaštite i vodoopskrbnog rezervata.
- Na području sjeveroistočnog ruba Grobničkog polja izbjeći dreniranje oborinskih voda s autoceste prema bujici Sušica i ponornim zonama povezanim s izvorima Zvir i Zvir II,
- Radi rješavanja odvodnje dionice autoceste od područja Sušice prema čvoru Grobničko polje izvršiti istraživanja ponorne zone u Sobolima;
- Dio trase autoceste drenirati prema uvali Čićave u uređaj za pročišćavanje oborinskih voda s autoceste iz smjera čvora Mali Svib prema čvoru Oštrovica;
- Prateće uslužne objekte planirati izvan II. zone zaštite i vodoopskrbnog rezervata.
- Na cijeloj trasi autoceste sustav odvodnje oborinskih voda autoceste prilagoditi osjetljivosti prostora u odnosu na zaštitu krških podzemnih voda, Rječine i mora.

10.4. Zaštita mora

Članak 128.

Obalno more na području Županije kategorizira se u dvije kategorije. U prvu kategoriju svrstano je more u zaštićenim područjima (područja vrijedne prirodne baštine, područja podobna za uzgoj školjaka) i obalno more visoke kakvoće. U drugu kategoriju svrstano je more na području veće izgrađenosti obalnog pojasa (more u zoni utjecaja otpadnih voda).

Kategorizacija mora prikazana je na grafičkom prilogu 3f. “Zone zaštite izvorišta vode za piće i vodoopskrbni rezervati, kategorizacija voda i mora”, a područja posebne ugroženosti kakvoće mora na grafičkom prilogu 3g. “Područja i dijelovi ugroženog okoliša: zraka, voda i mora”.

Članak 129.

Zaštita mora od onečišćenja s kopna provodi se ograničenjem izgradnje uz obalu i mjerama za sprječavanje i smanjivanje onečišćenja s kopna.

U vrlo osjetljivim područjima gdje je more visoke kakvoće, namijenjeno je ili se koristi za uzgoj marikulture, ograničiti ili zabraniti aktivnosti i izgradnju građevina uz obalu i na moru. Uzgoj marikulture u takvim područjima uskladiti s prijemnom moći mora na osnovi ciljanih istraživanja. Luke nautičkog turizma maksimalno ograničiti ili potpuno zabraniti na kontaktnim dijelovima mora s ovim vrlo osjetljivim područjima.

Na područjima gdje je obalno more još uvijek visoke kakvoće, namijenjeno kupanju, sportu i rekreaciji, usklađenim i kontroliranim razvojem turizma i gospodarstva općenito, obavezno je održati postojeću kakvoću mora.

Dijelovi zatvorenog mora, uvale, zaljevi s slabom izmjenom vodene mase, predstavljaju osjetljiva područja i treba ih ograničenom izgradnjom zaštititi od prekomjernog onečišćenja.

Razvoj industrije treba ograničiti na postojeće industrijske zone, s tim da se ni u njima ne planiraju tehnološki procesi iz kojih se izdvajaju otpadne vode s toksičnim i drugim opasnim tvarima. U postojećim pogonima koji uzrokuju znatno onečišćenje morske okoline treba mijenjati tehnologiju i uvoditi niskootpadnu proizvodnju te težiti specifičnim autohtonim proizvodnjama.

Mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćenja s kopna su:

- Izgradnja javnog sustava za odvodnju otpadnih voda. Izgradnja kanalizacijskih sustava osnovni je sanitarno-zdravstveni standard i najučinkovitiji izravni način zaštite mora.
- Izgradnja središnjih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s podmorskim ispustima. Obvezno je kompletiranje mehaničkog (primarnog) stupnja pročišćavanja uključujući i izvedbu odgovarajućih građevina za taloženje (s aeracijom) prije podmorske dispozicije, čime bi se uskladili s zahtjevima Evropske unije za smanjenje (50 %) suspendiranih tvari prije upuštanja u more. Viši stupanj pročišćavanja treba prioritetno izgraditi na komunalnim uređajima s najvećim teretom onečišćenja kao što je centralni uređaj riječkog kanalizacijskog sustava.
- Obrada i zbrinjavanje mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. To treba riješavati u sklopu sustava za pročišćavanje otpadnih voda i/ili u sklopu sustava gospodarenja otpadom na razini Županije.
- Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda industrije. Najveće industrije u obalnom području: petrokemija u Omišlju, rafinerija nafte na Mlaki i rafinerija nafte na Urinju imaju izgrađene vlastite odvodne sustave i uređaje za pročišćavanje s podmorskim ispustima koji će i dalje samostalno postojati. Za te industrije potrebne su sljedeće zaštitne mjere:
 - * Na petrokemiji u Omišju provoditi stalne kontrole i redovito održavanje zaštitnih građevina i uređaja, te pročišćavanje otpadnih voda s visokim učinkom.
 - * U rafineriji na Mlaki, do preseljenja njezinih pogona na Urinj, smanjiti količine tehnoloških otpadnih voda primjenom višeg stupnja pročišćavanja s ponovnim korištenjem pročišćene otpadne vode. Potrebno je rekonstruirati internu kanalizaciju i spremnike, te sanirati podzemlja.
 - * U rafineriji nafte na Urinju zbog dotrajalosti i propusnosti interne kanalizacije nužna je njezina rekonstrukcija i povezivanje svih ispusta otpadnih voda (Šoići, Bakar, Urinj) zbog višeg stupnja čišćenja na zajedničkom biološko-kemijskom uređaju. Uz zaštitu mora na ovom se području mora spriječiti i onečišćenje podzemlja sanacijom spremničkog prostora i svih rafinerijskih instalacija, posebno kanalizacije, te provoditi sustavnu sanaciju podzemlja.

Ostali industrijski pogoni u priobalju, bez riješene odvodnje otpadnih voda, moraju izgraditi predtretman i priključenje na javne kanalizacijske sustave. U remontnim

brodogradilištima nužno je riješiti prikupljanje otpadne tvari od antikorozivne obrade brodova (boje, abraziv).

Kod svih industrija prelaziti na primjenu suvremenih ekološko prihvatljivih tehnologija te uvoditi recirkulaciju i ponovnu upotrebu vode.

U ostalim industrijama i pogonima (galvanizacija, grafički i servisni pogoni, praonice) priključenim na gradsku kanalizaciju organizirano se moraju provoditi zaštitne mjere izgradnjom i održavanjem predtretmana tehnoloških voda i zbrinjavanjem posebnog otpada.

Opasni otpad skupljati u tvorničkom krugu (skladištiti) i spriječiti njegovo ispiranje ili procjeđivanje, odnosno ispuštanje u internu kanalizaciju i dalje u more.

Članak 130.

Radi sprječavanja onečišćenja uzrokovanog pomorskim prometom i lučkim djelatnostima treba provoditi sljedeće mjere zaštite:

- dopuniti opremu za sprječavanje širenja i uklanjanja onečišćenja (brodovi – čistači, plivajuće zaštitne brane, skimeri, crpke, spremnici, specijalizirana vozila, disperzanti...) kod postojećih specijaliziranih poduzeća,
- u lukama osigurati prihvat zauljenih voda i istrošenog ulja,
- u marinama i lokalnim lukama instalirati uređaje za prihvat i obradu sanitarnih voda s brodica, kontejnere za odlaganje istrošenog ulja, ostatka goriva i zauljenih voda,
- odrediti način servisiranja brodova na moru i kopnu.

10.5. Zaštita od buke

Članak 131.

Prostornim planom uređenja općine i grada treba propisati mjere zaštite od buke za građevinska područja i pojedine građevine.

Za građevinska područja mjerama se određuje najviša dopuštena razina buke na rubu građevinskog područja koje se štiti.

Posebne mjere zaštite od buke određuju se za građevine koje se grade izvan građevinskog područja i građevine društvenih djelatnosti za javne funkcije.

Trasa autocesta treba u pravilu izbjegavati naselja, na udaljenosti od minimalno 700 m.

Uobičajena zaštita od buke na pojedinim dionicama autoputa su barijere. Odabir tipa akustičkih barijera, uskladiti sa mjerama očuvanja krajobraznih vrijednosti određenih ovim planom.

Vrsta i kvaliteta barijere treba odgovarati vjetrovnim uvjetima koji su standardizirani za promatrano područje. Minimalni indeks zvučne izolacije same barijere treba biti 25 dB. Visina i širina barijera se mora uskladiti sa namjenom prostora koji se štiti od buke, a prema tablici 14a.

Tablica 14a

ZONA BUKE	NAMJENA PROSTORA	NAJVIŠE DOPUŠTENE OCJENSKE RAZINE BUKE IMISIJE L_{RAEQ} U DBA	
		DAN (L_D)	NOĆ (L_N)
1.	Zona namijenjena odmoru, oporavku i liječenju	50	40
2.	Zona namijenjena samo stanovanju i boravku	55	40
3.	Zona mješovite, pretežito stambene namjene	55	45
4.	Zona mješovite, pretežito poslovne namjene sa stanovanjem	65	50
5.	Zona gospodarske namjene (proizvodnja, industrija, skladišta, servisi)	-Na granici građevne čestice unutar zone-buka ne smije prelaziti 80 dBA -Na granici ove zone buka ne smije prelaziti dopuštene razine zone s kojom graniči	

Za zaštitu naselja u zonama buke 2, 3 ili 4 iz tablice 2, postavu barijera treba predvidjeti do cca 700 m udaljenosti od autocesta, prema tablici 3.

Tablica 14b

UDALJENOST STANOVA OD SREDINE PROMETNICE (M)	DOBA DANA (6 DO 22 SATA)		DOBA NOĆI (22 DO 6 SATI)		POTREBNA REDUKCIJA BUKE (DB)
	$L_{DOZVOLJENO}$ (DBA)	$L_{RAČUNSKI}$ (DBA)	$L_{DOZVOLJENO}$ (DBA)	$L_{RAČUNSKI}$ (DBA)	
7,5		80		74	
15		77		71	
25		73		67	
50		68		62	12
100	65	64	50	58	8
200	55	57	40	51	11
500	55	49	40	43	3
700	55	46	40	40	0

Prilikom gradnje autocesta pridržavati se propisa o razini buke gradilišta.

10.6. Mjere posebne zaštite

Članak 132.

Kriteriji za provedbu mjera zaštite ljudi, prirodnih i materijalnih vrijednosti temelje se na geografskim osobitostima, demografskim osobitostima, dostignutom stupnju razvoja gospodarstva, infrastrukture i svih društvenih djelatnosti, kao i na stalnom procjenjivanju ugroženosti ljudi i područja prirodnim nepogodama, tehničko-tehnološkim i ekološkim nesrećama i povredljivošću na eventualna ratna razaranja.

Mjere posebne zaštite sastoje se iz osnovnih i specifičnih mjera i zahtjeva.

Osnovne mjere i zahtjevi zaštite i spašavanja u najvećoj mjeri sadržane su u načelima i mjerama planiranja prostora.

Specifične mjere i zahtjevi zaštite i spašavanja općenito obuhvaćaju:

- a) mjere kojima se osigurava zaštićenost stambenih, poslovnih i drugih građevina, smanjuje njihova izloženost i povredljivost od razaranja (manja visina građevina, manja gustoća izgrađenosti, više zelenih površina, veća udaljenost između građevina i slično),

- b) mjere koje omogućavaju učinkovitiju evakuaciju, izmještanje, spašavanje, zbrinjavanje, sklanjanje i druge mjere zaštite i spašavanja ljudi,
- c) mjere koje omogućavaju elastičan prijelaz iz jednog u drugi oblik prometa i kretanja (iz optimalnih u izvanredne uvjete),
- d) mjere koje omogućavaju lokalizaciju i ograničavanje dometa posljedica pojedinih prirodnih nepogoda i drugih incidentnih – izvanrednih događaja i
- e) mjere koje omogućavaju funkcioniranje i obnavljanje građevina u slučaju oštećenja (protupotresno i protupožarno projektiranje i slično).

10.6.1. Sklanjanje ljudi

Članak 133.

Sklanjanje ljudi osigurava se izgradnjom skloništa osnovne i dopunske zaštite, te prilagođivanjem pogodnih prirodnih, podrumskih i drugih pogodnih građevina za funkciju sklanjanja ljudi, u područjima (zonama) obvezne izgradnje skloništa. Zone obvezne izgradnje skloništa odredit će se prostornim planovima uređenja općine i grada.

Skloništa su namijenjena zaštiti ljudi i stvari potrebnih za preživljavanje u vrijeme autonomije skloništa, pri zaštitnom režimu sklanjanja. Skloništa osnovne zaštite su otpornosti 100 – 300 kPa, a dopunske zaštite otpornosti 50 kPa. Grade se na utvrđenim područjima uzimajući u obzir racionalnost izgradnje, vrstu i namjenu građevine, prosječan broj ljudi koji borave, rade ili su u poslovno-uslužnom odnosu u građevini, ugroženost građevine, geološko-hidrološke uvjete građenja i slično.

Skloništa u zonama obvezne izgradnje ne treba graditi:

- ukoliko je sklanjanje osigurano u već izgrađenom skloništu,
- u građevinama za privremenu uporabu,
- u neposrednoj blizini skladišta zapaljivih tvari,
- ispod zgrada viših od 10 nadzemnih etaža,
- u razini nižoj od podruma zgrade:
 - * u okviru građevina turističkih naselja i
 - * u okviru građevina arheoloških lokaliteta,
- u području zahvata zone plavljenja nizvodno od hidro-energetskih akumulacija,
- u područjima s nepovoljnim geološko-hidrološkim uvjetima.

Pri planiranju i gradnji podzemnih javnih, komunalnih i sličnih građevina, dio kapaciteta nužno je prilagoditi zahtjevima sklanjanja ljudi, ukoliko u zoni takve građevine sklanjanje nije osigurano na drugi način.

Skloništa osnovne i dopunske zaštite obvezno se planiraju i projektiraju kao dvonamjenske građevine s prvenstveno mirnodopskom namjenom u skladu s opredjeljenjima i interesima investitora ili projektantskim smjernicama prostornih i urbanističkih planova. Dvonamjenske objekte, kao i skloništa kojima nije moguće odrediti mirnodopsku namjenu, treba projektirati kao višenamjenske poslovne prostore s ovim minimalnim zahtjevima: svijetla visina minimalno 2,80 metara, kolni prilaz prema glavnom ulazu ili rezervnom izlazu, sanitarni čvorovi (u objektu ili neposredno uz njega) s fleksibilnom izvedbom priključka na vodovod i kanalizaciju, priključak za telefon i antenske priključke.

Lokaciju pojedinog skloništa ili dvonamjenskog objekta treba predvidjeti tako da je pristup omogućen i u uvjetima rušenja građevina.

Zone obvezne izgradnje skloništa i lokacija pojedinog skloništa ili dvonamjenskog objekta, utvrđuju se uz suglasnost nadležnog tijela uprave.

10.6.2. Zaštita od rušenja

Članak 134.

Ceste i ostale prometnice, posebnim mjerama treba zaštititi od rušenja zgrada i ostalog zaprečivanja radi što brže i jednostavnije evakuacije ljudi i dobara.

Kod križanja cesta u dvije ili više razina mora se osigurati cijeli lokalitet čvorišta na način da se isti režim prometa može preprojektirati za odvijanje na jednoj razini.

10.6.3. Zaštita od poplava

Članak 135.

Zaštitu od poplava provoditi u skladu s Zakonom o vodama, te Državnim i Županijskim planovima obrane od poplava.

U područjima nizvodno od energetskih hidroakumulacija Valići, Bajer, Lepenica, Lokve i Tribalj treba odrediti područja vodnog vala prostornim planom uređenja općine i grada. Kriterije za planiranje izgradnje u području vodnog vala definirati uz suglasnost nadležnog tijela.

Za izgradnju autoceste određuju se posebne mjere zaštite od štetnog djelovanja voda sa svrhom maksimalnog smanjivanja štetnih utjecaja na površinske vodne tokove tijekom građenja i korištenja daju se sljedeće odrednice:

- budući prijelazi preko vodotoka moraju premostiti korita tako da svojim građevinama ne zatvaraju protočne profile glavnih vodotoka i pritoka.
- predvidjeti potrebne protuerozijske radove (biološke i građevinske) sa svrhom zaštite sliva od erozije.
- velike količine oborinskih voda koje se stvaraju na površinama prometnice ne smiju se neposredno upuštati u korito vodotoka (recipijent) bez transformacije (smanjenja) vrha vodnog vala.
- površinske vode s autoceste potrebno je prije utoka u korito vodotoka zahvatiti retencijskom građevinom sa ciljem prihvata vodnog vala barem za 60 %. Kada se retencijska građevina izgradi u koritu vodotoka, potrebno je predvidjeti u akumulacijskom prostoru i potrebni „mrtvi prostor“ za prihvata nanosa.
- predvidjeti mjere za sprječavanje štetnih i nepovoljnih posljedica za vodnogospodarske interese tijekom građenja i korištenja svih građevina.

10.6.4. Zaštita od požara

Članak 136.

Određivanje zona zaštite od požara vatrobranim pojasevima, ovisno je o požarnom opterećenju, a obavlja se prema tablici 15.

Vatrobrani pojasevi, odnosno požarne zapreke mogu biti ulice, parkovi i drugi slobodan prostor gdje nije dopuštena izgradnja, kao i prirodne prepreke-vodotoci, jezera. Zapreke II. reda treba koristiti za izgrađenost veću od 30 %, bez obzira na požarno opterećenje.

Tablica 15: ODREĐIVANJE ZONA ZAŠTITE

POŽARNO OPTEREĆENJE	GJ/M2	RED POŽARNE ZAPREKE	ŠIRINA VATROBRANOG POJASA
Vrlo visoko	veće od 4	I.	hv1+hv2+20m
Visoko	veće od 2	II.	hv1+hv2+10m
Srednje	od 1 do 2	III.	hv1+hv2+5
Nisko	manje od 1	IV.	visina višeg objekta

S obzirom na gustoću izgrađenosti, požarno opterećenje i međusobnu udaljenost građevina provoditi prema kriterijima utvrđenim propisima, pravilnicima i normativima.

Prigodom detaljnijeg prostornog uređenja postojećih naselja s gustoćom izgrađenosti izgrađenog dijela građevinskog područja većom od 30 %, kao i većim nepokretnim požarnim opterećenjem treba utvrditi pojačane mjere zaštite:

- ograničenje broja etaža,
- obvezatnu interpolaciju građevina većeg stupnja vatrootpornosti (najmanje F120),
- izgradnju požarnih zidova,
- ograničenje namjene na djelatnosti s minimalnim požarnim opasnostima i
- izvedbu dodatnih mjera zaštite (vatrodojava, pojačan kapacitet hidrantske mreže).

Mjere zaštite od požara temelje se na procjeni ugroženosti od požara i planu zaštite od požara.

Prostornim planovima treba utvrđivati koncentrični način izgradnje unutar područja, bez obzira na namjenu radi što učinkovitije kurativne zaštite od požara (izbjegavati longitudinalnu izgradnju).

10.6.5. Zaštita od potresa

Članak 137.

Protupotresno projektiranje građevina kao i građenje treba provoditi sukladno Zakonu o građenju i postojećim tehničkim propisima.

Važeće karte iz kojih se može očitati stupanj seizmičnosti pojedine lokacije su mjerila 1:1.000.000 i stoga nedovoljne preciznosti. Radi toga nužno je seizmotektonsko zonirati Županiju u mjerilu 1:100.000, što mora biti usklađeno s seizmičkim zoniranjem Republike Hrvatske i s geotehničkim zoniranjem općina i gradova (1:25.000), odnosno

mikrozoniranjem pojedinih urbanih cjelina (1:5.000). Do izrade nove seizmičke karte Županije, protupotresno projektiranje i građenje treba provoditi u skladu s postojećim seizmičkim kartama, zakonima i propisima.

Lociranje građevinskih područja i građevina u prostornim planovima užeg područja mora se provoditi u skladu sa seizmotektonskim zoniranjem Županije i geotehničkim zoniranjem općina i gradova, odnosno geotehničkim mikrozoniranjem urbanih cjelina.

U prostornim planovima užeg područja treba analizirati otpornost starijih građevina na rušilačko djelovanje potresa koje nisu projektirane u skladu s propisima za protupotresno projektiranje i građenje. Kod rekonstrukcije takvih građevina izdavanje dozvole za građenje treba uvjetovati ojačavanjem konstruktivnih elemenata na djelovanje potresa.

U prostornim planovima užeg područja treba analizirati utjecaj potresa na građevine izvan naselja (prometnice, akumulacije, sustavi vodoopskrbe, odvodnje i energetike).

11. MJERE PROVEDBE

11.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja

Članak 138.

Dokumenti prostornog uređenja izrađuju se obavezno za posebna područja i zaštićena područja određena ovim Planom, područja općina i gradova, te za ostala područja određena prostornim planom uređenja općine i grada. Ovim Planom određuje se izrada sljedećih prostornih planova:

1. Prostorni plan područja posebnih obilježja,
2. Prostorni plan uređenja općine i grada,
3. Generalni urbanistički plan,
4. Urbanistički plan uređenja.

Članak 139.

Za zaštićena i posebna područja obvezno je izraditi prostorne planove područja posebnih obilježja, kojima će se odrediti detaljniji uvjeti razgraničenja prostora, smještaja gospodarskih sadržaja, smještaja društvenih djelatnosti, prometnih i drugih infrastrukturnih sustava te mjere zaštite i provedbe.

Granice obuhvata posebnih i zaštićenih područja određene su u grafičkom prikazu 3h. "Uvjeti za provođenje plana".

Posebna područja su:

1. Bakarski zaljev,
2. Trasa željezničke pruge i autoputa Rijeka - Split

Zaštićena područja prirodne baštine i kulturno-povijesnog naslijeđa za koje je obvezna izrada prostornog plana područja posebnih obilježja su:

1. Tramuntana na Cresu,

2. Vinodol, i
3. Dolina Kupe.

Prostornim planom uređenja općine i grada može se odrediti obveza izrade prostornog plana užeg područja za zaštićena područja prirodne baštine i kulturno-povijesnog naslijeđa za koje će se odrediti granica obuhvata i vrsta prostornog plana.

Članak 140.

Prostorni plan uređenja općine i grada donosi se za: Grad Bakar, Grad Cres, Grad Crikvenica, Grad Čabar, Grad Delnice, Grad Kastav, Grad Kraljevica, Grad Krk, Grad Mali Lošinj, Grad Novi Vinodolski, Grad Opatija, Grad Rab, Grad Rijeka, Grad Vrbovsko, Općina Baška, Općina Brod Moravice, Općina Čavle, Općina Dobrinj, Općina Fužine, Općina Jelenje, Općina Klana, Općina Kostrena, Općina Lokve, Općina Lovran, Općina Malinska-Dubašnica, Općina Matulji, Općina Mošćenička Draga, Općina Mrkopalj, Općina Omišalj, Općina Punat, Općina Ravna Gora, Općina Skrad, Općina Vinodolska, Općina Viškovo i Općina Vrbnik.

Prostornim planom uređenja općine i grada odredit će se:

- područje obuhvata prostornih planova užeg područja, i
- ograničenja gradnje do izrade prostornih planova užeg područja.

Članak 141.

Generalni urbanistički plan donosi se za grad Rijeku, a granica obuhvata utvrđuje se Prostornim planom uređenja Grada Rijeke.

Članak 142.

Izrada urbanističkog plana uređenja obvezna je za:

- a) Naselja
 - centralna naselja: Bakar, Cres, Crikvenica, Čabar, Gerovo, Delnice, Kastav, Kraljevica, Krk, Mali Lošinj, Novi Vinodolski, Opatija, Rab, Vrbovsko, Baška, Brod Moravice, Čavle, Dobrinj, Fužine, Dražice, Klana, Rupa, Kostrena, Lokve, Lovran, Malinska, Matulji, Mošćenička Draga, Mrkopalj, Omišalj, Punat, Ravna Gora, Skrad, Bribir, Viškovo i Vrbnik,
 - neizgrađeni dio naselja u obalnom području mora.
- b) Površine izvan naselja za izdvojene namjene
 - gospodarska namjena,
 - ugostiteljsko-turistička namjena,
 - športsko-rekreacijska namjena.
- c) Neizgrađeni dio građevnog područja unutar zaštićenog obalnog područja mora.

Iznimno od odredbe stavka 1. izrada urbanističkog plana uređenja nije obvezna za proizvodne građevine od važnosti za državu iz članka 34. stavka 1. točke 1. podtočke b.

Članak 143.

Za izradu mjera zaštite i razvoja, gospodarenja prostorom, izrade planova užih područja, te drugih mjera određenih ovim Planom, utvrđuje se obveza izrade programa, studija i drugih dokumenata:

1. Ekološko gospodarsko vrednovanje tala Primorsko-goranske županije - za potrebe razvitka poljoprivrede;
2. Plan zaštite od buke - koji će osim karte buke, odrediti kriterije za određivanje razine buke, te mjere prevencije i zaštite od buke;
3. Prometna studija za potrebe razvoja mreže prometnica u zoni utjecaja čvorišta Rijeka (za Grad Rijeku i prostor njenog prstena).
4. Vrednovanje obalnog pojasa Županije - osnova za gospodarenje tim prostorom
5. Stručna podloga za smještaj infrastrukture od značenja za državu i Županiju na prostoru više općina i gradova.
6. Stručne podloge, obvezne prema odredbama Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske.
7. Vodoopskrbni plan Županije za potrebe razvoja županijskog sustava vodoopskrbe.
8. Studija pogodnosti plinifikacije za potrebe razvoja Županijske mreže.

Prihvaćanje dokumenata iz stavka 1. ovog članka, obavljat će izvršno ili predstavničko tijelo Županije.

Stručne podloge iz stavka 1, točke 5 ovog članka, po prihvaćanju predstavničkog tijela Županije, biti će osnova za neposredno provođenje po članku 4. ovog Plana.

11.2. Područja primjene posebnih razvojnih i drugih mjera

Članak 144.

Posebne mjere razvoja određene su za pet karakterističnih područja Županije:

- priobalje,
- Gorski kotar,
- otok Krk,
- otoci Cres i Lošinj i
- otok Rab.

11.2.1. Priobalje

Članak 145.

Posebne postavke razvoja koje osobito treba poticati za područje priobalja su:

1. Treba ublažiti pritisak na usku obalnu crtu, preusmjeravajući migracijske tokove prema bližem zaleđu (implicitne migracijske mjere) čime bi se polučio dvostruki pozitivni učinak.
2. Obalne prostore planirati isključivo za litoralne sadržaje.
3. Razviti lučki sustav i osigurati prostorne uvjete za razvitak.

4. Razviti prometni sustav integrirajući sve segmente na međunarodnim (inter-regionalnim) koridorima, kao konkurentne susjednim državama.
5. Događivati ostvareno djelomično spajanje vodoopskrbnog sustava Rijeke i Opatije, te Krka.
6. Dugoročno, onečišćenju zraka zbog prometa treba posvetiti posebnu pažnju i pojačati infrastrukturu koja će omogućiti iznalaženje pravovremenih i djelotvornih zaštitnih mjera.
7. Izgradnja kanalizacijskih sustava osnovni je sanitarno-zdravstveni standard i najučinkovitiji izravni način zaštite mora, pa rješavanje problema prikupljanja otpadnih voda i njihovo pročišćavanje primaran je zadatak.

S obzirom na smještajne kriterije, na način kako pojedine djelatnosti funkcioniraju u prostoru u odnosu na planirane potrebe, određene su sljedeće mjere razvoja:

1. Pojedine pogone iz industrijskih zona u gradovima i naseljima dislocirati.
2. Izgraditi i dograditi prometnice visokog prometnog standarda autoceste Zagreb-Rijeka i državna granica Slovenija – Rijeka – Senj – Otočac – Split – Dubrovnik, te željezničke pruge velikih učinkovitost na pravcu Trst – Kopar – Rijeka i Rijeka – Drežnik – Zagreb/Split.
3. Apsolutni prioritet ima izgradnja odnosno dovršenje, do prometno funkcionalne cjelovitosti cestovno čvorište Rijeka od Matulja do Križišća s svim pripadajućim čvorovima i spojnim cestama na bazene luke Rijeka, te prometne zone i terminale od značaja za državu. Također imaju prednost i dionice zapadno od granice s Slovenijom Šapjane – Matulji i jugoistočno Križišće – Senj – Otočac – Žuta Lokva.
4. Ulagati u razvoj i saniranje mreže vodoopskrbe na područjima Mošćenička Draga, Lovran, Matulji, Bakar, Opatija, Crikvenice, Novi Vinodolski i Vinodolski.
5. Novelirati rješenja sustava odvodnje na područjima: Opatija, Mošćenička Draga, Rijeka, Kostrena, Kraljevica, Crikvenica, Novi Vinodolski i Vinodolski.
6. Graditi, dograđivati i sanirati mrežu kanalizacije prema prioritetu zaštite izvorišta pitkih voda i obalnog mora.
7. Poboljšati i zaštititi kakvoću zraka u Rijeci planiranim preseljenjem rafinerije Mlaka na Urinj, izgradnjom zatvorenih sustava za pretovar u lukama, te promicanjem upotrebe plina u svim izvorima u središtu grada Rijeke ili spajanjem na centralizirane toplinske izvore.

11.2.2. Gorski kotar

Članak 146.

Posebne postavke razvitka koje osobito treba poticati za područje Gorskog kotara su:

1. Poticati intenzivniji rast žarišnih naselja i naselja povoljnije demografske strukture radi ublažavanja negativnog demografskog procesa.
2. Planom predviđeni raspored proizvodnih kapaciteta i drugih sadržaja u prostoru provesti uz disperziju radnih mjesta i povezati ih s postojećim i planiranim područjima stanovanja.
3. Poticati razvoj veznih pravaca koji osigurava razvoj pokupskog graničnog područja Županije i integriraju goranski prostor sa susjednim županijama i Republikom Slovenijom.

S obzirom na smještajne kriterije, na način kako pojedine djelatnosti funkcioniraju u prostoru u odnosu na planirane potrebe, određuju se sljedeće mjere razvoja:

1. Potrebno je djelovanje minimalno 10 osnovnih škola. Posebno antidepopulacijsko značenje imale bi područne osnovne škole (tzv. male planinske škole i škole u udaljenim naseljima), kako bi se uspostavili uvjeti za očuvanje pograničnog i gorskog područja.
2. Razvijati mrežu srednjih škola.
3. Objekte primarne zdravstvene zaštite smjestiti u središta gradova i općina.
4. Locirati barem jedan objekt sekundarne zdravstvene zaštite.
5. Radne zone planirati disperzirano, a posebno odrediti i sačuvati izrazito vrijedne prostore za poljoprivredno-stočarsku djelatnost.
6. Poticati poduzetništvo.
7. Poticati poljoprivredne djelatnosti iz Članka 40. Odluke.
8. Ulagati u razvoj sustava vodoopskrbe i to prioritetno na područjima gdje je sustav neispravan (Čabar) i gdje je rad sustava nesiguran zbog nedovoljnih količina ili kvalitete vode (Skrad i Ravna Gora).
9. Kanalizacijske sustave graditi prema prioritetu zaštite izvorišta vode za piće i vodotoka prve vrste.
10. Radi zaštite izvorišta vode za piće potrebno je sanirati postojeći magistralni naftovod za međunarodni transport.

11.2.3. Otok Krk

Članak 147.

Posebne postavke razvoja koje osobito treba poticati za područje otoka Krka su:

1. Očuvati naselja u unutrašnjosti otoka.
2. Provesti disperziju radnih mjesta i povezati ih s postojećim i planiranim područjima stanovanja.
3. Obalne prostore planirati isključivo za litoralne sadržaje.
4. Poticati prometnu povezanost s otocima trajektnim i brodskim vezama.
5. Uspostaviti mrežu javnog prijevoza putnika Županije na kopnu i moru, integrirajući sve prometne kapacitete.

S obzirom na smještajne kriterije, na način kako pojedine djelatnosti funkcioniraju u prostoru u odnosu na planirane potrebe, određuju se sljedeće mjere razvoja:

1. Razviti mrežu područnih osnovnih škola.

2. Objekte primarne zdravstvene zaštite smjestiti u sjedišta grada i općina.
3. Locirati barem jedan objekt sekundarne zdravstvene zaštite.
4. Izgradnju novih turističkih kapaciteta planirati prije svega u izgrađenom dijelu građevinskog područja (ili unutar granica proširenja naselja), a veće komplekse u manje vrijedne prirodne sredine koje bi se na taj način oplemenile.
5. Neprekidno ulagati u razvoj sustava vodoopskrbe (uz dovođenje vode s kopna) i odvodnje.
6. Poticati poljoprivredne djelatnosti iz Članka 40. Odluke.

11.2.4. Otoci Cres i Lošinj

Članak 148.

Posebne postavke razvoja koje osobito treba poticati za područje otoka Cresa i Lošinja su:

1. Poticati porast stanovništva u unutrašnjosti otoka Cresa i na otocima lošinjskog arhipelaga.
2. Obalne prostore planirati isključivo za litoralne sadržaje.
3. Povezati naselja unutar otoka cestovnom dužotočnom vezom.
4. Poticati prometnu povezanost s kopnom i otocima trajektnim i brodskim vezama.
5. Uspostaviti mrežu javnog prijevoza putnika Županije na kopnu i moru, integrirajući sve prometne kapacitete.

S obzirom na smještajne kriterije, na način kako pojedine djelatnosti funkcioniraju u prostoru u odnosu na planirane potrebe, određuju se sljedeće mjere razvoja:

1. Planirati još jednu osnovnu školu, unatoč tome što je projicirani broj školoobvezatne populacije 2015. godine manji od minimalnog broja potrebnog za osnivanje osnovne škole.
2. Objekte primarne zdravstvene zaštite smjestiti u sjedištu gradova.
3. Locirati barem jedan objekt sekundarne zdravstvene zaštite.
4. Neprekidno ulagati u razvoj sustava vodoopskrbe i odvodnje.
5. Rekonstruirati državnu cestu u dijelu trase koja prolazi slivnim područjem Jezera Vrana.
6. Poticati poljoprivredne djelatnosti iz Članka 40. Odluke.
7. Posebno odrediti i sačuvati prostore za stočarsku djelatnost.
8. Izgradnju novih turističkih kapaciteta planirati prije svega u izgrađenom dijelu građevinskog područja (ili unutar granica proširenja naselja), a veće komplekse u manje vrijedne prirodne sredine koje bi se na taj način oplemenile.
9. Zaštititi Vransko jezero od onečišćenja, osobito od ceste Cres – Mali Lošinj.

11.2.5. Otok Rab

Članak 149.

Posebne postavke razvoja koje osobito treba poticati za područje otoka Raba su:

1. obalne prostore planirati isključivo za litoralne sadržaje,
2. Uspostaviti mrežu javnog prijevoza putnika Županije na kopnu i moru, integrirajući sve prometne kapacitete.
3. Poticati prometnu povezanost s kopnom i otocima trajektnim i brodskim vezama.

S obzirom na smještajne kriterije, na način kako pojedine djelatnosti funkcioniraju u prostoru u odnosu na planirane potrebe, određuju se sljedeće mjere razvoja:

1. Izgradnju novih turističkih kapaciteta planirati prije svega u izgrađenom dijelu građevinskog područja (ili unutar granica proširenja naselja), a veće komplekse izgraditi u manje vrijedne prirodne sredine koje bi se na taj način oplemenile.
2. Izgraditi paralelni podmorski cjevovod za dovođenje dodatnih voda s kopna (Hrmotina - južni ogranak).
3. Neprekidno ulagati u sustav odvodnje.
4. Poticati poljoprivredne djelatnosti iz Članka 40. Odluke.

11.2.6. Ostale mjere razvoja

Članak 150.

Planom se predlažu posebne mjere razvoja koje se mogu primijeniti po područjima ili građevinama odnosno pojedinim zahvatima, a koje su primjerene prostoru i postavljenim ciljevima:

- a) prioritetno planirati gradnju građevina od županijskog značenja u dijelu Županije gdje se razvoj želi potaknuti,
- b) u područjima pogodnim dugotrajnim iseljavanjem predvidjeti prodaju uređenog građevinskog zemljišta po povoljnoj cijeni uz ispunjenje određenih uvjeta kao što su mlađe dobne skupine, prijava prebivališta i sl,
- c) odrediti visinu komunalne naknade na način da se potiče privođenje zemljišta planiranoj namjeni,
- d) predvidjeti programom mjera za unapređenje stanja u prostoru uvođenje komunalnog doprinosa za financiranje građenja građevina i uređaja komunalne infrastrukture,
- e) predvidjeti osiguranje sredstava za zaštitu i upravljanje zaštitnim dijelovima,
- f) predvidjeti mogućnost osiguranja sredstava za financiranje projekata za potrebe općine i grada, kao što su izgradnja građevina društvenih djelatnosti za javne funkcije, prometnica i sličnog putem izdavanja lokalnih obveznica,
- g) predvidjeti mjere za poticanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti kao što su dodjele kredita s povoljnijim uvjetima (manja kamata, duži rok otplate i sl.), novčane poticaje za određenu proizvodnju ili granu djelatnosti, propisivanje nižih stopa poreza na potrošnju i poreza na dohodak.

Planom je u grafičkom prikazu 3h/2 „Uvjeti za provođenje plana“ određen "koridor autoceste u istraživanju" unutar kojeg će se sukladno kriterijima iz članka 23. ove Odluke, stručnom podlogom iz članka 143. stavak 1. točka 5. odrediti koridor autoceste.

Koridore trasa plinovoda određenih člankom 96. ove Odluke, odrediti sukladno kriterijima iz članka 23. Odluke stručnom podlogom.

Članak 151.

Provedba i razrada postavki i mjera ovog Plana provodit će se putem Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru (u nastavku: Program mjera).

Program mjera, osim zakonom određenog sadržaja, mora :

- utvrditi nositelje pojedinih obveza, rokove i troškove planiranih mjera,
- odrediti mjere za provedbu politike prostornog uređenja (komunalni doprinos, razina uređenosti građevinskog zemljišta za pojedina uža područja i dr.) .

Program mjera za unapređenje stanja u prostoru općine i grada treba usuglasiti s Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Županije.

11.3. Područja i lokaliteti za istraživanje i praćenje pojava i procesa u prostoru

Članak 152.

Planom se određuju područja i lokaliteti na kojima je potrebno provoditi sustavna istraživanja i praćenja pojava i procesa u prostoru. Praćenjem treba obuhvatiti cjelovit sklop pojava koje utječu na stanje okoliša, a osobito koje utječu na kakvoću: prirodne baštine, tla, zraka, vode i mora.

Zaštitne mjere okoliša su one kojima se osigurava cjelovito osiguranje kakvoće okoliša, očuvanje prirodnih zajednica, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog i održivog razvitka.

11.3.1. Prirodna baština

Članak 153.

Za sva područja prirodne baštine u moru koja su pod bilo kojim oblikom zaštite, ili su predviđena za zaštitu, obvezno se provodi monitoring koji treba sadržavati:

1. biocenološka istraživanja morskog dna i pridnenih biocenoza transektima uz autonomno ronjenje,
2. u području livada morske cvjetnice posidonije istraživanja dredžom,
3. praćenje trendova podmorskih biocenoza (npr. sužavanje areala ugroženih morskih cvjetnica).

Za sva područja u moru koja nemaju istraženo nulto stanje obaviti takva istraživanja i na temelju njih izdvojiti eventualno i druga područja za zaštitu i monitoring (npr. podmorje otoka Trstenik).

Za sva područja prirodne baštine na kopnu koja su pod bilo kojim oblikom zaštite, ili su predviđena za zaštitu, obvezno se provodi monitoring koji treba sadržavati:

1. biocenološka istraživanja kopnenih ekosustava s obzirom na fitocenoze i ciljane životinjske skupine,
2. praćenje trendova u ekosustavima,
3. monitoring zaštićenih, rijetkih, ugroženih i osjetljivih vrsta – primjerice bjeloglavih supova i ptica grabljivica, dupina, gmazova, vodozemaca, kukaca i dr.,
4. monitoring rijetkih i ugroženih zajednica – npr. zajednica cretova u Gorskom kotaru,
5. praćenje stanja u manjim ali osjetljivim biotopima – npr. lokve na otocima i u priobalju, vrijedna a ugrožena staništa u blizini gradova, naselja, industrijskih područja i infrastrukturnih koridora i drugo.

Za područja pretpostavljene i potencijalno vrijedne flore i faune, koja su izdvojena studijama izrađenim za ovaj Plan, provesti istraživanja na razini utvrđivanja nultog stanja, te ukoliko se pokaže potrebnim, naknadno uspostaviti monitoring i zaštitu.

Članak 154.

Radi utvrđivanja nultog stanja kvalitete tla, potrebno je obaviti istraživanja na područjima koja su posebno osjetljiva (ranjiva) na građevinske zahvate. To su sljedeća područja:

1. otok Susak (grad Mali Lošinj) je područje osjetljivo na eroziju, a potreban je cjelovit monitoring intenziteta erozije i djelovanja mora,
2. poluotok Lopar i rt Gonar s otočićima Maman, Sailovac i Sridnjak (otok Rab) je područje osjetljivo na eroziju, a potreban je cjelovit monitoring intenziteta erozije i djelovanja mora,
3. sliv Slanog potoka i Male Dubračine u Vinodolskoj dolini (općina Vinodolska) je područje izražene erozije i klizišta koja ugrožavaju okolna naselja i ceste, a potreban je cjelovit monitoring intenziteta erozije i praćenja klizišta,
4. dolina Rječine između akumulacije Valići i mjesta Pašac (grad Rijeka) gdje klizišta ugrožavaju tok Rječine i ceste, te je potreban cjelovit monitoring praćenja klizišta,
5. Bašćanska dolina (općina Baška, otok Krk) je područje izražene erozije, a i klizišta mjestimično ugrožavaju građevine i ceste, te je potreban cjelovit monitoring intenziteta erozije i praćenja klizišta.

11.3.2. Zrak

Članak 155.

Radi omogućavanja integralnog planiranja zaštite zraka i razvoja, uspostaviti sustav upravljanja kakvoćom zraka Županije koji će obuhvatiti sljedeće:

1. nadopuniti katastar emisije,
2. u sustav nadzora uključiti i praćenje emisija većih izvora,
3. unaprijediti monitoring kakvoće zraka,
4. uspostaviti bioekološki monitoring osjetljivih receptora, posebno šumskog ekosustava,
5. uspostaviti kvalitetan meteorološki monitoring i bazu meteoroloških podataka,
6. razviti računski model onečišćenja grada i regije,
7. razviti detaljni model onečišćenja prometa,
8. nastaviti s kartiranjem kritičnog opterećenja i razina,
9. razviti tehnoekonomske model za prognoziranje emisija.

Katastar onečišćavanja okoliša je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu unošenja, ispuštanja ili odlaganja štetnih tvari u okoliš.

Emisija je ispuštanje ili istjecanje tvari u tekućem, plinovitom ili krutom stanju, ili ispuštanje energije (buka, vibracija, radijacija, toplina) te mikrobiološkog onečišćavanja iz određenog izvora u okoliš.

Imisija je koncentracija tvari na određenom mjestu i u određenom vremenu u okolišu.

Unaprjeđenje praćenja kakvoće zraka obuhvaća:

- a) na jednoj postaji u središtu grada Rijeke treba zamijeniti postojeća mjerenja ili ih nadopuniti automatskim mjernim uređajima s kompletnim opsegom mjerenja koji se primjenjuje u urbanim sredinama (SO₂, NO₂/NO/NO_x, O₃, CO, PM10, PM2.5, TSP, benzen, toluen, ksilen). Postaju opremiti i osnovnim meteorološkim mjerenjima,
- b) uspostaviti dodatni monitoring kakvoće zraka u okolici rafinerije na Mlaku,
- c) nabaviti jednu mobilnu postaju s kompletnim opsegom mjerenja kakvoće zraka i meteoroloških parametara, uključujući i meteorološki sodar,
- d) razmotriti mogućnost uvođenja indeksa onečišćenja za praćenje skupnog djelovanja više onečišćujućih tvari, posebno onih koje pridonose smanjenju vidljivosti (ljetni smog),
- e) proširiti opseg mjerenja na postaji Lividraga u Gorskom kotaru mjerenjima O₃ i NO₂/NO/NO_x, kemijskih karakteristika oborina i mjerenjima brzine i smjera vjetrova. Ta postaja treba biti referentna stanica pozadinskog onečišćenja,
- f) postaviti jednu postaju na Platku s mjerenjima SO₂, dima i NO/NO₂ u razdoblju od godine dana, za utvrđivanje eventualnog utjecaja velikih izvora na onečišćenje zraka s područja Rijeke,
- g) postaviti jednu ili dvije postaje za mjerenje kemijskih karakteristika oborina u Gorskom kotaru uz šumske zajednice najosjetljivije na kiselo taloženje,

- h) postaviti jednu postaju na vrhu Učke za praćenje međugraničnog donosa onečišćenja. Ta postaja predviđena je državnim monitoringom pozadinskog onečišćenja (GLOMAH),
- i) uključiti nove postaje monitoringa utjecaja rafinerije u sustav praćenja Županije,
- j) poboljšati meteorološki monitoring jednom kompletnom meteorološkom postajom i mjerenjima na tornju visine 60 m.

11.3.3. Voda

Članak 156.

Istraživanja i ispitivanja kakvoće podzemnih i površinskih voda te otpadnih voda obavljaju se radi utvrđivanja kakvoće voda, uzroka, opsega i mogućih posljedica onečišćivanja. Program ispitivanja kakvoće podzemnih, površinskih i otpadnih voda na području Županije određuje se županijskim planom za zaštitu voda. Programom obuhvatiti ispitivanje sljedećih podzemnih i površinskih voda:

- a) Podzemne vode
 - Priobalje: Izvori Vela Učka, Mala Učka, Tunel Učka, Cerovica, Pod Jelšun, Mlaka, Rječina, Zvir I., Zvir II., bunar Marganovo, bunari u Martinšćici, izvori Dobra, Dobrica, Perilo, Novljanska Žrnovnica i izvor Sušik,
 - Gorski kotar: Vrelo Ličanke, izvor Kupice, izvor Kupe, izvor Čabranke, Vela Belica, Mala Belica, izvor Gerovčice i izvor Ribnjak,
 - Otok Krk - izvori Vela i Mala Fontana, bunar u Bašćanskoj kotlini EB2.
 - Otok Rab - izvori Mlinica i bunar Gvačići.
- b) Površinske vode
 - Jezera: Jezero Vrana na otoku Cresu, Jezero kod Njivica i akumulacija Ponikve na otoku Krku, u Gorskom kotaru Lokvarsko jezero, akumulacije Bajer i Tribalj,
 - Vodotoci: Rječina, Dubračina, Čabranka, Kupa, Kupica i Donja Dobra.

Ovim se Planom predlažu istraživanja radi zaštite i korištenja podzemnih voda i to:

1. Istraživanja radi zaštite izvorišta vode za piće i novelacija odluka o zonama sanitarne zaštite:

- a) **Šire riječko područje.** Potrebna dodatna hidrogeološka i druga istraživanja za određivanje zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće i režima zaštite na širem riječkom području:
 - Istraživanja sa svrhom određivanja razvodnice između sliva izvora u Gradu Rijeci i sliva izvora u Bakarskom zaljevu.
 - Istraživanja u slivu izvora u Gradu Rijeci:
 - Ponovno trasiranje ponora Rupa na Grobničkom polju,
 - Utvrđivanje prostiranja sliva izvorišta Martinšćica u odnosu na ponornu zonu u Sobolima: trasiranje ponora u Sobolima,
 - Uspostava limnigrafa na Grobničkom polju i

- Ispitivanje kakvoće vode bunara Marganovo.
- Istraživanja u slivu izvora u Bakarskom zaljevu:
 - Utvrđivanje povezanosti doline Lepenica s izvorima u Bakarskom zaljevu,
 - Aktiviranje hidroloških opažanja na izvoru Perilo i na Grobničkom polju (Podčaplje).

Za oba sliva neophodna je izrada programa sanacije kojim će se odrediti sanacijski zahvati na postojećim objektima unutar zona prema prioritetima u odnosu na ugroženost i značaj izvorišta.

- b) **Opatijsko područje.** Na osnovi regionalnog vodoopskrbnog plana potrebno je odrediti kategoriju izvorišta Kristal (pripada li u I. kategoriju izvorišta namijenjenih za javnu opskrbu vodom za piće ili u II. kategoriju čija se voda koristi za druge namjene). Ukoliko se izvorište svrsta u I. kategoriju, potrebno je, radi definiranja zaštite čitavog sliva ovog izvora (golem sliv s kompleksnom problematikom zaštite podzemnih voda), provesti istražne radove.
- c) **Vinodolsko područje.** Radi definiranja granice sliva izvorišta Novljanska Žrnovnica i boljeg poznavanja dinamike vode u tom slivu potrebno je izvesti dodatna istraživanja.
- d) **Gorski kotar.** Na području Gorskog kotara iskorištenje vodnih resursa je minimalno. Istraženost velikog dijela područja je vrlo slaba. To se posebno odnosi na izvorište Kupe i niz izvora uz njezinu desnu obalu (Velika Belica, Mala Belica...). S obzirom na takvo stanje, potrebno je obaviti sljedeće:
 - izraditi generalnu kartu opasnosti od onečišćenja podzemnih voda na čitavom području Gorskog kotara (hidrogeološka karta M 1 : 25 000),
 - na temelju regionalnih vodoopskrbnih planova (Gorskog kotara i šireg područja) obaviti kategorizaciju izvorišta kao osnovne podloge za određivanje razine zaštite,
 - na osnovi dosadašnjih istražnih radova moraju se donijeti odluke o zonama zaštite za izvore uključene u javne vodoopskrbne sustave na području Gorskog kotara: izvor Kupice, izvore Mrzlica, Gločevac, Ličanke, izvorište Frankopan, izvori kod željezničke stanice Skrad, izvor Čabranke, Mlake, Trbuhovica, Sušica, i Sokoli I. i II.
 - za izvore uključene u javne vodoopskrbne sustave, za koje to do sada nije napravljeno, odrediti granice prve i druge zone zaštite.
- e) **Otok Krk.** Za otok Krk izraditi cjelovitu kartu slivova izvorišta s granicama zaštitnih zona. Radi toga treba provesti dodatna istraživanja.
- f) **Otok Cres.** U slivu jezera Vrana nastaviti s istraživanjima praćenja razine podzemnih voda uz izvedbu novih pijezometarskih bušotina i praćenje geokemijskog modela jezera i hidroloških parametara.
- g) **Otok Rab.** Ne predviđaju se nova istraživanja.
2. Istraživanje i kaptiranje novih eksploatacijskih količina uz korištenje stalnih rezervi. Gotovo sve kaptaže koriste samo dinamičke rezerve podzemne vode, pa je to danas jedan od ograničavajućih čimbenika razvitka vodoopskrbe. Ulaskom u stalne rezerve, eksploatacijske rezerve se mogu bitno povećati, ali taj posao treba uraditi vrlo pažljivo nakon detaljnih ispitivanja dinamičkih osobitosti izvora. Dobar primjer je kaptaža Zvir II. u Rijeci.

3. Ispitivanje mogućnosti umjetnog prihranjivanja krškog podzemlja i stvaranje podzemnih akumulacija. Kombiniranje površinskog akumuliranja dijela rezervi i prihranjivanja podzemlja u sušnom razdoblju budućnost je vodoopskrbe u kršu. Na taj način izbjegava se vrlo skupa prerada vode i voda zadržava prirodna fizička svojstva (prvenstveno temperaturu). Podzemne akumulacije bile bi idealne za povećanje vodoopskrbnih rezervi, ali su zbog prirode podzemnih tokova u neposrednim zaleđima izvorišta teško izvodljive. Bliža stvarnosti je kombinacija podzemne i površinske akumulacije. Na izvoru Rječine je moguća kombinirana podzemno-površinska akumulacija i prihranjivanje podzemlja iz gornjeg toka Zale.
4. Ispitivanje i kaptiranje podzemne vode u retencijskim prostorima nudi velike mogućnosti u dobivanju velikih količina kvalitetne vode. U tom smislu od strateškog su značenja podzemne vode u retencijskim prostorima sliva izvora Rječine, sjevero-zapadnog ruba Grobničkog polja i zaleđu izvora u Bakarskom zaljevu. Istraživanja tih područja su tek u začetku. Nedovoljno istraženo područje izvorišta Kupe i niz izvora uz njezinu desnu obalu od strateškog je značenja za buduću vodoopskrbu. Za vodoopskrbu otoka Krka perspektivno je retencijsko područje u njegovom središnjem dijelu.
5. Praćenje rezervi podzemnih voda mora biti stalna aktivnost kao preduvjet za racionalno gospodarenje vodama.
6. Opća hidrogeološka istraživanja potrebno je provoditi radi novih spoznaja o dinamici podzemne vode. Rezultati svih istraživačkih radova i nove spoznaje o dinamici podzemnih voda primjenjivati na njihovu zaštitu, te je obvezna novelacija elaborata i odluka o zonama sanitarne zaštite najmanje svakih deset godina.

Na osnovi dosadašnjih istražnih radova donijeti odluke o zonama zaštite za izvore uključene u javne vodoopskrbne sustave na području Gorskog kotara: izvor Kupice, izvore Mrzlica, Gločevac, Ličanke, izvorište Frankopan, izvori kod željezničke stanice Skrad, izvor Čabranke, Mlake, Trbuhovica, Sušica, i Sokoli I. i II.

11.3.4. More

Članak 157.

Istraživanja i ispitivanja mora obavljaju se radi praćenja promjena morskog okoliša zbog utjecaja ljudskih djelatnosti, određivanja i kontrole provedbe mjera zaštite.

Istraživanja i ispitivanja obuhvaćaju:

- opterećenje mora iz kopnenih izvora (ispusti otpadnih voda naselja, turističkih kompleksa i industrije),
- zdravstvena kakvoća mora na plažama,
- zdravstvena kakvoća mora u uzgajalištima školjaka,
- posljedice prekomjerne eutrofikacije,

- razina i utjecaj onečišćenja na području većih naselja i industrijskih postrojenja – “vruće točke”, i
- praćenje ponašanja mora (struje, izmjena vodenih masa), modeliranje scenarija i ostala istraživanja.

11.3.5. Buka

Članak 158.

Istraživanje i ispitivanje buke obavlja se radi utvrđivanja ugroženosti okoliša. Program ispitivanja određuje se županijskim planom za zaštitu od buke. Programom treba utvrditi nulto stanje, obaviti istraživanja na područjima koja su posebno osjetljiva, provesti monitoring, te uspostaviti sustav zaštite okoliša od prekomjerne buke.

